

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av arbetspensionslagarna och av vissa lagar som har samband med dem

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om pension för arbetstagare, lagen om sjömanspension, lagen om pension för företagare, lagen om pension för lantbruksföretagare, lagen om kommunala pensioner, lagen om statens pensioner, folkpensionslagen, lagen om Pensionsskyddscentralen och vissa lagar om införande av pensionslagar ändras.

I propositionen framhävs prioriteringen av en klarläggning av rehabiliteringsmöjligheterna för dem som ansöker om invalidpension i förhållande till beslut om invalidpension. Arbetspensionsanstalterna ska föreskrivas skyldighet att på eget initiativ ge personer som ansöker om invalidpension förhandsbeslut om rätten till yrkesinriktad rehabilitering till, ifall personen uppfyller övriga uppställda förutsättningar.

I propositionen föreslås att arbetspensionslagarnas bestämmelser om minskning av efterlevandepensionen ändras när den efterlevande maken vid minskningen av efterlevandepensionen får ålderspension eller uppfyller åldern som berättigar till ålderspension, men inte ännu har ansökt om utbetalning av pensionen. Det föreslås att lagarna preciseras i den utsträckning som minskningen av efterlevandepensionen har gjorts på basis av den efterlevandes kalkylerade invalidpension.

Dessutom föreslås att det till lagen fogas en bestämmelse om att efterlevandepensionen ska granskas på nytt när den efterlevande maken beviljas en ny pension på nya grunder.

Det föreslås att lagarna om införande av arbetspensionslagar och vissa ikraftträdande bestämmelser ändras så att de primära förmåner som fastställts i enlighet med bestämmelserna i invalid-, arbetslöshets-, ålders- och familjepensionerna som gällde före 2005 i regel dras av så som bestäms i de gällande arbetspensionslagarna, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån ändras.

I propositionen föreslås att arbetspensionslagarna för den privata sektorn ändras så att pensionen för den avslutade invalidpensionens tid även 2006—2009 räknas med 1,5 procent på grundval av den inkomst som pensionen för återstående tid grundar sig på.

Det föreslås att det till lagen om pension för arbetstagare fogas en bestämmelse om dröjsmålsränta för pensionsanstaltens kostnadsfördelningsposter. Dessutom föreslås vissa korrigeringar av teknisk natur i arbetspensionslagarna och vissa andra lagar.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2015.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	5
1 NULÄGE OCH BEDÖMNING AV DET	5
1.1 Prioritering av kartläggning av rehabiliteringsmöjligheterna för den som ansöker om invalidpension i förhållande till beslut om invalidpension	5
1.2 Minskning av efterlevandepensionen	5
1.3 Indrivning av indrivningskostnader av försäkringstagaren	7
1.4 Dröjsmålsränta för kostnadsfördelningsposter	8
1.5 Samordning av pensioner enligt bestämmelserna 2004	8
1.6 Intjänande av pension för avslutad tid med invalidpension	9
2 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	10
2.1 Prioritering av kartläggning av rehabiliteringsmöjligheterna för den som ansöker om invalidpension i förhållande till beslut om invalidpension	10
2.2 Minskning av efterlevandepension	10
2.3 Indrivning av indrivningskostnader av försäkringstagare	11
2.4 Dröjsmålsränta för kostnadsfördelningsposter	11
2.5 Samordning av pensioner enligt bestämmelserna 2004	11
2.6 Intjänande av pension för avslutad tid med invalidpension	11
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	12
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	13
DETALJMOTIVERING	14
1 LAGFÖRSLAG	14
1.1 Lag om pension för arbetstagare	14
1.2 Lag om införande av lagen om pension för arbetstagare	16
1.3 Lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare	17
1.4 Lag om sjömanspensioner	17
1.5 Lagen om införande av lagen om sjömanspensioner	18
1.6 Lag om ändring av lagen om sjömanspensioner	18
1.7 Lag om pension för företagare	18
1.8 Lag om införande av lagen om pension för företagare	18
1.9 Lag om pension för lantbruksföretagare	18
1.10 Lag om införande av lagen om pension för lantbruksföretagare	19
1.11 Lag om kommunala pensioner	19
1.12 Lag om ändring av lagen om kommunala pensioner	19
1.13 Lag om ändring av lagen om kommunala pensioner	20
1.14 Lag om statens pensioner	20
1.15 Lag om införande av lagen om statens pensioner	21
1.16 Lag om ändring av lagen om statens pensioner	21
1.17 Folkpensionslag	21
1.18 Lagen om ändring av folkpensionslagen	21
1.19 Lag om ändring av 7 § i lagen om garantipension	21
1.20 Lag om Pensionsskyddscentralen	21
2 IKRAFTTRÄDANDE	22
3 LAGSTIFTNINGSORDNING	22
LAGFÖRSLAG	23
1. Lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare	23
2. Lag om ändring av 26 § i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare	26

3. Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare.....	28
4. Lag om ändring av lagen om sjömanspensioner	29
5. Lag om ändring av 20 § i lagen om införande av lagen om sjömanspensioner...32	
6. Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om sjömanspensioner	34
7. Lag om ändring av lagen om pension för företagare.....	35
8. Lag om ändring av 26 § i lagen om införande av lagen om pension för företagare.....	38
9. Lag om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare.....	40
10. Lag om ändring av 25 § i lagen om införande av lagen om pension för lantbruksföretagare	42
11. Lag om ändring av lagen om kommunala pensioner.....	44
12. Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om kommunala pensioner	46
13. Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om kommunala pensioner	47
14. Lag om ändring av lagen om statens pensioner.....	48
15. Lag om ändring av lagen om införande av lagen om statens pensioner.....	50
16. Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om statens pensioner	51
17. Lag om ändring av 13 § i folkpensionslagen.....	52
18. Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av folkpensionslagen	53
19. Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av 7 § i lagen om garantipension.....	54
20. Lag om ändring av 2 § i lagen om Pensionsskyddscentralen.....	55
BILAGA	57
PARALLELTEXTER	57
1. Lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare.....	57
2. Lag om ändring av 26 § i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare.....	63
3. Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare.....	65
4. Lag om ändring av lagen om sjömanspensioner	66
5. Lag om ändring av 20 § i lagen om införande av lagen om sjömanspensioner...71	
6. Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om sjömanspensioner	73
7. Lag om ändring av lagen om pension för företagare.....	74
8. Lag om ändring av 26 § i lagen om införande av lagen om pension för företagare.....	79
9. Lag om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare.....	81
10. Lag om ändring av 25 § i lagen om införande av lagen om pension för lantbruksföretagare	85
11. Lag om ändring av lagen om kommunala pensioner.....	87

12. Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om kommunala pensioner	91
13. Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om kommunala pensioner	93
14. Lag om ändring av lagen om statens pensioner.....	94
15. Lag om ändring av lagen om införande av lagen om statens pensioner	98
16. Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om statens pensioner	100
17. Lag om ändring av 13 § i folkpensionslagen.....	101
18. Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av folkpensionslagen	102
19. Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av 7 § i lagen om garantipension.....	103
20. Lag om ändring av 2 § i lagen om Pensionsskyddscentralen	104

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge och bedömning av det

1.1 Prioritering av kartläggning av rehabiliteringsmöjligheterna för den som ansöker om invalidpension i förhållande till beslut om invalidpension

Rehabilitering ska prioriteras i förhållande till invalidpension. Syftet med yrkesinriktad rehabilitering är att förebygga arbetsförmåga och förbättra inkomstmöjligheterna. Beviljande av yrkesinriktad rehabilitering i enlighet med lagen om pension för arbetstagare (395/2006: *ArPL*), lagen om sjömanspensioner (1290/2006: *SjPL*), lagen om pension för företagare (1272/2006: *FöPL*), lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006: *LFöPL*), lagen om kommunala pensioner (549/2003: *KomPL*) och lagen om statens pensioner (1295/2006: *StPL*), *nedan arbetspensionslagarna*, förutsätter bland annat att en sjukdom, ett lyte eller en kroppsskada som konstaterats på behörigt sätt sannolikt medför risk för arbetsförmåga så som avses i arbetspensionslagarna. Arbetspensionsanstalterna ordnar ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering för försäkrade vars arbetsinkomst har varit minst 33 930,09 euro under de fem år som föregick arbetsförmågan (2014 års nivå). Förutom arbetspensionsanstalterna ordnar Folkpensionsanstalten på grundval av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) ändamålsenlig yrkesinriktad rehabilitering, om en sjukdom, ett lyte eller en skada som har konstaterats på behörigt sätt har medfört eller under de närmaste åren bedöms medföra en väsentlig minskning av den försäkrades arbets- eller studieförmåga och inkomstmöjligheter.

I arbetspensionslagarna har prioriteringen av rehabilitering i förhållande till invalidpension framhävts så att pensionsanstalterna har föreskrivits skyldighet att innan beslut om invalid- eller sjukpension fattas säkerställa

att arbetstagarens möjligheter till rehabilitering har utretts. Även i folkpensionslagen (568/2007) ingår en motsvarande bestämmelse om att rehabilitering ska prioriteras.

Beslut om en persons rätt till yrkesinriktad rehabilitering ges på ansökan. Arbetspensionsanstalterna kan även ge sitt beslut som förhandsbeslut, om det inte ännu finns närmare uppgifter om rehabiliteringens innehåll. Då ges beslutet om rehabiliteringens innehåll senare.

Bestämmelserna om prioriteringen av rehabilitering är allmännare och styr inte på vilket sätt rehabiliteringsmöjligheterna ska klarläggas. Inledningen av rehabiliteringsverksamheten påverkas av att man måste ansöka om yrkesinriktad rehabilitering för att den ska kunna beviljas. Pensionsanstalten kan till exempel ge invalidpensionstagaren en blankett för ansökan om yrkesinriktad rehabilitering och uppmana personen att ansöka om yrkesinriktad rehabilitering. Pensionsanstalten kan även råda invalidpensionstagaren att ansöka om annan rehabilitering. En närmare utredning av rehabiliteringsfrågan och inledningen av åtgärder som stödjer återgången till arbetet kan fördröjas, om invalidpensionstagaren av någon orsak inte ansöker om rehabilitering. I nuläget är det möjligt att inledningen av rehabiliteringen fördröjs i onödan, vilket kan försämra resultaten som rehabiliteringen ger, det vill säga personens möjligheter att rehabiliteras till arbetsfört tillstånd och fortsätta i arbetet.

1.2 Minskning av efterlevandepensionen

Enligt arbetspensionslagarna minskar pensioner som den efterlevande maken får på basis av förvärvsarbete och som grundar sig på arbetspensionslagar och därmed likställda lagar efterlevandepensionen. När efterlevandepensionen minskas beaktas de pensioner som den efterlevande maken får utan avdrag för de primära förmåner som utgörs bland annat av dagpenning och olycksfallspension

som grundar sig på lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) och olycksfallspension samt ersättning för inkomstbortfall på grund av egen skada eller pension som beviljats med stöd av trafikförsäkringslagen (279/1959). Delinvalidpension som den efterlevande maken får beaktas till ett belopp som motsvarar full invalidpension. Om den efterlevande maken inte får ovan nämnda pension som ska minskas, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som denne skulle ha beviljats om han eller hon på förmånslåtarens dödsdag hade blivit arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension.

Dessutom justeras efterlevandepensionen, om den efterlevande maken beviljas pension enligt arbetspensionslagarna i någon annan form än deltidspension. Om den efterlevande maken får efterlevandepension som minskats på grund av en kalkylerad pension och han eller hon beviljas en annan egen pension än deltidspension, justeras efterlevandepensionen och efterlevandepensionen minskas med det faktiska, beviljade pensionsbeloppet. Syftet med bestämmelsen är att den efterlevande makens egen pension beaktas till fullt belopp, eftersom den kalkylerade pensionen kan avvika avsevärt från det slutgiltiga pensionsbeloppet.

Enligt arbetspensionslagarna minskas efterlevandepensionen genast då efterlevandepensionen börjar, om den efterlevande maken inte har ett barn under 18 år med rätt till familjepension och om den efterlevande maken vid förmånslåtarens död är pensionerad eller har fyllt 65 år. Om den efterlevande maken inte har ett barn under 18 år som har rätt till familjepension och den efterlevande maken vid förmånslåtarens död inte får egen pension, minskas efterlevandepensionen sex månader efter omställningspensionen. Den efterlevande makens kalkylerade pension beaktas då i avdraget till det belopp som den skulle ha uppgått till, om han eller hon på förmånslåtarens dödsdag hade blivit arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension.

Om den efterlevande maken vid förmånslåtarens död har barn under 18 år som har rätt till familjepension, minskas efterlevandepensionen från och med början av den månad

som följer efter att det yngsta barnet har fyllt 18 år. Som den efterlevande makens kalkylerade pension betraktas då den invalidpension som denne skulle ha beviljats om han eller hon när det yngsta barnet fyller 18 år hade blivit arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension.

Om den efterlevande maken vid tidpunkten för minskningen får ålderspension beaktas enligt arbetspensionslagarna den ålderspension som han eller hon får i minskningen. Den efterlevande maken har emellertid kunnat gå i ålderspension enligt arbetspensionslagarna för offentliga sektorn i yrkesbaserad pensionsålder för att fortsätta arbeta i ett arbete som omfattas av arbetspensionslagarna för den privata sektorn. Han eller hon har även kunnat avsluta ett anställningsförhållande som omfattas av arbetspensionslagarna för den privata sektorn och får på basis av detta ålderspension, samtidigt som ett parallellt anställningsförhållande fortsätter för vilket det vid tidpunkten för minskningen inte har beviljats ålderspension. I arbetspensionslagarna finns i dagens läge inte tillräckliga bestämmelser om vad som i en sådan situation ska betraktas som den efterlevande makens egen pension vid minskningen av efterlevandepensionen.

I arbetspensionslagarna föreskrivs inte heller vad som ska beaktas vid minskningen när den efterlevande maken har uppnått åldern som berättigar till ålderspension, men inte ännu fått ålderspension. I den gällande lagen är det oklart i vilket skede och hur många gånger efterlevandepensionen ska minskas. Det kan inte anses vara ändamålsenligt att minska efterlevandepensionen varje gång den efterlevande maken enligt någon arbetspensionslag beviljas egen pension.

Enligt senare tiders rättspraxis har den pension som den efterlevande maken har förtjänat fram till utgången av året som föregick förmånslåtarens död betraktats som den efterlevande makens egen pension, om den efterlevande maken har uppnått en ålder som enligt någon arbetspensionslag ger rätt till ålderspension, utan att den efterlevande maken emellertid ännu har gått i pension. Om den efterlevande maken får ålderspension som beviljats på basis av en arbetspensionslag, har förutom ålderspensionen på samma sätt

även beaktats pension för arbete som den efterlevande maken hade tjänat in vid utgången av året som föregick förmånslåtarens död eller det år då det yngsta barnet fyllde 18 år och för vilket det inte ännu har beviljats pension.

När pensionen som den efterlevande maken har tjänat in för arbete som det inte ännu har beviljats pension för har beaktats i ovan nämnda situationer, har beloppet av pensionen för den efterlevande maken tillräckligt noggrant motsvarat den efterlevande makens inkomstnivå och det har inte funnits behov av att justera efterlevandepensionen senare. Efterlevandepensionen har i dessa fall alltså minskats endast en gång och förvärvsarbete som utförts efter tidpunkten för minskningen har inte minskat efterlevandepensionens belopp.

I rättspraxis som gäller minskningen av efterlevandepensioner har den pension beaktats som den efterlevande maken har tjänat in före utgången av det år som föregick förmånslåtarens död eller det år då det yngsta barnet fyller 18 år för arbete som det inte ännu har beviljats pension för. Sålunda har pensionsanstalten inte behövt utreda den efterlevande makens inkomster för året då förmånslåtarens avled eller det yngsta barnet fyllde 18 år av arbetsgivaren. Detta har underlättat beräkningen av den efterlevande makens pension och påskyndat beslutet om efterlevandepension. För den efterlevande maken är förfarandet dessutom förmånligt, eftersom pensionen som intjänats fram till utgången av året som föregick förmånslåtarens död betraktas som den efterlevande makens egen pension, men inte pension som eventuellt intjänats senare.

Om en kalkylerad invalidpension har avdragits från den efterlevande makens pension och den efterlevande maken senare beviljas invalid- eller ålderspension har efterlevandepensionen justerats i rättspraxis och den pension som beviljats den efterlevande maken har dragits av. I de flesta arbetspensionslagar ingår bestämmelser om justeringen av efterlevandepensionen i en paragraf om minskning av efterlevandepension i särskilda fall. Strängt tolkat vore en justering av efterlevandepensionen på basis av en annan pension än deltidspension som beviljats den efterle-

vande maken möjlig endast om efterlevandepensionen tidigare har minskats i enlighet med särskilda fall. I KomPL ingår motsvarande bestämmelse om justeringen av efterlevandepensionen i en egen paragraf.

Före pensionsreformen 2005 ingick bestämmelsen om justeringen av efterlevandepensionen i en egen paragraf (t.ex. lagen om pension för arbetstagare 395/1961: APL 8 f § ny pensionsjämkning). Bestämmelsen gällde då alla situationer i vilka pensionsjämkning hade förrättats och den efterlevande maken beviljas ny pension. I motiveringen till regeringens proposition (RP 45/2005 rd) om reformen 2005 fastställs att ” När den efterlevande makens förhållanden förändras på ett sådant sätt att villkoren enligt paragrafen inte längre uppfylls, skall beloppet av efterlevandepensionen justeras. Dessutom justeras efterlevandepensionen mot den nuvarande 8 f § 1 mom. i APL på motsvarande sätt, om den efterlevande maken beviljas pension enligt arbetspensionslagarna i någon annan form än deltidspension. När efterlevandepensionen justeras används samma grund för minskningen av pensionen som då efterlevandepensionen minskades för första gången.”

På basis av den ovan nämnda regeringspropositionen kan antas att syftet inte var att ändra bestämmelserna om justering av efterlevandepensionen så att de endast gäller särskilda situationer. Rättspraxis har förfarit i lagens syfte och, om en kalkylerad invalidpension har dragits av från efterlevandepensionen, har efterlevandepensionen minskats på nytt när den efterlevande maken har beviljats pension.

1.3 Indrivning av indrivningskostnader av försäkringstagaren

En arbetspensionsförsäkringsavgift som har fastställts av en pensionsanstalt med stöd av arbetspensionslagarna och en förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift jämte dröjsmålsränta får utmätas utan dom eller beslut på det sätt som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (*direkt ut-sökbara fordringar*). Dröjsmålsräntan bestäms i enlighet med räntesatsen som avses i 4 a § 1 mom. i räntelagen (633/1982).

Arbetspensionslagarna innehåller inte bestämmelser om kostnaderna för indrivning av arbetspensionsförsäkringsavgifterna eller förhöjda arbetspensionsförsäkringsavgifter. På indrivningen av arbetspensionsförsäkringsavgifter tillämpas emellertid som allmän lag lagen om indrivning av fordringar (513/1999): *indrivningslagen*).

Enligt indrivningslagen ska gäldenären ersätta skäliga kostnader som indrivningen medför borgenären. Om en avgift som omfattas av lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal (30/2013), t.ex. en arbetspensionsförsäkringsavgift, har fördröjts så att borgenären har rätt till dröjsmålsränta, har borgenären rätt att få en standardersättning på 40 euro för indrivningskostnaderna. Standardersättningen kan liksom indrivningskostnaderna påföras dröjsmålsränta.

Om beloppet som ska indrivas är en direkt utsökbar fordring, som t.ex. arbetspensionsförsäkringsavgifterna, är även de kostnader som indrivningen orsakar borgenären enligt indrivningslagen direkt utsökbara fordringar i den utsträckning som de inte överstiger 40 euro för varje enskild försenad betalningsrat. Den del av indrivningskostnaderna som överstiger standardersättningen kan emellertid inte indrivas genom utsökning utan domstolsbeslut.

Reglering av frågor som omfattas av den allmänna lagen förutsätter att förhållandet mellan de särskilda bestämmelserna och de allmänna lagarna definieras tydligt. När det gäller arbetspensionslagarna och indrivningslagen kan förhållandet i vissa situationer vara flertydigt, vilket kan försvåra tillämpningen av lagen i praktiken.

1.4 Dröjsmålsränta för kostnadsfördelningsposter

Enligt ArPL ger Pensionsskyddscentralen pensionsanstalterna beslut om fördelningen av kostnaderna som pensionerna medför. Pensionsskyddscentralen ger för varje kostnadsfördelningspost ett särskilt beslut i vilket även förfallodagen för kostnadsfördelningsposten bestäms. Kostnadsfördelningsposter är bland annat förskott och kontrollrater som orsakas av betalda pensioner och Pensions-

skyddscentralens kostnadsandelar. Kostnadsfördelningsposterna kan vara poster som Pensionsskyddscentralen ska betala eller gottskriva.

ArPL innehåller inte bestämmelser om dröjsmålsräntan som ska användas vid kostnadsfördelningen och räntelagen tillämpas inte heller direkt på lagstadgade pensionsförsäkringar. En fördröjd betalning av kostnadsfördelningsposter kan sålunda i enlighet med gällande lag inte gottskrivas betalningsmotparten, även om det vore nödvändigt liksom i samband med andra försenade fordringar.

1.5 Samordning av pensioner enligt bestämmelserna 2004

I ändringarna i lagarna om införande av arbetspensionslagarna och i ikraftträdandebestämmelserna i dessa som trädde i kraft i början av 2012 (lag om införande av lagen om pension för arbetstagare 396/2006, *lag om införande av lagen om sjömanspensioner* 1291/2006, lag om införande av lagen om pension för företagare 1273/2006 och lagen om införande av lagen om pension för lantbruksföretagare 1281/2006, lag om ändring av lagen om kommunala pensioner 713/2004 och lagen om införande av lagen om statens pensioner 1296/2006) föreskrivs om beräkningen av familjepensioner som baserar sig på förmånslåtarens pension som bestämdes enligt de arbetspensionslagar som var i kraft före 2005, när pensionsfallet i fråga om familjepensionen inträffade 2012 eller därefter. I beräkningen av familjepensionen elimineras enligt bestämmelserna först inverkan av de samordnade primära förmånerna. Därefter dras familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån och som beviljats familjepensionens förmånstagare sådan den är av från familjepensionen i enlighet med gällande arbetspensionslagar. Bestämmelserna omfattar även en skyddsbestämmelse enligt vilken gamla samordningsbestämmelser tillämpas på beräkningen av familjepensionen, om familjepensionen beräknad enligt ovan nämnda bestämmelser är mindre än den familjepension som samordnats enligt de gamla bestämmelserna.

Syftet med reformen var att pensionsanstalterna i fråga om de primära förmånerna skulle kunna frångå beräkningsprogrammen som gällde de gamla samordningsbestämmelserna för familjepension och sålunda sänka kostnaderna för verkställandet av pensionsskyddet.

Samordningsbestämmelserna för pensionerna 2004 tillämpas emellertid fortfarande av pensionsanstalterna även i andra än ovan avsedda fall när invalid-, arbetslöshets- eller ålderspensioner som bestämts enligt arbetspensionslagarna som gällde före 2005 samordnas på nytt till följd av att pensionstagaren beviljats en ny primär förmån eller för att en sådan förmån har ändrats.

Dessutom tillämpas gamla samordningsbestämmelser vid justeringen av en familjepension som bestämts på grundval av arbetspensionslagarna som var i kraft före 2005 och som började före ändringen som trädde i kraft i början av 2012. Familjepensionen ska justeras om antalet förmånstagare ändras, till exempel när ett av barn fyller 18 år. Familjepensionen ska också justeras om förmånstagarerna av familjepension beviljas familjepension eller ersättning som motsvarar den primära förmånen.

Tillämpningen av de ovan avsedda gamla samordningsbestämmelserna förutsätter att pensionsanstalterna upprätthåller program för beräkning av pensioner som överensstämmer med samordningsbestämmelserna i de gamla arbetspensionslagarna. Användningen av beräkningsprogram både i enlighet med de gamla och de nya bestämmelserna orsakar en dubbel arbetsbörda för pensionsanstalterna och blir dyr.

1.6 Intjänande av pension för avslutad tid med invalidpension

Pensionen som har ökat under tiden med invalidpension beräknas när invalidpensionen upphör och det senare beviljas en ny pension på nya grunder. Pension beviljas på nya grunder, om det vid tidpunkten för det nya pensionsfallet har förflutit minst två år sedan den tidigare invalidpensionen upphörde och den nya arbetsoförmågan inte beror på samma sjukdom som den tidigare. Pension som ökar under tiden med invalidpen-

sion beräknas från början av året då pensionsfallet för den tidigare invalidpensionen inträffade fram till att invalidpensionen upphörde och som inkomst som grund för pensionen används samma inkomst som vid beräkningen av tiden från pensionsfallet för invalidpension fram till pensionsåldern (inkomst för återstående tid).

Arbetspensionslagarna för den privata sektorn ändrades från och med 2010 så att tillväxtprocenten höjdes från 1,3 procent till 1,5 procent per år för den återstående tiden från och med början av den kalendermånad som följer på den månad under vilken pensionstagaren fyller 50 år och utgången av den månad under vilken pensionstagaren fyller 63 år. Beräknat på motsvarande sätt höjdes intjäningsprocenten för pensionstillväxten under en tid med invalidpension som har upphört mellan de nämnda åldrarna med 1,3 procent till 1,5 procent per år. Ändringen gällde 66 § 2 mom. och 68 § 2 mom. i ArPL, 73 § 2 mom. och 75 § 2 mom. i SjöPL, 63 § 2 mom. och 65 § 2 mom. i FöPL och 70 § 3 mom. och 71 § 2 mom. i LFöPL.

Arbetspensionslagarna för den offentliga sektorn ändrades på motsvarande sätt från och med början av 2010. Inom den offentliga sektorn tillämpas bestämmelserna emellertid så att pensionen som ökat under tiden med invalidpension som har upphört även för tiden före 2010 beräknas med 1,5 procent. Tolkningen gäller invalidpensioner som beviljats enligt bestämmelserna som trädde i kraft i början av 2005. Så tillämpas inom den offentliga sektorn även för tiden före 2010 1,5 procent vid beräkningen av pensionstillväxten för tid med invalidpension som upphört medan intjäningsprocenten inom den privata sektorn för motsvarande tid är 1,3.

Invalidpension har beviljats enligt bestämmelserna för 2005 när pensionsfallet i fråga om invalidpensionen har inträffat 2006 eller därefter. Sålunda kan tid med invalidpension så som avses ovan och för vilken pensionen inom den privata sektorn beräknas enligt 1,3 procent och inom den offentliga sektorn med 1,5 procent ha inträffat 2006—2009. Den högre intjäningsprocenten gäller sådan tid med invalidpension under vilken pensionstagaren under nämnda år åtminstone har fyllt 50 år.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Prioritering av kartläggning av rehabiliteringsmöjligheterna för den som ansöker om invalidpension i förhållande till beslut om invalidpension

Det föreslås en större prioritering av rehabiliteringsmöjligheterna för den som ansöker om invalidpension på basis av arbetspensionslagarna och folkpensionslagen i förhållande till beslut om invalidpension samt att pensionsanstalternas skyldighet att klarlägga rehabiliteringsmöjligheterna för personer som ansöker om invalidpension framhävs tydligare än nu. Syftet är att förbättra möjligheterna för personer som behöver rehabilitering att söka sig till rehabilitering och påskynda de rehabiliteringsåtgärder som behöver vidtas.

Det föreslås dessutom att arbetspensionsanstalterna åläggs skyldighet att på eget initiativ ge personer som ansöker om invalidpension förhandsbeslut om rätten till yrkesinriktad rehabilitering, om personen uppfyller förutsättningarna för yrkesinriktad rehabilitering. Beslut om att förkasta yrkesinriktad rehabilitering ska inte ges utan att det särskilt har ansökts om rehabilitering. Enligt förslaget ska pensionsanstalterna dessutom säkerställa, liksom den gällande lagstiftningen, att personens möjligheter att få annan rehabilitering, till exempel medicinsk rehabilitering, har klarlagts. Förhandsbeslut på eget initiativ av arbetspensionsanstalten leder till en snabbare hänvisning till rehabilitering och till att rehabiliteringen kan komma igång tidigare.

Ett jakande beslut om rehabilitering kan ges på basis av en ansökan om invalidpension utan särskild ansökan om rehabilitering, eftersom det kan anses att beslutet gagnar arbetstagaren. Det kan inte ges ett nekande beslut om rätt till rehabilitering i samband med beslutet om invalidpension utan särskild ansökan om rehabilitering och hörandeprocess, eftersom beslutet kan påverka arbetstagarens rätt, skyldighet eller fördel negativt. Ett onödigt förkastande beslut främjar inte heller sysselsättningen av personen eller en smidig

handläggning av ett annat rehabiliteringsärende.

Vid sidan om den föreslagna ändringen ska rehabiliteringsmöjligheterna fortfarande klarläggas i ett så tidigt skede som möjligt då sjukdomen börjar inverka på hur arbetstagaren klarar sig i arbetet. Syftet med ändringen är inte att ändra rutinerna i samband med ansökan om rehabilitering så att rehabiliteringsfrågan kommer fram först i samband med frågan om invalidpension. Ansökan om invalidpension behandlas i övrigt som tidigare. Ändringen förtydligar emellertid hänvisningen till rehabilitering och inledandet av rehabiliteringsåtgärder vid ansökan om invalidpension.

2.2 Minskning av efterlevandepension

Det föreslås att lagen preciseras för att motsvara tillämpningsrutinerna i situationer då den efterlevande maken får ålderspension eller när han eller hon har uppnått åldern som berättigar till ålderspension. Vid minskningen av efterlevandepensionen ska som den efterlevande makens egen pension betraktas den pension som den efterlevande maken har förtjänat fram till utgången av året som föregick förmånslåtarens död om den efterlevande maken har uppnått en ålder som enligt någon arbetspensionslag ger rätt till ålderspension, utan att den efterlevande maken emellertid ännu har gått i pension. Om den efterlevande maken får ålderspension som beviljats på basis av en arbetspensionslag, ska förutom ålderspensionen på samma sätt även beaktas pension för arbete som den efterlevande maken har tjänat in vid utgången av året som föregick förmånslåtarens död eller det år då det yngsta barnet fyllde 18 år och för vilket det inte ännu har beviljats pension. Syftet är att tydliggöra bestämmelserna om efterlevandepension och minska tolkningsmöjligheterna i fråga om lagstiftningen.

Det föreslås att lagen preciseras för att motsvara tillämpningsrutinerna och vad som avsågs i samband med reformen av arbetspensionslagarna 2005 i den utsträckning som minskningen av efterlevandepensionen har genomförts på basis av den efterlevande makens kalkylerade invalidpension. Efterlevande

depensionen ska justeras när den efterlevande maken beviljas invalidpension eller den första ålderspensionen. Efterlevandepensionen ska justeras från och med att nämnda pension börjar. Liksom ovan i fall med ålderspension ska av efterlevandepensionen även minskas pension som intjänats före utgången av det år som föregår inledandet av pensionen för arbete som det inte ännu har beviljats pension för.

Det föreslås att det till lagen fogas en bestämmelse enligt vilken efterlevandepensionen justeras på nytt om en invalidpension som beviljats den efterlevande maken redan tidigare har minskats från efterlevandepensionen, till exempel ett rehabiliteringsbidrag som har upphört senare och den efterlevande maken senare beviljas en ny pension på nya grunder. Eftersom en pension som beviljas på nya grunder kan vara avsevärt högre eller lägre än den tidigare invalidpensionen, leder minskningen av den på nya grunder beviljade pensionen från efterlevandepensionen till en efterlevandepension som bättre motsvarar den efterlevande makens inkomstnivå.

2.3 Indrivning av indrivningskostnader av försäkringstagare

Det föreslås att en informativ hänvisning till indrivningslagen fogas till arbetspensionslagarna. Syftet är att förtydliga förhållandet mellan indrivningslagen och den privata sektorns arbetspensionslagar och att underlätta tillämpningen av arbetspensionslagarna i praktiken.

2.4 Dröjsmålsränta för kostnadsfördelningsposter

Det föreslås att en bestämmelse om dröjsmålsränta för kostnadsfördelningsposterna fogas till ArPL. Syftet är att fördröjningen av betalningen av kostnadsfördelningsposter kan gottskrivas betalningsmottagaren på samma sätt som i samband med andra förse-nade fordringar.

2.5 Samordning av pensioner enligt bestämmelserna 2004

Det föreslås att ikraftträdandebestämmelserna i arbetspensionslagarna ändras så att förfarandet vid samordning av pensioner är identisk för invalid-, arbetslöshets- och ålderspension som bestämts i enlighet med arbetspensionslagarna som gällde före 2005, för familjepensioner som bestäms enligt de arbetspensionslagar som gällde före 2005 och för de familjepensioner för vilka beräkningen har ändrats från och med början av 2012 (RP 89/2011 rd). Enligt förslaget ska en eventuell inverkan av primära förmåner elimineras från pensionen och därefter ska den primära förmånen dras av pensionen i regel i enlighet med gällande arbetspensionslagar. Om pensionen så beräknat är lägre än beräknat enligt de gamla samordningsbestämmelserna beaktas den primära förmånen enligt de gamla samordningsbestämmelserna när pensionen fastställs.

Den föreslagna ändringen inverkar inte på pensionens helhetsbelopp. Syftet är att förenkla verkställigheten.

2.6 Intjänande av pension för avslutad tid med invalidpension

Det föreslås att arbetspensionslagarna för den privata sektorn ändras så att pension som intjänats under tid med invalidpension som upphört även för 2006—2009 beräknas på grundval av den inkomst som pensionen för återstående tid grundar sig på enligt en intjäningsprocent på 1,5 procent. Förutsättning för tillämpningen är att pensionsfallet i fråga om invalidpensionen som har upphört har inträffat 2006 eller därefter och att ålderspensionen som bestäms på nya grunder börjar eller att pensionsfallet i fråga om pensionen som bestäms på nya grunder har inträffat den 1 januari 2010 eller därefter. Ändringen för- enhetligar beräkningen av pension som intjänats under tiden med invalidpension inom den offentliga och privata sektorn.

Om pensionsanstalten före den föreslagna bestämmelsen träder i kraft har beviljat pension på nya grunder, i vilken det ingår ovan avsedd pension som intjänats under tid med invalidpension som har upphört, ska pensionsanstalten på eget initiativ justera pensionsbeloppet i enlighet med den föreslagna bestämmelsen. En sådan pension justeras i

enlighet med den nya bestämmelsen från och med att lagen träder i kraft den 1 januari 2015.

Det föreslås att bestämmelser om detta inför i ikraftträdandebestämmelserna i de föreslagna lagarna om ändring av ArPL, SjöPL, FöPL och LföPL.

3 Propositionens konsekvenser

Ändringarna som föreslås i propositionen har inga konsekvenser för statsfinanserna.

Rehabiliteringsbeslut utan ansökan i samband med beslut om invalidpension medför att särskilt personer vars anställningsförhållande har upphört, men som uppfyller förutsättningarna för rehabilitering i fråga om arbetshistoria och arbetsinkomst effektivare ska omfattas av rehabiliteringsbestämmelserna. De aktuella metoderna för hänvisning till rehabilitering verkar effektivare för sökande vars anställningsförhållanden fortfarande pågår och som står i kontakt till företagshälsovården och andra stödnätverk på arbetsplatsen. I vissa fall kan förslaget emellertid ytterligare intensivt klarläggningen av rehabilitering även i de sistnämnda fallen.

År 2013 deltog cirka 13 000 personer i arbetspensionsrehabilitering och likaså fick cirka 13 000 personer yrkesinriktad rehabilitering som Folkpensionsanstalten beviljade. Det gavs cirka 8 000 jakande beslut om rehabilitering inom arbetspensionssystemet. I cirka 25 procent av fallen gavs beslutet till personer som hade beviljats rehabiliteringsstöd. Det uppskattas att ändringen av prioriteringen av en klarläggning av rehabiliteringsmöjligheterna leder till att antalet personer som rehabiliteras kommer att öka. Om till exempel 10 procent i stället för nuvarande 4 procent av dem som får ett jakande eller nekande pensionsbeslut fick förhandsbeslut om arbetspensionsrehabilitering, skulle det ges cirka 5 000 förhandsbeslut i samband med pensionsbesluten.

Kostnaderna för arbetspensionsrehabiliteringen låg i genomsnitt på 21 500 euro per lyckat rehabiliteringsprogram 2013. Medelkostnaden för invalidpensionen var 12 500 euro, vilket betyder att medlen som satsas på arbetspensionsrehabilitering i genomsnitt

återbetalar sig om den som rehabiliteras arbetar i minst 1,7 år efter rehabiliteringen.

Genom att slopa samordningen av pensioner i enlighet med bestämmelserna från 2004 kan pensionsanstalterna helt frångå beräkningsprogrammen för de gamla samordningsbestämmelserna och sålunda minska kostnaderna för verkställandet av pensions-skyddet. Ändringen inverkar inte på pensionernas totalbelopp.

I slutet av 2013 utbetalades 18 726 sådana ålders- och invalidpensioner som beviljats enligt bestämmelserna som gällde före 2005 och för vilka det parallellt betalades primära förmåner. Antalet pensionstagare under 65 år åt vilka det också betalades ut primära förmåner, det vill säga personer vars pensioner kan komma att samordnas på nytt, uppgick i slutet av 2013 till 2 214 personer. När en pensionstagare har fyllt 65 år sker det mycket sällan ändringar i de primära förmånerna.

I slutet av 2013 betalades 10 186 sådana familjepensioner som beviljats enligt bestämmelserna som gällde före 2005 och för vilka det parallellt betalades primära förmåner. Antalet familjepensioner för vilka en ny samordning kan bli aktuell, det vill säga där det bland förmånstagarna finns andra än den efterlevande maken och för vilka det också betalas primära förmåner, var 398.

Ändringen av arbetspensionslagarna för den privata sektorn enligt vilken det för tiden med invalidpension som upphört i stället för 1,3 procent intjänas 1,5 procent på grundval av den inkomst som pensionen för återstående tid grundar sig på före 2010 höjer pensionsbeloppet i någon mån. Om till exempel en pensionstagare som har fyllt 50 år har haft invalidpension sedan 2006 gäller ändringen av intjäningsprocenten åren 2006—2009. Om hans eller hennes inkomst för återstående tid har varit till exempel 3 000 euro, är månadspensionen 24 euro större räknat med intjäningsprocenten 1,5. Enligt Pensions-skyddscentralens registeruppgifter berörs närmare 400 pensionstagare av ändringen. I sin helhet ökar den årliga pensionsutgiften med litet under 30 000 euro.

Andra föreslagna ändringar gäller i regel införandet av nuvarande tillämpningspraxis i lagen eller korrigeringar av teknisk natur och

de påverkar inte antalet förmåner eller kostnaderna som beror på pensioner.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. I beredningen har dessutom Pensionsskyddscentralen, Keva, Finlands näringsliv rf, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf och AKAVA deltagit. Under beredningen har man också hört Sjömanspensionskassan och Folkpensionsanstalten.

Samarbetsförhandlingar om propositionen har förts i kommunernas pensionsdelegation där huvudavtalsorganisationerna för kommunalt anställda och kommunarbetsgivarparten är företrädade, samt i statens pensionsdelegation, där de huvudavtalsorganisationer som representerar statsanställda är företrädade.

Det har inte begärts några särskilda utlåtanden om propositionen, eftersom de centrala intressegrupperna har hörts i samband med beredningen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag**1.1 Lag om pension för arbetstagare**

36 §. Utredning av rehabiliteringsmöjligheterna. Det föreslås att paragrafen ändras så att pensionsanstalten i fortsättningen ska klarlägga om arbetstagaren har rätt till rehabilitering i enlighet med den aktuella pensionslagen och säkerställa att arbetstagarens möjligheter till rehabilitering i enlighet med annan lagstiftning har klarlagts, innan pensionsanstalten fattar beslut om invalidpension. Om arbetstagaren anses ha rätt till yrkesinriktad rehabilitering i enlighet med den aktuella pensionslagen ger pensionsanstalten ett förhandsbeslut om rätt till rehabilitering. Genom ändringen framhävs prioriteringen av rehabiliteringsmöjligheterna för den som ansöker om invalidpension i förhållande till beslut om invalidpension samt pensionsanstaltens skyldighet att klarlägga rehabiliteringsmöjligheterna för personer som ansöker om invalidpension mer omfattande än nu. En noggrannare utredning av rehabiliteringsmöjligheterna behövs inte, om det utgående från arbetstagarens hälsotillstånd är klart att han eller hon inte kan rehabiliteras för arbetslivet. Detta är fallet till exempel när arbetstagaren lider av en sådan obotlig sjukdom som gör att det inte finns möjlighet att återgå till arbetslivet. En noggrannare utredning av rehabiliteringsmöjligheterna behövs inte heller om arbetstagaren lider av en sådan botlig sjukdom som gör att arbetstagarens arbetsförmåga återställs under rehabiliteringsstöd och han eller hon kan återgå till arbetet utan rehabiliteringsåtgärder.

Det ges inte ett förhandsbeslut om rehabilitering om det i samband med handläggningen av invalidpensionsärendet inte ännu är möjligt att uppskatta hotet om arbetsförmåga eller rehabiliteringens ändamålsenlighet, till exempel när rehabiliteringsbidraget beviljas för en längre tid än förhandsbeslutet skulle vara i kraft. Då bedöms rätten till yrkesinriktad rehabilitering på nytt i samband med an-

sökan om fortsatt rehabilitering eller på basis av en särskild ansökan om rehabilitering. Ett förhandsbeslut ges inte heller när full invalidpension beviljas tillsvidare.

Det är inte alltid möjligt att ge ett förhandsbeslut om rätt till yrkesinriktad rehabilitering på basis av de tillgängliga uppgifter om den som ansöker om invalidpension, när sökanden endast har ansökt om invalidpension och uppgett de uppgifter som behövs för ett avgörande om invalidpension. Detta beror bland annat på att det frågas efter andra uppgifter i ansökan om rehabilitering än i ansökan om invalidpension. Utgångspunkten för läkarutlåtandet är likaså olika för rehabilitering och invalidpension.

I den nuvarande ansökan om invalidpension frågas det efter möjligheterna till yrkesinriktad rehabilitering och även i läkarutlåtandet B2 ska det tas ställning till rehabiliteringsmöjligheterna. Eventuellt bristfälliga ansökningar om invalidpension eller läkarutlåtanden är emellertid inte ett problem när det ges förhandsbeslut om rehabilitering på eget initiativ, eftersom förhandsbeslutet alltid kan ges när sökanden är berättigad utgående från utredningar om hälsotillståndet som lämnas. Om utredningarna om hälsotillståndet är bristfälliga kan pensionsanstalten vid behov begära tilläggsuppgifter av den som ansöker om invalidpension. Syftet är inte att ändra pensionsanstaltens nuvarande utredningskyldighet.

88 §. Minskning av efterlevandepension. Det föreslås att en precisering fogas till 1 mom. i paragrafen om minskning av efterlevandepensionen i sådana fall där den efterlevande maken arbetar vid sidan om ålderspensionen. I efterlevandepensionen beaktas förutom den ålderspension som den efterlevande maken får även pension som har intjänats för arbete som utförts parallellt med ålderspensionen fram till utgången av det år som föregick förmånsåtagarens död. Sålunda motsvarar efterlevandepensionens belopp bättre den efterlevande makens inkomstnivå och efterlevandepensionen behöver inte

minskas på nytt, när den efterlevande maken beviljas ålderspension för arbete som utförts vid sidan om pensionen.

Det föreslås att 2 mom. i paragrafen kompletteras så att om den efterlevande maken på den dag då förmånslåtare avlider har uppnått en ålder som enligt någon av arbetspensionslagarna berättigar till ålderspension, men inte ännu får ålderspension, beaktas i minskningen av efterlevandepensionen som den efterlevande makens egen pension den pension som har intjänats fram till utgången av året som föregick förmånslåtarens död.

89 §. Tidpunkt för minskning av efterlevandepension. Det föreslås att 2 mom. i paragrafen kompletteras så att om den efterlevande maken på den dag då det yngsta barnet fyller 18 år har uppnått den ålder som berättigar till ålderspension, men inte ännu får ålderspension, betraktas som den efterlevande makens kalkylerade pension den ålderspension som den efterlevande maken har tjänat in före utgången av det år som föregår året då det yngsta barnet fyller 18 år. Den efterlevande maken kan till exempel ha uppnått den yrkesbaserade ålderspensionsåldern enligt arbetspensionslagarna som gällde tidigare för den offentliga sektorn, varvid även den kalkylerade pensionen enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn beaktas till det belopp som hade intjänats vid utgången av året som föregick minskningen.

90 §. Grund för minskning av efterlevandepension samt belopp. Det föreslås att bestämmelsen i 91 § 4 mom. flyttas till ett nytt 4 mom. i paragrafen enligt vilket samma grund för minskningen används vid justeringen av efterlevandepensionen som då efterlevandepensionen minskades för första gången. Bestämmelsen gäller minskningen av efterlevandepensionen även i andra särskilda situationer så att dess riktiga plats föreskriftstekniskt är i 90 §.

91 §. Minskning av efterlevandepension i särskilda fall. Det föreslås att andra meningens i 3 mom. i paragrafen stryks. Meningens gäller justeringen av efterlevandepensionen på basis av en annan pension än deltidspension som beviljats den efterlevande maken. I propositionen föreslås en motsvarande bestämmelse i en ny 91 a § som gäller minskning i särskilda fall.

Det föreslås att 4 mom. i paragrafen upphävs och att bestämmelsen flyttas till ett nytt 4 mom. i 90 §.

91 a §. Justering av efterlevandepensionen. Denna paragraf är ny. Enligt 1 mom. i paragrafen justeras efterlevandepensionen när den efterlevande maken beviljas invalidpension eller när han eller hon beviljas den första ålderspensionen i enlighet med arbetspensionslagarna eller därmed jämförbara lagar. Bestämmelsen tillämpas när den efterlevande makens kalkylerade invalidpension tidigare har minskats av efterlevandepensionen. Bestämmelsen ska också tillämpas när en minskningsbestämmelse i enlighet med särskilda situationer har tillämpats på efterlevandepensionen och efterlevandepensionen har minskats utgående från den efterlevande makens faktiska inkomster.

Enligt 2 mom. i paragrafen ska efterlevandepensionen justeras även då invalidpensionen som minskats från efterlevandepensionen upphör och den efterlevande maken senare beviljas en ny pension på nya grunder. Pensionen som beviljats på nya grunder kan vara en invalidpension eller en ålderspension som beviljats enligt en annan arbetspensionslag.

Enligt 3 mom. i paragrafen ska efterlevandepensionen justeras från och med att pensionen som avses i 1 eller 2 mom. börjar. I minskningen beaktas pension som beviljats den efterlevande maken och pension som intjänats fram till utgången av året som föregår den nämnda pensionens början för arbete som den efterlevande maken inte har beviljats pension för. Om den efterlevande maken till exempel på basis av en yrkesbaserad pensionsålder som gällde tidigare har rätt till ålderspension från den offentliga sektorn vid en ålder under 63 år och han eller hon har tjänat in pensioner enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn som börjar först när pensionstagaren uppnår 63 års ålder, beaktas även dessa intjänade pensioner vid minskningen.

De nya bestämmelserna i 91 a § i ArPL gäller även minskning i särskilda situationer, varvid den sista meningens i 3 mom. och 4 mom. kan strykas i 91 § i ArPL.

101 §. Pensionsansökan. Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen och att nuvarande 2 mom. blir 3 mom. I det nya

2 mom. föreslås att det stiftas en lag om att pensionsanstalten ger den som ansöker om invalidpension ett jakande förhandsbeslut om yrkesinriktad rehabilitering i samband med behandlingen av ansökan om invalidpension utan särskild ansökan om rehabilitering om arbetstagaren har rätt till rehabilitering i enlighet med 25 §. Genom ett förhandsbeslut på eget initiativ framhävs prioriteringen av rehabiliteringen och pensionsanstaltens skyldighet att klarlägga möjligheterna till rehabilitering för den som ansöker om invalidpension.

159 §. Utsökning av arbetspensionsförsäkringsavgift. Det föreslås att det till paragrafen fogas en informativ hänvisning till lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

184 §. Beslut om kostnadsfördelning. Det föreslås att ett nytt 2 mom fogas till paragrafen i vilket det stadgas om dröjsmålsränta för kostnadsfördelningsposter. Dröjsmålsräntan för kostnadsfördelningsposterna bestäms enligt 4 a § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Dröjsmålsränta tas emellertid inte ut för sådan fördröjning som beror på att Pensionsskyddscentralen har kombinerat olika kostnadsfördelningsposter.

1.2 Lag om införande av lagen om pension för arbetstagare

26 §. Det föreslås att ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen och att nuvarande 3 mom., jämte de ändringar som föreslås här, blir 4 mom. Enligt det nya 3 mom. tillämpas bestämmelserna i 92 och 93 § samt 94 § 2—4 mom., om en pensionstagare som får invalid-, arbetslöshets- eller ålderspension i enlighet med bestämmelser som gällde före 2005 beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån som beviljats honom eller henne ändras i stället för de gamla bestämmelserna om samordning. Inverkan av samordningen av primära förmåner på pensionen elimineras, varvid den primära förmånen endast minskas av beloppet av pensionen som har samordnats med de grundläggande pensionerna. En sådan minskning av den primära förmånen får emellertid inte leda till ett mindre helhetspensionsbelopp än samordningen enligt bestämmelserna som gällde före 2005. Om det-

ta sker tillämpas samordningsbestämmelserna som gällde före 2005.

En ändring av arbetspensionslagarna som mildrade bestämmelserna om minskning av primära förmåner trädde i kraft från och med början av 2013. Ändringen gällde endast pensioner som bestämdes enligt bestämmelser som trädde i kraft från början av 2007. Lindringen som gäller minskningen av primära förmåner ersatte undantagsbestämmelsen om minskning av primära förmåner som ingick i arbetspensionslagarna tidigare. Enligt denna undantagsbestämmelse beaktades inte en sådan primär förmån som arbetstagaren eller företagaren hade fått i minst tre år före pensionsfallet enligt arbetspensionslagarna i den mån som den primära förmånen inte överskred nivån för den primära förmånen så som den såg ut före arbetspensionsfallet inträffade. Utgående från den här så kallade treårsregeln var det möjligt att den primära förmånen inte minskades från arbetspensionen.

Nämnda treårsregel ströks ur arbetspensionslagarna som trädde i kraft i början av 2007. Att treårsregeln inte ingick i den gällande arbetspensionslagstiftningen kunde i vissa fall leda till ett slutresultat som måste betraktas som oskäligt med tanke på enskilda personers arbetspensionsskydd. För att rätta till missförhållandena mildrades bestämmelserna om minskning av primära förmåner så att en minskning av arbetspensionsskyddet som intjänats för arbete som utförts vid sidan om den primära förmånen på grund av den primära förmånen förhindrades. Om skadefallet i fråga om den primära förmånen desutom har inträffat före 2004, dras förmånen inte alls av arbetspensionen. Därför ströks livräntan enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst som onödig från listan över primära förmåner i arbetspensionslagarna, eftersom beviljandet av nämnda livränta hade upphört redan före 2004.

Om lindringen som berör minskningen av primära förmåner tillämpades på pensioner som beviljats i enlighet med arbetspensionslagarna som gällde före 2005, skulle det leda till att de primära förmånerna i de flesta fallen inte alls skulle kunna avdras från arbetspensionerna. Eftersom skadefallet i fråga om den primära förmånen vanligtvis har inträffat

före 2004 i pensionerna som har beviljats i enlighet med arbetspensionslagarna som gällde före 2005, kan den primära förmånen inte avdras från arbetspensionen ens i det fallet att pensionsfallet i fråga om arbetspensionen och skadefallet i fråga om den primära förmånen inträffade vid samma tidpunkt. Om till exempel både skadefallet i fråga om den primära förmånen och pensionsfallet i fråga om arbetspensionen inträffade före 2004, t.ex. 2003 och den primära förmånens belopp ändras 2016 då arbetspensionen ska samordnas på nytt, skulle en primär förmån enligt bestämmelsen som trädde i kraft i början av 2013 inte alls kunna avdras från pensionen.

Av ovan anförda orsaker är det inte ändamålsenligt att tillämpa lindringen som trädde i kraft 2013 och som berör minskningen av primära förmåner på dessa pensioner. Därför tillämpas 92 § i ArPL sådan den lydte den 31 december 2012.

Paragrafens 3 mom. skulle bli 4 mom. Bestämmelsen preciseras så att 92 § i ArPL tillämpas sådan den lydte den 31 december 2012. Sålunda berör lindringen som trädde i kraft i början av 2013 och som berör avdraget av primära förmåner inte familjepensionerna som avses i momentet.

Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 5 mom. om justeringen av familjepensioner som beviljats enligt bestämmelserna som gällde 2005. När antalet förmånstagare av en familjepension ändras delas förmånslåtarens pension som utgör grunden för familjepensionen bland förmånstagarna i enlighet med bestämmelserna i ArPL. Grunden för familjepensionen utgörs av en sådan pension av förmånslåtaren som endast är samordnad bland arbetspensionerna. En familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån och som beviljats förmånstagare av familjepension minskas på samma sätt som föreskrivs i 26 § 3 mom. i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare som trädde i kraft i början av 2012.

1.3 Lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om pension för arbetstagare

(794/2012) ingår en hänvisning till 6 kap. 9 § 2 och 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) som fram till den 31 december 2013 gällde rätten till tilläggsdagar. Det föreslås att hänvisningen rättas till, eftersom bestämmelserna som gäller rätten till tilläggsdagar i lagen om utkomststöd för arbetslösa har ändrats den 1 januari 2014 efter att lagen om ändring av lagen om pension för arbetstagare stiftades och hänvisningen i ikraftträdandebestämmelsen inte hänvisar korrekt till de bestämmelser som avses.

1.4 Lag om sjömanspensioner

36 §. Utredning av rehabiliteringsmöjligheterna. Det föreslås att paragrafen ändras så att ändringen motsvarar den ändring som föreslås för 36 § i ArPL.

93 §. Minskning av efterlevandepension. Det föreslås att det i 1 och 2 mom. i paragrafen görs ändringar som motsvarar de ändringar som föreslås för 88 § 1 och 2 mom. i ArPL.

94 §. Tidpunkt för minskning av efterlevandepension. Det föreslås att 2 mom. i paragrafen ändras så att ändringen motsvarar den ändring som föreslås för 89 § 2 mom. i ArPL.

95 §. Grund för minskning av efterlevandepension samt belopp. Det föreslås att bestämmelsen i 96 § 4 mom. flyttas till paragrafen som ett nytt 4 mom. Ändringen motsvarar den ändring som föreslås i 90 a § 4 mom. i ArPL.

96 §. Minskning av efterlevandepension i särskilda fall. Det föreslås att den andra meningen i paragrafens 3 mom. stryks. Det föreslås en motsvarande bestämmelse i en ny 96 a § som också gäller minskning i särskilda fall.

Det föreslås att 4 mom. i paragrafen upphävs och att bestämmelsen flyttas till ett nytt 4 mom. i 95 §.

Ändringarna motsvarar de förändringar som föreslås i 91 § i ArPL.

96 a §. Justering av efterlevandepensionen. Denna paragraf är ny. Den motsvarar till sitt innehåll den föreslagna nya 91 a § i ArPL.

103 §. Pensionsansökan. Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen, varvid de nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom. Det nya 2 mom. motsvarar det föreslagna nya 2 mom. i 101 § i ArPL.

147 §. Utsökning av pensionsförsäkringsavgifter. Det föreslås att det till paragrafen fogas en informativ hänvisning som motsvarar den för 159 § i ArPL föreslagna ändringen och som gäller lagen om indrivning av fordringar (513/1999). Samtidigt granskas ordalydelsen i bestämmelsen för att motsvara formuleringen i 159 § i ArPL.

1.5 Lagen om införande av lagen om sjömanspensioner

20 §. Det föreslås att paragrafen ändras så att den motsvarar de föreslagna ändringarna i 26 § i lagen om införande av ArPL.

1.6 Lag om ändring av lagen om sjömanspensioner

Ändringen som föreslås i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om sjömanspensioner (796/2012) motsvarar den ändring som föreslås i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om pension för arbetstagare (794/2012) och som gäller en hänvisning till lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

1.7 Lag om pension för företagare

33 §. Utredning av rehabiliteringsmöjligheterna. Det föreslås att paragrafen ändras så att ändringen motsvarar den ändring som föreslås för 36 § i ArPL.

81 §. Minskning av efterlevandepension. Det föreslås att det i 1 och 2 mom. i paragrafen görs ändringar som motsvarar de ändringar som föreslås för 88 § 1 och 2 mom. i ArPL.

82 §. Tidpunkt för minskning av efterlevandepension. Det föreslås att 2 mom. i paragrafen ändras så att ändringen motsvarar den ändring som föreslås för 89 § 2 mom. i ArPL.

83 §. Grund för minskning av efterlevandepension samt belopp. Det föreslås att be-

stämmelsen i 84 § 4 mom. flyttas till paragrafen som ett nytt 4 mom. Ändringen motsvarar den ändring som föreslås i 90 § 4 mom. i ArPL.

84 §. Minskning av efterlevandepension i särskilda fall. Det föreslås att den andra meningens i paragrafens 3 mom. stryks. Det föreslås en motsvarande bestämmelse i en ny 84 a § som också gäller minskning i särskilda fall.

Det föreslås att 4 mom. i paragrafen upphävs och att bestämmelsen flyttas till ett nytt 4 mom. i 83 §.

Ändringarna motsvarar de förändringar som föreslås i 91 § i ArPL.

84 a §. Justering av efterlevandepensionen. Denna paragraf är ny och motsvarar till sitt innehåll den föreslagna nya 91 a § i ArPL.

91 §. Pensionsansökan. Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen, varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom. Det nya 2 mom. motsvarar det föreslagna nya 2 mom. i 101 § i ArPL.

120 §. Utsökning av arbetspensionsförsäkringsavgift. Det föreslås att det till paragrafen fogas en informativ hänvisning som motsvarar den för 159 § i ArPL föreslagna ändringen och som gäller lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

1.8 Lag om införande av lagen om pension för företagare

26 §. Det föreslås att paragrafen ändras så att den motsvarar de föreslagna ändringarna i 26 § i lagen om införande av ArPL.

1.9 Lag om pension för lantbruksföretagare

28 §. Utsökning av arbetspensionsförsäkringsavgift. Det föreslås att det till paragrafen fogas en informativ hänvisning som motsvarar den för 159 § i ArPL föreslagna ändringen och som gäller lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

50 §. Handläggning av invalidpensionsärende. Det föreslås att 1 mom. i paragrafen ändras så att ändringen motsvarar den ändring som föreslås för 36 § i ArPL.

82 §. Minskning av efterlevandepension. Det föreslås att det i 1 och 2 mom. i paragra-

fen görs ändringar som motsvarar de ändringar som föreslås för 88 § 1 och 2 mom. i ArPL. Det föreslås att det till 4 mom. i paragrafen fogas till en 4 punkt, i vilken det hänvisas till den nya 91 a § i ArPL. Sålunda tillämpas bestämmelserna om justering av efterlevandepensionen även på pensioner enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

86 §. Pensionsansökan. Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen, varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom. Det nya 2 mom. motsvarar det föreslagna nya 2 mom. i 101 § i ArPL.

1.10 Lag om införande av lagen om pension för lantbruksföretagare

25 §. Det föreslås att paragrafen ändras så att den motsvarar de föreslagna ändringarna i 26 § i lagen om införande av ArPL.

1.11 Lag om kommunala pensioner

22 §. Säkerställande av rehabiliteringsmöjligheterna. Det föreslås att paragrafen ändras så att ändringen motsvarar den ändring som föreslås för 36 § i ArPL.

88 §. Minskning av efterlevandepension. Det föreslås att det till 1 mom. i paragrafen fogas en precisering över situationer i vilka den efterlevande maken får åldersperson medan han eller hon fortfarande arbetar. Ändringen motsvarar den ändring som föreslås i 88 a § 1 mom. i ArPL.

Det föreslås att 3 mom. i paragrafen kompletteras i fråga om minskningen av en efterlevandepension i situationer då den efterlevande maken vid förmånslåtarens död eller då det yngsta barnet fyller 18 år har uppnått den ålder som enligt någon arbetspensionslag berättigar till ålderspension, men inte ännu får ålderspension. Ändringen motsvarar de ändringar som föreslås för 88 § 2 mom. och 89 § 2 mom. i ArPL.

Om det är fråga om en pension inom den offentliga sektorn, bestäms den intjänade pensionen i enlighet med den situation som var rådande i fråga om tilläggs pensioner som gällde tidigare då förmånslåtaren avled eller när det yngsta barnet fyllde 18 år. Om den efterlevande makens rätt till tilläggs pension enligt 19 mom. och 20 mom. i ikraftträdande-

bestämmelserna i lagen om ändring av lagen om kommunala pensioner (713/2004) fortfarande gäller, bestäms den intjänade pensionen enligt tilläggs skyddet för tiden före den 1 januari 1995. På motsvarande sätt bestäms pensionen om den efterlevande makens tjänst omfattas av lagen om statens pensioner.

91 §. Justering av efterlevandepension. Det föreslås att den andra meningen i 1 mom. stryks och att en motsvarande bestämmelse föreslås för det nya 2 mom. i paragrafen.,

Det föreslås att det nuvarande 2 mom. i paragrafen blir ett nytt 5 mom. Det nya 2 mom. i paragrafen motsvarar det föreslagna nya 91 a § 1 mom. i ArPL.

Det nya 3 mom. i paragrafen motsvarar det föreslagna nya 91 a § 2 mom. i ArPL.

Enligt det nya 4 mom. i paragrafen ska efterlevandepensionen justeras från och med att pensionen som avses i 2 eller 3 mom. börjar. Det nya 4 mom. motsvarar det föreslagna nya 91 a § 3 mom. i ArPL.

Det föreslås att det tidigare 2 mom. i paragrafen blir ett nytt 5 mom.

98 §. Ansökan om pension. Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen, varvid de nuvarande 2—4 mom. blir 3—5 mom. Det nya 2 mom. motsvarar det föreslagna nya 2 mom. i 101 § i ArPL.

134 §. Indrivning av avgift och preskription av avgiftsfordran. Det föreslås att det till paragrafen fogas en informativ hänvisning som motsvarar den för 159 § i ArPL föreslagna ändringen och som gäller lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

1.12 Lag om ändring av lagen om kommunala pensioner

I 13 mom. i ikraftträdande bestämmelsen i lagen om ändring av lagen om kommunala pensioner (713/2004) föreskrivs om en ny samordning av pensioner som beviljats enligt de bestämmelser som gällde före den 31 december 2004 i situationer där en arbetstagare beviljas ny arbetspension som inte tidigare har samordnats med en pension enligt lagen om kommunala pensioner. Det föreslås att bestämmelsen ändras så att det föreskrivs om situationer i vilka en pensionstagare vars pension beräknas enligt bestämmelserna som

gällde före 2005 beviljas en ny primär förmån eller det sker en ändring i beloppet av den primära förmån som har beviljats pensionstagaren. I stället för de gamla samordningsbestämmelserna tillämpas då bestämmelserna 76 § och 77 § i lagen om kommunala pensioner om en minskning av primära förmåner. Eftersom inverkan av den primära förmån som har getts parallellt med tjänsteförhållandet i tre år inte har beaktats, tillämpas paragraferna ändå så som de lydde före ändringarna som trädde i kraft 2013. Inverkan av samordningen av primära förmåner på pensionen elimineras, varvid den primära förmånen endast minskas med beloppet av pensionen som har samordnats med de grundläggande pensionerna. En sådan minskning av den primära förmånen får emellertid inte leda till ett mindre helhetspensionsbelopp än samordningen enligt bestämmelserna som gällde före 2005. I sådana fall tillämpas fortfarande bestämmelserna som gällde före 2005.

Ändringen motsvarar den ändring som föreslås i 26 a § 3 mom. i lagen om införande av ArPL.

I 14 mom. i ikraftträdandebestämmelsen föreskrivs om samordning av familjepension då det beviljas pension efter en förmånslåtare vars egen pension hade beviljats enligt bestämmelserna som gällde före 2005. Inte heller i minskningar enligt den här bestämmelsen beaktas ändringarna som trädde i kraft i början av 2013. Dessutom föreslås att bestämmelsen om att minskningen av primära ersättningar enligt de nya bestämmelserna inte får minska pensionens helhetsbelopp mer än om den hade varit samordnad enligt bestämmelserna som gällde före 2005 flyttas till från ikraftträdandebestämmelsen till själva momentet. Ändringen motsvarar den ändring som föreslås i 26 § 4 mom. i lagen om införande av ArPL.

Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 14 a mom. som gäller justeringen av familjepensioner som beviljats enligt bestämmelserna som gällde före 2005. När antalet förmånstagare av en familjepension ändras delas familjepensionsbeloppet bland förmånstagarna i enlighet med bestämmelserna i lagen om kommunala pensioner. Förmånslåtarens pension som utgör grunden för famil-

jepensionen ska endast samordnas med pensioner enligt arbetspensionslagarna. Primära förmåner som beviljats förmånstagare till familjepension minskas på samma sätt som föreskrivs i 14 mom. som trädde i kraft i början av 2012. Ändringen motsvarar den ändring som föreslås för 26 § 5 mom. i lagen om införande av ArPL.

1.13 Lag om ändring av lagen om kommunala pensioner

Ändringen som föreslås i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om kommunala pensioner (801/2012) motsvarar den ändring som föreslås i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om pension för arbetstagare (794/2012) och som gäller en hänvisning till lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

1.14 Lag om statens pensioner

37 §. Utredning av rehabiliteringsmöjligheterna. Det föreslås att paragrafen ändras så att ändringen motsvarar den ändring som föreslås för 36 § i ArPL.

86 §. Minskning av efterlevandepension. Det föreslås att 1 mom. i paragrafen ändras så att ändringen motsvarar den ändring som föreslås för 88 § 1 mom. i ArPL. Det föreslås att det i 3 mom. görs de ändringar som motsvarar de ändringar som föreslås för 88 § 2 mom. och 89 § 2 mom. i ArPL.

88 §. Minskning av efterlevandepension i särskilda fall. Det föreslås att den andra meningen i paragrafens 3 mom. stryks. Motsvarande bestämmelser föreslås för den nya 88 § a. Det föreslås att 4 mom. i paragrafen blir ett nytt 88 a § 4 mom. Ändringarna motsvarar de förändringar som föreslås i 91 § i ArPL.

88 a §. Justering av efterlevandepensionen. Denna paragraf är ny och motsvarar den föreslagna nya 91 a § i ArPL. Det föreslås att nuvarande 88 § 4 mom. överförs till paragrafens 4 mom.

100 §. Ansökan om pension. Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen, varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom. Det nya 2 mom. motsvarar det föreslagna nya 101 § 2 mom. i ArPL.

139 §. Utsökning av pensionsavgifter. Det föreslås att det till paragrafen fogas en informativ hänvisning som motsvarar den för 159 § i ArPL föreslagna ändringen och som gäller lagen om indrivning av fordringar (513/1999). Det föreslås också att formuleringen i paragrafen förtydligas.

1.15 Lag om införande av lagen om statens pensioner

7 a §. Det föreslås att det till lagen fogas en ny 7 a §. Bestämmelsen motsvarar den ändring som föreslås för 13 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av den kommunala pensionslagen och 26 § 3 mom. i lagen om införande av ArPL.

16 a §. Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras för att motsvara de ändringar som har föreslagits för 26 § 4 mom. i lagen om införande av ArPL och 14 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om kommunala pensioner.

I paragrafen föreslås ett nytt 2 mom. Bestämmelsen motsvarar den ändring som föreslås för 26 § 5 mom. i lagen om införande av ArPL och i 14 a mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av den kommunala pensionslagen.

1.16 Lag om ändring av lagen om statens pensioner

Ändringen som föreslås i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om statens pensioner (802/2012) motsvarar den ändring som föreslås i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om pension för arbetstagare (794/2012) och som gäller en hänvisning till lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

1.17 Folkpensionslag

13 §. Säkerställande av rehabilitering. Det föreslås att det i 1 mom. i paragrafen stadgas om att mera än tidigare framhäva prioriteringen av rehabiliteringsmöjligheterna i förhållande till beslut om invalidpension när personer ansöker om invalidpension och att

utreda de sökandes rehabiliteringsmöjligheter. Ändringen motsvarar ändringen som föreslås för 36 § i ArPL om kartläggning av rehabiliteringsmöjligheterna.

1.18 Lagen om ändring av folkpensionslagen

Ändringen som föreslås i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av folkpensionsanstalten (803/2012) motsvarar den ändring som föreslås i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om pension för arbetstagare (794/2012) och som gäller en hänvisning till lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

1.19 Lag om ändring av 7 § i lagen om garantipension

Ändringen som föreslås för ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av 7 § i lagen om garantipension (804/2012) motsvarar den ändring som föreslås i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om pension för arbetstagare (794/2012) och som gäller en hänvisning till lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

1.20 Lag om Pensionskyddscentralen

2 §. Pensionskyddscentralens uppgifter. Enligt 2 mom. 9 punkten i paragrafen sänder Pensionskyddscentralen arbetstagaren besked om pensionsberättigande oavlönad tid som införts i registret, om arbetstagaren inte har registrerade inkomster som omfattas av arbetspensionslagarna för den privata sektorn, samt ger på begäran av arbetstagaren ett beslut om dem enligt 75 § i lagen om pension för arbetstagare, I ArPL är 75 § emellertid ändrad genom lagarna 1097/2008 och 1456/2011. I samband med den senare flyttades bestämmelsen om arbetstagarens rätt att få ett beslut om data som uppgetts i registret till 3 mom. i 75 b § i ArPL. I detta sammanhang har hänvisningen i lagen om Pensionskyddscentralen till 75 § i ArPL lämnats oförändrad och hänvisningen är inte längre sakligt inriktad på den avsedda bestämmelsen. Det föreslås att 2 mom. 9 punkten i paragrafen ändras så att det i laghänvisningen

hänvisas till 3 mom. i 75 b § i stället för till 75 § i ArPL.

Dessutom föreslås övriga tekniska justeringar för 1 och 2 mom. i paragrafen.

2 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

Det föreslås att ändringar som berör utredningen av rehabiliteringsmöjligheterna för dem som ansöker om invalidpension tillämpas vid behandlingen av invalidpensionsansökningar som görs den 1 januari 2015 eller därefter.

Det föreslås att ändringarna som gäller samordning enligt bestämmelserna från 2004 tillämpas på pensioner vars belopp justeras den 1 januari 2015 eller senare.

Det föreslås att det i ikraftträdandebestämmelserna i arbetspensionslagarna för den privata sektorn föreskrivs att ändringen av arbetspensionslagarna som trädde i kraft i början av 2010, enligt vilken pensionen ökar med 1,5 procent på grundval av den inkomst som pensionen för återstående tid grundar sig på och som hänför sig till invalidpensionen, också tillämpas på tiden före 2010. Om det tillämpas särskilda intjäningsprocenter på pension enligt lagen om sjömanspensioner

ökar pensionen med 1,6 procent på grundval av den inkomst som pensionen för återstående tid grundar sig på och som hänför sig till invalidpensionen. Förutsättning för tillämpningen är att pensionsfallet i fråga om invalidpensionen som har upphört har inträffat 2006 eller därefter och att ålderspensionen som bestäms på nya grunder börjar eller att pensionsfallet i fråga om pensionen som ska bestämmas på nya grunder har inträffat den 1 januari 2010 eller därefter. Pensionsskyddscentralen justerar beloppet av pensioner som betalas när denna lag träder i kraft från och med den 1 januari 2015. Justeringen av pensioner som ska betalas inverkar inte på arbetsgivarens självrisk i fråga om kostnaderna för invalidpension.

3 Lagstiftningsordning

I propositionen ändras inte pensioner som ska betalas och intjänade pensioner som omfattas av 15 § om egendomsskydd i grundlagen. Förslagen som ingår i propositionen kan således behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag**om ändring av lagen om pension för arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om pension för arbetstagare (395/2006), 91 § 4 mom.,
ändras 36 §, 88 § 1 och 2 mom., 89 § 2 mom., 91 § 3 mom. och 159 §, av den 159 § sådan den lyder i lag 1164/2007, samt
fogas till 90 § ett nytt 4 mom., i stället för det 4 mom. som upphävts genom lag 627/2009, till lagen en ny 91 a §, till 101 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., och till 184 §, sådan den lyder i lag 1427/2011, ett nytt 2 mom. som följer:

36 §

Utredning av rehabiliteringsmöjligheterna

Innan pensionsanstalten fattar beslut om invalidpension ska den utreda huruvida arbetstagaren har rätt till rehabilitering enligt 25 § och se till att arbetstagarens möjligheter till rehabilitering enligt annan lagstiftning har klarlagts. Om arbetstagaren har rätt till rehabilitering enligt 25 §, ska pensionsanstalten i enlighet med 27 § ge ett förhandsbeslut om rätt till rehabilitering.

4 kap.

Fastställande av pension

88 §

Minskning av efterlevandepension

Pensioner som den efterlevande maken får på basis av förvärvsarbete och som grundar sig på arbetspensionslagarna och därmed jämförbara lagar minskar efterlevandepensionen. När efterlevandepensionen minskas ska de pensioner beaktas som den efterlevande maken får, utan avdrag för en primär för-

mån enligt 92 och 93 §. Delinvalidpension som den efterlevande maken får ska då beaktas till ett belopp som motsvarar full invalidpension. När efterlevandepensionen minskas ska förutom den ålderspension som den efterlevande maken får även sådan pension beaktas som den efterlevande maken före utgången av det år som föregick det år då förmånslåtare avled, har intjänat genom arbete för vilket någon pension ännu inte har beviljats. När efterlevandepensionen minskas ska dessutom en sådan förmån beaktas som motsvarar ovannämnda pension och som betalas eller borde betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av anställning vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation.

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom., betraktas som den efterlevande makens arbetspension dock den kalkylerade pension som denne skulle ha beviljats om han eller hon den dag då förmånslåtare avled hade blivit arbetsförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension. Om den efterlevande maken senast den dag då förmånslåtare avled har uppnått den ålder som enligt någon arbetspensionslag berättigar till ålderspension, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den

kalkylerade pension som han eller hon hade intjänat före utgången av det år som föregick det år då förmånslåtarens avled. Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som han eller hon skulle ha beviljats om det arbete som hänför sig till den försäkringstid som grundar sig på anställningen utomlands, vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation omfattas av denna lag.

89 §

Tidpunkt för minskning av efterlevandepension

Om ett eller flera barn som har rätt till barnpension efter förmånslåtarens, vid förmånslåtarens död bodde i samma hushåll som denne och den efterlevande maken, minskas efterlevandepensionen inte förrän det yngsta barnet fyller 18 år. Som den efterlevande makens kalkylerade pension betraktas då den invalidpension som denne skulle bevilja om han eller hon när det yngsta barnet fyller 18 år blir arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension. Om den efterlevande maken då har uppnått den ålder som berättigar till ålderspension ska som den efterlevande makens kalkylerade pension betraktas den ålderspension som han eller hon hade tjänat in före utgången av det år som föregick året då det yngsta barnet fyllde 18 år.

90 §

Grund för minskning av efterlevandepension samt belopp

När efterlevandepensionen justeras används samma grund för minskning av pensionen som när efterlevandepensionen minskades första gången.

91 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

Efterlevandepensionen ska justeras, om den efterlevande makens förhållanden förändras så att förutsättningarna enligt i 1 mom. inte längre uppfylls.

91 a §

Justering av efterlevandepension

Om en kalkylerad invalidpension har beaktats som den efterlevande makens egen pension när efterlevandepensionen minskades första gången eller om minskningen av efterlevandepensionen har gjorts i enlighet med 91 §, ska efterlevandepensionen justeras när den efterlevande maken beviljas ålderspension eller invalidpension enligt arbetspensionslagarna eller därmed jämförbara lagar.

Efterlevandepensionen justeras också om den invalidpension som den efterlevande maken får och som beaktats vid minskningen av efterlevandepensionen upphör och den efterlevande maken senare beviljas en ny pension som bestämmelserna i 80 § om beviljande av pension på tidigare grunder inte tillämpas på.

Efterlevandepensionen justeras från den tidpunkt då pensionen enligt 1 eller 2 mom. börjar. När efterlevandepensionen minskas ska den pension beaktas som beviljats den efterlevande maken samt dessutom sådan pension som han eller hon före utgången av det år som föregick det år då den pensionen började, har intjänat genom arbete för vilket han eller hon inte har beviljats pension.

101 §

Pensionsansökan

Om en arbetstagare har rätt till rehabilitering enligt 25 §, ska pensionsanstalten i samband med handläggningen av ansökan om invalidpension på basis av 36 § och utan ansökan

om rehabilitering ge ett förhandsbeslut om arbetspensionsrehabilitering.

159 §

Utsökning av en arbetspensionsförsäkringsavgift

En arbetspensionsförsäkringsavgift som med stöd av denna lag påförts av en pensionsanstalt och en förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift enligt 163 § och 186 § 5 mom. är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av sådana fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter. Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

184 §

Beslut om kostnadsfördelning

Om en pensionsanstalt försummar att betala den avgift som påförts för de kostnader som den ska svara för eller om Pensions-skyddscentralen försummar att betala den gottgörelse som bestämts för en pensionsanstalt på den förfallodag som anges i beslutet enligt 1 mom., tas för den tid som betalningen eller gottgörelsen fördröjs ut en dröjsmåls-

ränta som motsvarar räntesatsen enligt 4 a § 1 mom. i räntelagen. Dröjsmålsränta tas emellertid inte ut för en fördröjning som beror på att Pensions-skyddscentralen har sammanfört poster som en pensionsanstalt ska betala och poster som anstalten ska gottgöras för.

Denna lag träder i kraft den januari 20 .

På en sådan ansökan om invalidpension som är anhängig när denna lag träder i kraft tillämpas 36 och 101 § i den lydelse de hade när denna lag trädde i kraft.

Oberoende av vad som i 1 och 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om pension för arbetstagare (627/2009) föreskrivs om 68 § 2 mom., intjänas pension enligt en tillväxtprocent om 1,5 per år under den tid som en avslutad invalidpension löper och ska beräknas på den pensionsgrundande inkomsten för återstående tid, om pensionsfallet för den avslutade invalidpensionen inträffar 2006 eller därefter och om en ålderspension som bestäms på nya grunder börjar den 1 januari 2010 eller därefter eller om pensionsfallet för en pension som bestäms på nya grunder inträffar den 1 januari 2010 eller därefter. Pensionsanstalten ska från och med den 1 januari 2015 justera beloppet av de pensioner enligt detta moment som löper när denna lag trädde i kraft.

2.

Lag**om ändring av 26 § i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare (396/2006) 26 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1428/2011, samt
fogas till 26 § nya 3 och 5 mom., varvid det ändrade 3 mom. blir 4 mom., som följer:

26 §

Om en pensionstagare som får invalidpension, arbetslöshetspension eller ålderspension enligt de pensionslagar för anställningsförhållanden som gällde före den 1 januari 2005 beviljas en primär förmån eller beloppet av en tidigare beviljad primär förmån ändras ska, beroende av vad som föreskrivs i 1 och 2 mom., på pensionen tillämpas bestämmelserna om avdrag för en primär förmån i 92 § i lagen om pension för arbetstagare, i den lydelse paragrafen hade den 31 december 2012, samt i 93 § och 94 § i den lagen. Den primära förmånen dras av från beloppet av den pension som pensionstagaren får. Hade vid en sådan samordning av pensioner som avses i 8 eller 8 a § i APL, i den lydelse paragraferna hade den 31 december 2004, dock beaktats även en primär förmån enligt 8 § 1 mom. i den lagen, ska den primära förmånens inverkan på pensionen elimineras. När en primär förmån dras av i enlighet med lagen om pension för arbetstagare får pensionsbeloppet dock inte minska mera än det skulle ha minskat om pensionen hade samordnats i enlighet med 8 eller 8 a § i APL, i den lydelse paragraferna hade den 31 december 2004.

Familjepension som baserar sig på förmånslåtarens pension som bestämts i enlighet

med de pensionslagar för anställningsförhållanden som gällde före den 1 januari 2005 ska bestämmas på basis av den ålderspension eller fulla invalidpension som förmånslåtaren fick vid sin död. Hade vid en sådan samordning av förmånslåtarens pension som avses i 8 eller 8 a § i APL dock beaktats även en primär förmån enligt 8 § 1 mom. i den lagen, ska den primära förmånens inverkan på förmånslåtarens pension elimineras. Till den pension som förmånslåtaren fick och som utgör beräkningsgrund för familjepensionen fogas den pension som förmånslåtaren tjänat in under tid med pension. Om en förmånstagare med familjepension beviljas en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån, dras pensionen eller ersättningen av från grunden för familjepensionen i enlighet med 92 §, i lagen om pension för arbetstagare, i den lydelse paragrafen hade den 31 december 2012, samt 93 § och 94 § 2—4 mom. i den lagen. När en primär förmån dras av i enlighet med nämnda bestämmelser får det totala beloppet av familjepensionen dock inte minska mera än det skulle ha minskat, om familjepensionen skulle ha samordnats i enlighet med 8 eller 8 a § i APL.

Om beloppet av en familjepension som beviljats i enlighet med de pensionslagar för anställningsförhållanden som gällde före den

1 januari 2005 justeras på grund av att antalet förmånstagare förändrats, ska grunden för familjepension fördelas mellan förmånstagarna i enlighet med 85 och 86 § i lagen om pension för arbetstagare. Grunden för familjepensionen är då förmånslåtarens pension enligt 7 h § 1 mom. i APL, dock så att pensionens maximibelopp motsvarar den samordningsgräns som avses i 8 § 5 mom. i den lagen, i den lydelse de hade den 31 december

2004. En familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån ska dras av från grunden för familjepension så som föreskrivs i 4 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas på pensioner vars belopp justeras den 1 januari 2015 eller därefter.

3.

Lag**om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ändring av lagen om pensioner för arbetstagare (794/2012) 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

I fråga om en arbetstagare, som är född före 1958 och som får arbetslöshetsdagpenning på basis av den rätt till tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), ska 12 § 3 mom. och 13 § 1 mom., i den lydelse de hade när denna lag trädde i kraft, tillämpas på arbetstagarens rätt att få i ålderspension i förtid vid 62 års ålder utan avdrag för förtidsminskning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av lagen om sjömanspensioner**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om sjömanspensioner (1290/2006), 96 § 4 mom.

ändras 36 §, 93 § 1 och 2 mom., 94 § 2 mom., 96 § 3 mom. och 147 § 1 mom., av dem 147 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1168/2007, samt

fogas till 95 § ett nytt 4 mom., i stället för det 4 mom. som upphävts genom lag 629/2009, till lagen en ny 96 a § och till 103 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 mom. och 4 mom., som följer:

36 §

Utredning av rehabiliteringsmöjligheterna

Innan pensionskassan fattar beslut om invalidpension ska den utreda huruvida arbetstagaren har rätt till rehabilitering enligt 25 § och se till att arbetstagarens möjligheter till rehabilitering enligt annan lagstiftning har klarlagts. Om arbetstagaren har rätt till rehabilitering enligt 25 §, ska pensionskassan i enlighet med 27 § ge ett förhandsbeslut om rätt till rehabilitering.

93 §

Minskning av efterlevandepension

Pensioner som den efterlevande maken får på basis av förvärvsarbete och som grundar sig på arbetspensionslagarna och därmed jämförbara lagar minskar efterlevandepensionen. När efterlevandepensionen minskas ska de pensioner beaktas som den efterlevande maken får, utan avdrag för en primär förmån enligt 97 och 98 §. Delinvalidpension som den efterlevande maken får ska då beaktas till ett belopp som motsvarar full invalid-

pension. När efterlevandepensionen minskas ska förutom den ålderspension som den efterlevande maken får även sådan pension beaktas som den efterlevande maken före utgången av det år som föregick det år då förmånslåtarens avled, har intjänat genom arbete för vilket någon pension ännu inte har beviljats. När efterlevandepensionen minskas ska dessutom en sådan förmån beaktas som motsvarar ovannämnda pension och som betalas eller borde betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av anställning vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation.

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom., betraktas som den efterlevande makens arbetspension dock den kalkylerade pension som denne skulle ha beviljats om han eller hon den dag då förmånslåtarens avled hade blivit arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension. Om den efterlevande maken senast den dag då förmånslåtarens avled har uppnått den ålder som enligt någon arbetspensionslag berättigar till ålderspension, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som han eller hon hade intjänat före utgången det

år som föregick det år då förmånslåtare avled. Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd av vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som han eller hon skulle ha beviljats om det arbete som hänför sig till den försäkringstid som grundar sig på anställningen utomlands, vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation hade omfattas av denna lag.

94 §

Tidpunkt för minskning av efterlevandepension

Om ett eller flera barn som har rätt till barnpension efter förmånslåtare, vid förmånslåtarens död bodde i samma hushåll som denne och den efterlevande maken minskas efterlevandepensionen inte förrän det yngsta barnet fyller 18 år. Som den efterlevande makens kalkylerade pension betraktas då den invalidpension som denne skulle beviljas om han eller hon när det yngsta barnet fyller 18 år blir arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension. Om den efterlevande maken då har uppnått den ålder som berättigar till ålderspension ska som den efterlevande makens kalkylerade pension betraktas den ålderspension som han eller hon hade tjänat in före utgången av det år som föregick året då det yngsta barnet fyllde 18 år.

95 §

Grund för minskning av efterlevandepension samt belopp

När efterlevandepensionen justeras används samma grund för minskning av pensionen som när efterlevandepensionen minskades första gången.

96 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

Efterlevandepensionen ska justeras, om den efterlevande makens förhållanden förändras så att förutsättningarna enligt 1 mom. inte längre uppfylls.

96 a §

Justering av efterlevandepension

Om en kalkylerad invalidpension har beaktats som den efterlevande makens egen pension när efterlevandepensionen minskades första gången eller om minskningen av efterlevandepensionen har gjorts i enlighet med 96 §, ska efterlevandepensionen justeras när den efterlevande maken beviljas ålderspension eller invalidpension enligt arbetspensionslagarna eller därmed jämförbara lagar.

Efterlevandepensionen justeras också om den invalidpension som den efterlevande maken får och som beaktats vid minskningen av efterlevandepensionen upphör och den efterlevande maken senare beviljas en ny pension som bestämmelserna i 86 § om beviljande av pension på tidigare grunder inte tillämpas på.

Efterlevandepensionen justeras från den tidpunkt då pensionen enligt 1 eller 2 mom. börjar. När efterlevandepensionen minskas ska den pension beaktas som beviljats den efterlevande maken samt dessutom sådan pension som han eller hon före utgången av det år som föregick det år då den pensionen började, har intjänat genom arbete för vilket han eller hon inte har beviljats pension.

103 §

Pensionsansökan

Om en arbetstagare har rätt till rehabilitering enligt 25 §, ska pensionskassan i samband med handläggningen av ansökan om invalidpension på basis av 36 § och utan an-

sökan om rehabilitering ge ett förhandsbeslut om arbetspensionsrehabilitering.

147 §

Utsökning av pensionsförsäkringsavgift

En pensionsförsäkringsavgift som påförts med stöd av denna lag och en förhöjd pensionsförsäkringsavgift enligt 151 § är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av sådana fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter. Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en sådan ansökan om invalidpension som var anhängig när denna lag trädde i kraft

tillämpas 36 och 103 § i den lydelse de hade vid ikraftträdandet.

Oberoende av vad som i 1 och 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om sjömanspensioner (629/2009) föreskrivs om 69 § 2 mom. och 75 § 2 mom., intjänas pension enligt en tillväxtprocent om 1,6 per år på basis av 69 § 2 mom. och en tillväxtprocent om 1,5 på basis av 75 § 2 mom. under den tid som en avslutad invalidpension löper och ska beräknas på den pensionsgrundande inkomsten för återstående tid, om pensionsfallet för den avslutade invalidpensionen inträffar 2006 eller därefter och om en ålderspension som bestäms på nya grunder börjar den 1 januari 2010 eller därefter eller om pensionsfallet för en pension som bestäms på nya grunder inträffar den 1 januari 2010 eller därefter. Pensionskassan ska från och med den 1 januari 2015 justera beloppet av de pensioner enligt detta moment som löper när denna lag trädde i kraft.

5.

Lag**om ändring av 20 § i lagen om införande av lagen om sjömanspensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om införande av lagen om sjömanspensioner (1291/2006), 20 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1430/2011, samt
fogas till 20 § nya 3 och 5 mom., varvid det ändrade 3 mom. blir 4 mom., som följer:

20 §

Om en pensionstagare som får invalidpension, arbetslöshetspension eller ålderspension enligt den gamla lagen som gällde före den 1 januari 2005 beviljas en primär förmån eller beloppet av en tidigare beviljad primär förmån ändras ska, oberoende av vad som föreskrivs i 1 och 2 mom., på pensionen tillämpas bestämmelserna om avdrag för en primär förmån i 97 § i den nya lagen, i den lydelse paragrafen hade den 31 december 2012, samt i 98 och 99 § i den lagen. Den primära förmånen dras av från beloppet av den pension som pensionstagaren får. Hade vid en sådan samordning av pensioner som avses i 8 eller 8 a § i den gamla lagen om pension, i den lydelse paragraferna hade den 31 december 2004, för arbetstagare dock beaktats även en primär förmån enligt 8 § 1 mom. i den lagen, ska den primära förmånens inverkan på pensionen elimineras. När en primär förmån dras av i enlighet med den nya lagen får pensionsbeloppet dock inte minska mera än det skulle ha minskat om pensionen hade samordnats i enlighet med 8 § eller 8 a § i den gamla lagen om pension för arbetstagare, i den lydelse paragraferna hade den 31 december 2004.

Familjepension som baserar sig på förmånslåtarens pension som bestämts i enlighet med den gamla lagen som gällde före den 1 januari 2005, ska bestämmas på basis av den ålderspension eller fulla invalidpension som förmånslåtaren fick vid sin död. Hade vid en sådan samordning av förmånslåtarens pension som avses i 27 § i den gamla lagen dock beaktats även en primär förmån enligt 8 § 1 mom. i den gamla lagen om pension för arbetstagare, ska den primära förmånens inverkan på förmånslåtarens pension elimineras. Till den pension förmånslåtaren fick och som utgör beräkningsgrund för familjepensionen fogas den pension som förmånslåtaren tjänat in under tid med pension. Om en förmånstagare med familjepension beviljas en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån, dras pensionen eller ersättningen av från grunden för familjepensionen i enlighet med 97 §, i den nya lagen, i den lydelse den hade den 31 december 2012 samt 98 § och 99 § 2—4 mom. i den lagen. När en primär förmån dras av i enlighet med nämnda bestämmelser får det totala beloppet av familjepensionen dock inte minska mera än det skulle ha minskat, om familjepensionen skulle ha samordnats i enlighet med 27 § i den gamla lagen.

Om beloppet av en familjepension som beviljats i enlighet med den gamla lagen som gällde före den 1 januari 2005 justeras på grund av att antalet förmånstagare förändrats, ska grunden för familjepension fördelas mellan förmånstagarna i enlighet med 90 och 91 § i den nya lagen. Grund för familjepensionen är då förmånslåtarens pension enligt 7 h § 1 mom. i den gamla lagen om pension för arbetstagare, dock så att pensionens maximibelopp för motsvarar den samordnings-

gräns som avses i 8 § 5 mom. i den lagen, i den lydelse de hade den 31 december 2004. En familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån ska dras av från grunden för familjepension så som föreskrivs i 4 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas på pensioner vars belopp justeras den 1 januari 2015 eller därefter.

6.

Lag**om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om sjömanspensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ändring av lagen om sjömanspensioner (796/2012) 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

I fråga om en arbetstagare, som är född före 1958 och som får arbetslöshetsdagpenning på basis av den rätt till tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), ska 11 § 3 mom. och 13 § 1 mom., i den lydelse de hade när denna lag trädde i kraft, tillämpas på arbetstagarens rätt att gå i få ålderspension i förtid vid 62 års ålder utan avdrag för förtidsminskning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av lagen om pension för företagare

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om pension för företagare (1272/2006), 84 § 4 mom.,
ändras 33 §, 81 § 1 och 2 mom., 82 § 2 mom., 84 § 3 mom. och 120 § 1 mom., av dem
120 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1166/2007, samt
fogas till 83 § ett nytt 4 mom., i stället för det 4 mom. som upphävts genom lag 630/2009,
till lagen en ny 84 a § och till 91 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom.,
som följer:

33 §

Utredning av rehabiliteringsmöjligheterna

Innan pensionsanstalten fattar beslut om invalidpension ska den utreda huruvida företagaren har rätt till rehabilitering enligt 22 § och se till att företagarens möjligheter till rehabilitering enligt annan lagstiftning har klarlagts. Om företagaren har rätt till rehabilitering enligt 22 §, ska pensionsanstalten i enlighet med 24 § ge ett förhandsbeslut om rätt till rehabilitering.

81 §

Minskning av efterlevandepension

Pensioner som den efterlevande maken får på basis av förvärvsarbete och som grundar

sig på arbetspensionslagarna och därmed jämförbara lagar minskar efterlevandepensionen. När efterlevandepensionen minskas ska de pensioner beaktas som den efterlevande maken får, utan avdrag för en primär förmån. Delinvalidpension som den efterlevande maken får ska då beaktas till ett belopp som motsvarar full invalidpension. När efterlevandepensionen minskas ska förutom den ålderspensionen som den efterlevande maken får även sådan pension beaktas som den efterlevande makens före utgången av det år som föregick det år då förmånslåtaren avled, har intjänat genom arbete för vilket någon pension ännu inte har beviljats. När efterlevandepensionen minskas ska dessutom en sådan förmån beaktas som motsvarar ovan nämnda pension och som ska betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av anställning vid en institution inom Eu-

uropeiska unionen eller vid en internationell organisation.

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom., betraktas som den efterlevande makens arbetspension dock den kalkylerade pension som denne skulle ha beviljats om han eller hon den dag då förmånslåtarens avled hade blivit arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension. Om den efterlevande maken senast den dag då förmånslåtarens avled har uppnått den ålder som enligt någon arbetspensionslag berättigar till ålderspension, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension, som han eller hon hade intjänat före utgången av det år som föregick det år då förmånslåtarens avled. Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som han eller hon skulle ha beviljats om det arbete som hänför sig till den försäkringstid som grundar sig på anställningen utomlands, vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation omfattas av denna lag.

82 §

Tidpunkt för minskning av efterlevandepension

Om ett eller flera barn som har rätt till barnpension efter förmånslåtarens, vid förmånslåtarens död bodde i samma hushåll som denne och den efterlevande maken, minskas efterlevandepensionen inte förrän det yngsta barnet fyller 18 år. Som den efterlevande makens kalkylerade pension betraktas då den invalidpension som denne skulle beviljas om han eller hon när det yngsta barnet fyller 18 år blir arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension. Om den efterlevande maken då har uppnått den ålder som berättigar till ålderspension ska som den efterlevande makens kalkylerade pension betraktas den ålderspension som

han eller hon hade tjänat in före utgången av det år som föregick året då det yngsta barnet fyllde 18 år.

83 §

Grund för minskning av efterlevandepension samt belopp

När efterlevandepensionen justeras används samma grund för minskning av pensionen som när efterlevandepensionen minskades första gången.

84 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

Efterlevandepensionen ska justeras, om den efterlevande makens förhållanden förändras så att förutsättningarna enligt i 1 mom. inte längre uppfylls.

84 a §

Justering av efterlevandepension

Om en kalkylerad invalidpension har beaktats som den efterlevande makens egen pension när efterlevandepensionen minskades första gången eller om minskningen av efterlevandepensionen har gjorts i enlighet med 84 §, ska efterlevandepensionen justeras när den efterlevande maken beviljas ålderspension eller invalidpension enligt arbetspensionslagarna eller därmed jämförbara lagar.

Efterlevandepension justeras också om den invalidpension som den efterlevande maken får och som beaktats vid minskningen av efterlevandepensionen upphör och den efterlevande maken senare beviljas en ny pension som bestämmelserna i 74 § om beviljande av pension på tidigare grunder inte tillämpas på.

Efterlevandepensionen justeras från den tidpunkt då pensionen enligt 1 eller 2 mom. börjar. När efterlevandepensionen minskas ska den pension beaktas som beviljats den efterlevande maken samt dessutom sådan pension som han eller hon före utgången av det

år som föregick det år då den pensionen började, har tjänat in genom arbete för vilket han eller hon inte har beviljats pension.

91 §

Pensionsansökan

Om en företagare har rätt till rehabilitering enligt 22 §, ska pensionsanstalten i samband med handläggningen av ansökan om invalidpension på basis av 33 § och utan ansökan om rehabilitering ge ett förhandsbeslut om arbetspensionsrehabilitering.

120 §

Utsökning av arbetspensionsförsäkringsavgift

En arbetspensionsförsäkringsavgift som med stöd av denna lag påförts av en pensionsanstalt och en förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift enligt 122 § och 143 § 3 mom. är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av dessa fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter

och avgifter (706/2007). Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en sådan ansökan om invalidpension som var anhängig när denna lag trädde i kraft tillämpas 33 och 91 § i den lydelse de hade vid ikraftträdandet.

Oberoende av vad som i 1 och 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om pension för företagare (630/2009) föreskrivs om 65 § 2 mom., intjänas pension enligt en tillväxtprocent om 1,5 procent per år under den tid som en avslutad invalidpension löper och ska beräknas på den pensionsgrundande inkomsten för återstående tid, om pensionsfallet för den avslutade invalidpensionen inträffar 2006 eller därefter och om en ålderspension som bestäms på nya grunder börjar den 1 januari 2010 eller därefter eller om pensionsfallet för en pension som bestäms på nya grunder inträffar den 1 januari 2010 eller därefter. Pensionsanstalten ska från och med den 1 januari 2015 justera beloppet av de pensioner enligt detta moment som löper när denna lag trädde i kraft.

8.**Lag****om ändring av 26 § i lagen om införande av lagen om pension för företagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om införande av lagen om pension för företagare (1273/2006) 26 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1432/2011, samt
fogas till 26 § nya 3 och 5 mom., varvid det ändrade 3 mom. blir 4 mom. och det nuvarande 4 mom. blir 6 mom., som följer:

26 §

Om en pensionstagare som får invalidpension, arbetslöshetspension eller ålderspension enligt de pensionslagar för anställningsförhållanden som gällde före den 1 januari 2005 beviljas en primär förmån eller beloppet av en tidigare beviljad primär förmån ändras ska, oberoende av vad som föreskrivs i 1 och 2 mom., på pensionen tillämpas bestämmelserna om avdrag för en primär förmån i 85 § i lagen om pension för företagare, i den lydelse paragrafen hade den 31 december 2012, samt i 86 och 87 § i den lagen. Den primära förmånen dras av från beloppet av den pension som pensionstagaren får. Hade vid en sådan samordning av pensioner som avses i 8 eller 8 a § i APL, i den lydelse paragraferna hade den 31 december 2004, dock beaktats även en primär förmån enligt 8 § 1 mom. i den lagen, ska den primära förmånens inverkan på pensionen elimineras. När en primär förmån dras av i enlighet med lagen om pension för arbetstagare får pensionsbeloppet dock inte minska mera än det skulle ha minskat om pensionen hade samordnats i enlighet med 8 eller 8 a § i APL, i den lydelse paragraferna hade den 31 december 2004.

Familjepension som baserar sig på förmånslåtarens pension som bestämts i enlighet med de pensionslagar för anställningsförhållanden som gällde före den 1 januari 2005 ska bestämmas på basis av den ålderspension eller fulla invalidpension som förmånslåtaren fick vid sin död. Hade vid en sådan samordning av förmånslåtarens pension som avses i 8 eller 8 a § i APL dock beaktats även en primär förmån enligt 8 § 1 mom. i den lagen, ska den primära förmånens inverkan på förmånslåtarens pension elimineras. Om en förmånstagare som får familjepension beviljas familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån, dras pensionen eller ersättningen av från grunden för familjepensionen i enlighet med 85 § i lagen om pension för företagare, i den lydelse paragrafen hade den 31 december 2012, samt 86 § och 87 § 2—4 mom. i den lagen. När en primär förmån dras av i enlighet med nämnda bestämmelser får det totala beloppet av familjepensionen dock inte minska mera än det skulle ha minskat, om familjepensionen skulle ha samordnats i enlighet med 8 eller 8 a § i APL.

Om beloppet av en familjepension som beviljats i enlighet med de pensionslagar för anställningsförhållanden som gällde före den

1 januari 2005 justeras på grund av att antalet förmånstagare förändrats, ska grunden för familjepension fördelas mellan förmånstägarna i enlighet med 78 och 79 § i lagen om pension för företagare. Grunden för familjepensionen är då förmånslåtarens pension enligt 7 h § 1 mom. i APL, dock så att pensions maximibelopp motsvarar den samordningsgräns som avses i 8 § 5 mom. i den lagen, i den lydelse de hade den 31 december

2004. En familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån ska dras av från grunden för familjepension så som föreskrivs i 4 mom.

—————

—————
Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas på pensioner vars belopp justeras den 1 januari 2015 eller därefter.

—————

9.

Lag**om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006), 28 §, 50 § 1 mom., 82 § 1, 2 och 4 mom., av dem 28 § sådan den lyder i 1170/2007, samt
fogas till 86 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

28 §

Utsökning av arbetspensionsförsäkringsavgift

En arbetspensionsförsäkringsavgift som med stöd av denna lag påförts av en pensionsanstalt och en förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift enligt 12 § 4 mom. och 24 § mom. är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av sådana fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

50 §

Handläggning av invalidpensionsärende

Innan pensionsanstalten fattar beslut om invalidpension ska den utreda huruvida lantbruksföretagaren har rätt till rehabilitering enligt 42 § och se till att lantbruksföretaga-

rens möjligheter till rehabilitering enligt annan lagstiftning har klarlagts. Om lantbruksföretagaren har rätt till rehabilitering enligt 42 §, ska pensionsanstalten i enlighet med 44 § ge ett förhandsbeslut om rätt till rehabilitering.

82 §

Minskning av efterlevandepension

Pensioner som den efterlevande maken får på basis av förvärvsarbete och som grundar sig på arbetspensionslagarna och därmed jämförbara lagar minskar efterlevandepensionen. När efterlevandepensionen minskas ska de pensioner beaktas som den efterlevande maken får, utan avdrag för primära förmåner. Delinvalidpension som den efterlevande maken får ska då beaktas till ett belopp som motsvarar full invalidpension. När efterlevandepensionen minskas ska förutom den ålderspension som den efterlevande maken får även sådan pension beaktas som den ef-

terlevande maken s före utgången av det år som föregick det år då förmånslåtare avled, har intjänat genom arbete för vilket någon pension ännu inte har beviljats. När efterlevandepensionen minskas ska dessutom en sådan förmån beaktas som motsvarar ovan nämnda pension och som ska betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av anställning vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation.

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom. betraktas som den efterlevande makens arbetspension dock den kalkylerade pension som denne skulle ha beviljats om han eller hon den dag då förmånstagaren avled hade blivit arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension. Om den efterlevande maken den dag då förmånslåtare avled har uppnått den ålder som enligt någon arbetspensionslag berättigar till ålderspension betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som han eller hon hade intjänat före utgången av det år som föregick det år då förmånslåtare avled. Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som han eller hon skulle ha beviljats om det arbete som hänför sig till den försäkringstid som grundar sig på anställningen utomlands, vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation omfattas av denna lag.

Vid verkställigheten av denna lag tillämpas på efterlevandepension dessutom vad som i lagen om pension för arbetstagare föreskrivs om

1) tidpunkten för minskning av pensionen i 89 §,

2) grunden för minskning av pensionen samt belopp i 90 §,

3) minskning av pensionen i särskilda fall i 91 § och

4) justering av pensionen i 91 a §.

86 §

Pensionsansökan

Om en lantbruksföretagare n har rätt till rehabilitering enligt 42 §, ska pensionsanstalten i samband med handläggningen av ansökan om invalidpension på basis av 50 § och utan ansökan om rehabilitering ge ett förhandsbeslut om arbetspensionsrehabilitering.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en sådan ansökan om invalidpension som var anhängig när denna lag trädde i kraft tillämpas 50 § 1 mom. och 86 § i den lydelse de hade vid ikraftträdandet.

Oberoende av vad som i 1 och 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare (632/2009) föreskrivs om 71 § 2 mom., intjänas pension enligt en tillväxtprocent om 1,5 per år under den tid som en avslutad invalidpension löper och ska beräknas på den pensionsgrundande inkomsten för återstående tid, om pensionsfallet för den avslutade invalidpensionen inträffar 2006 eller därefter och om en ålderspension som bestäms på nya grunder börjar den 1 januari 2010 eller därefter eller om pensionsfallet för en pension som bestäms på nya grunder inträffar den 1 januari 2010 eller därefter. Pensionsanstalten ska från och med den 1 januari 2015 justera beloppet av de pensioner enligt detta moment som löper när denna lag trädde i kraft.

10.**Lag****om ändring av 25 § i lagen om införande av lagen om pension för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om införande om lagen om pension för lantbruksföretagare (1281/2006), 25 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1434/2011, samt
fogas till 25 § nya 3 och 5 mom., varvid det ändrade 3 mom. blir 4 mom. och det nuvarande 4 mom. blir 6 mom., som följer:

25 §

Om en pensionstagare som får invalidpension, arbetslöshetspension eller ålderspension enligt de pensionslagar för anställningsförhållanden som gällde före den 1 januari 2005 beviljas en primär förmån eller beloppet av en tidigare beviljad primär förmån ändras ska, oberoende av vad som föreskrivs i 1 och 2 mom., på pensionen tillämpas bestämmelserna om avdrag för en primär förmån i 92 § i lagen om pension för arbetstagare, i den lydelse paragrafen hade den 31 december 2012, samt i 93 och 94 § i den lagen. Den primära förmånen dras av från beloppet av den pension som pensionstagaren får. Hade vid en sådan samordning av pensioner som avses i 8 eller 8 a § i APL, i den lydelse paragraferna hade den 31 december 2004, dock beaktats även en primär förmån enligt 8 § 1 mom. i den lagen, ska den primära förmånens inverkan på pensionen elimineras. När en primär förmån dras av i enlighet med lagen om pension för arbetstagare får pensionsbeloppet dock inte minska mera än det skulle ha minskat om pensionen hade samordnats i enlighet med 8 eller 8 a § i APL, i den lydelse de hade den 31 december 2004.

Familjepension som baserar sig på förmånslåtarens pension som bestämts i enlighet med den LFöPL som gällde före den 1 januari 2005 ska bestämmas på basis av den ålderspension eller fulla invalidpension som förmånslåtaren fick vid sin död. Hade vid en sådan samordning av förmånslåtarens pension som avses i LFöPL dock beaktats även en primär förmån enligt 8 § 1 mom. APL, ska den primära förmånens inverkan på förmånslåtarens pension elimineras. Till den pension som förmånslåtaren fick och som utgör beräkningsgrund för familjepensionen fogas den pension som förmånslåtaren tjänat in under tid med pension. Om en förmånstagare med familjepension beviljas en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån, dras pensionen eller ersättningen av från grunden för familjepensionen i enlighet med 83 § 1—3 punkten i lagen om pension för lantbruksföretagare, i den lydelse punkterna hade den 31 december 2012. När en primär förmån dras av i enlighet med nämnda bestämmelser får det totala beloppet av familjepensionen dock inte minska mera än det skulle ha minskat, om familjepensionen skulle ha samordnats i enlighet med LFöPL.

Om beloppet av en familjepension som beviljats i enlighet med LFöPL som gällde före den 1 januari 2005 justeras på grund av att antalet förmånstagare förändrats, fördelas ska grunden för familjepension fördelas mellan förmånstagarna i enlighet med 80 § i lagen om pension för lantbruksföretagare. Grunden för familjepensionen är då förmånslåtarens pension enligt 7 h § 1 mom. i APL, dock så att pensionens maximibelopp motsvarar den samordningsgräns som avses i 8 § 5 mom. i

den lagen, sådana de lydde i den lydelse de hade den 31 december 2004. En familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån ska dras av från grunden för familjepension så som föreskrivs i 4 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas på pensioner vars belopp justeras den 1 januari 2015 eller därefter.

11.

Lag**om ändring av lagen om kommunala pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om kommunala pensioner (549/2003), 22 §, 88 § 1 och 3 mom., 91 § 1 mom. och 134 § 1 mom., sådana de lyder, 22 §, 88 § 1 och 3 mom. och 91 § 1 mom. i lag 1293/2006 samt 134 § 1 mom. i lag 461/2008, samt

fogas till 91 §, sådan den lyder i lag 1293/2006, nya 2—4 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 5 mom., och till 98 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1293/2006 och 1177/2011, ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2—4 mom. blir 3—5 mom., som följer:

22 §

Säkerställande av rehabiliteringsmöjligheterna

Innan pensionsanstalten fattar beslut om invalidpension ska den utreda huruvida arbetstagaren har rätt till rehabilitering enligt 17 § och se till att arbetstagarens möjligheter till rehabilitering enligt annan lagstiftning har klarlagts. Om arbetstagaren har rätt till rehabilitering enligt 17 §, ska pensionsanstalten i enlighet med 102 § ge ett förhandsbeslut om rätt till rehabilitering. Avslås en ansökan om pension eller arbetspensionsrehabilitering, ska pensionsanstalten se till att sökanden ges information om rehabiliteringsmöjligheterna och att sökanden hänvisas, i samarbete med de instanser som tillhandahåller tjänster, till rehabilitering eller någon annan service som motsvarar hans eller hennes rehabiliteringsbehov. Pensionsanstalten ska vidare iakttå lagen om klientsamarbete inom rehabiliteringen (497/2003).

88 §

Minskning av efterlevandepension

När efterlevandepension bestäms ska den efterlevande makens arbetspensioner beaktas. Den efterlevande makens pensioner beaktas utan avdrag för en primär förmån enligt 76 §. Den efterlevande makens delinvalidpension

beaktas då till ett belopp som motsvarar full invalidpension. När efterlevandepensionen minskas ska förutom den ålderspension som den efterlevande maken får även sådan pension beaktas som den efterlevande maken före utgången av det år som föregick det år då förmånslåtare avled, har intjänat genom arbete för vilket någon pension ännu inte har beviljats. När efterlevandepensionen minskas ska dessutom en sådan förmån beaktas som motsvarar ovannämnda pension och som betalas eller borde betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av anställning vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation.

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom. betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som denne skulle ha beviljats om han eller hon den dag då förmånslåtare avled eller den dag då ett barn som avses i 2 mom. fyller 18 år hade blivit arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension. Om den efterlevande maken den dag då förmånslåtare avled eller den dag då ett barn som nämns i 2 mom. fyller 18 år har uppnått den ålder som enligt någon arbetspensionslag berättigar till ålderspension, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som han eller hon hade intjänat före utgången av det år som föregick det är förmånslåtare avled eller det år det yngsta barnet fyller

18 år. Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension han eller hon skulle ha beviljats om det arbete som hänför sig till den försäkringstid som grundar sig på anställningen utomlands, vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation omfattas av denna lag.

91 §

Justering av efterlevandepension

Efterlevandepensionen justeras om den efterlevande makens förhållanden förändras så att förutsättningarna i 90 § 1 mom. inte längre uppfylls.

Om en kalkylerad invalidpension har beaktats som den efterlevande makens egen pension när efterlevandepensionen minskades första gången eller om minskningen av efterlevandepensionen har gjorts i enlighet med 90 §, ska efterlevandepensionen justeras när den efterlevande maken beviljas ålderspension eller invalidpension enligt arbetspensionslagarna eller därmed jämförbara lagar.

Efterlevandepensionen justeras också om den invalidpension som den efterlevande maken får och som beaktats vid minskningen av efterlevandepensionen upphör och den efterlevande maken senare beviljas en ny pension som bestämmelserna i 60 § om beviljande av pension på tidigare grunder inte tillämpas på.

Efterlevandepensionen justeras från den tidpunkt då pensionen enligt 2 eller 3 mom. börjar. När efterlevandepensionen minskas ska den pension beaktas som beviljats den efterlevande maken samt dessutom sådan pension som han eller hon före utgången av det år som föregick det år då den pensionen bör-

jade, har tjänat in genom arbete för vilket han eller hon inte har beviljats pension.

98 §

Ansökan om pension

Om en arbetstagare har rätt till rehabilitering enligt 17 §, ska pensionsanstalten i samband med handläggningen av ansökan om invalidpension på basis av 22 § och utan ansökan om rehabilitering ge ett förhandsbeslut om arbetspensionsrehabilitering.

134 §

Indrivning av avgift och preskription av avgiftsfordran

Den kommunala pensionsanstalten ska bestämma en avgift som baserar sig på denna lag inom fem år från det att fordran uppkom. Avgiftsfordran anses uppstå på förfallodagen för en slutlig avgift enligt denna lag. En avgift som bestämts med stöd av denna lag och en på avgiften för tiden för betalningsdröjsmål beräknad årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen är direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av sådana fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en sådan ansökan om invalidpension som var anhängig när denna lag trädde i kraft tillämpas 22 och 98 § i den lydelse de hade vid ikraftträdandet.

12.

Lag**om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om kommunala pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ändring av lagen om kommunala pensioner (713/2004), 13 mom. och 14 mom. i ikraftträdandebestämmelsen,
av den 14 mom. sådant det lyder i lag 1448/2011, och
fogas till ikraftträdandebestämmelsen ett nytt 14 a mom. som följer:

13. Oberoende av vad som föreskrivs i 2 mom., ska 76 och 77 § i den lag om kommunala pensioner som gällde den 31 december 2012 tillämpas även på pensioner som har beviljats i enlighet med de bestämmelser som gällde när denna lag trädde i kraft. En primär förmån dras av från den pension som pensionstagaren får. Hade också den primära förmånen beaktats i pensionsbeloppet, ska den primära förmånens inverkan på pensionen elimineras. När en primär förmån dras av i enlighet med lagen om kommunala pensioner får pensionsbeloppet dock inte minska mera än det skulle ha minskat, om pensionen skulle ha samordnats i enlighet med 76 § i lagen om kommunala pensioner, i den lydelse paragrafen hade den 31 december 2004.

14. Familjepension bestäms i enlighet med 84 och 87 §, i den lydelse de hade den 31 december 2012, också när den beviljas efter en sådan förmånslåtare vars pension bestämdes i enlighet med de bestämmelser som gällde när denna lag trädde i kraft. Om förmånslåtarens pension hade samordnats med en primär förmån, ska som grund för familjepensionen användas en sådan pension för förmånslåtaren som samordnats utan att den primära förmånen hade beaktats. När en primär förmån

dras av i enlighet med de nämnda bestämmelserna får totalbeloppet av familjepensionen dock inte minska mera än det skulle ha minskat om familjepensionen hade skulle ha samordnats i enlighet med 87 §, i den lydelse den hade den 31 december 2004.

14 a. Oberoende av vad som föreskrivs i 2 mom., ska 84, 87 och 97 § tillämpas också på sådana familjepensioner som har beviljats i enlighet med de bestämmelser som gällde när denna lag trädde i kraft och vars belopp justeras på grund av att antalet förmånstagare förändrats. Grunden för familjepensionen är då i enlighet med de bestämmelser som gällde den 31 december 2004 en sådan pension för förmånslåtaren som samordnats med pensioner som beviljas enligt andra arbetspensionslagar. En familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån ska dras av från grunden för familjepension så som föreskrivs i 14 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas på pensioner vars belopp justeras den 1 januari 2015 eller därefter.

13.

Lag**om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om kommunala pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ändring av lagen om kommunala pensioner (801/2012) 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

I fråga om en anställd, som är född före 1958 och som får arbetslöshetsdagpenning på basis av den rätt till tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), ska 13 § 3 mom., i den lydelse det hade när denna lag trädde i kraft,

tillämpas på den anställdes rätt att få ålderspension i förtid vid 62 års ålder utan avdrag för förtidsminskning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag**om ändring av lagen om statens pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om statens pensioner (1295/2006), 88 § 4 mom.,
ändras 37 §, 86 § 1 och 3 mom., 88 § 3 mom. och 139 §,
 av dem 37 § sådan den lyder i lag 468/2010 och 139 § sådan den lyder i lag 553/2012, samt
fogas till lagen en ny 88 a § och till 100 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir
 3 mom., som följer:

37 §

Utredning av rehabiliteringsmöjligheterna

Innan pensionsanstalten fattar beslut om invalidpension ska den utreda huruvida arbetstagaren har rätt till rehabilitering enligt 24 § och se till att arbetstagarens möjligheter till rehabilitering enligt annan lagstiftning har klarlagts. Om arbetstagaren har rätt till rehabilitering enligt 24 §, ska pensionsanstalten i enlighet med 107 § ge ett förhandsbeslut om rätt till rehabilitering.

86 §

Minskning av efterlevandepension

Pensioner som den efterlevande maken får på basis av förvärvsarbete och som grundar sig på arbetspensionslagarna minskar efterlevandepensionen. När efterlevandepensionen minskas ska de pensioner beaktas som den efterlevande maken får, utan avdrag för en primär förmån enligt 73 §. Den delinvalidpension som den efterlevande maken får ska då beaktas till ett belopp som motsvarar full invalidpension. När efterlevandepensionen minskas ska förutom den ålderspension som den efterlevande maken får även sådan pension beaktas som den efterlevande makens

före utgången av det år som föregick det år då förmånslåtare avled, har intjänat genom arbete för vilket någon pension ännu inte har beviljats. När efterlevandepensionen minskas ska dessutom en sådan förmån beaktas som motsvarar ovannämnda pension och som betalas eller borde betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av anställning vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation.

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom., betraktas som den efterlevande makens arbetspension dock den kalkylerade pension som denne skulle ha beviljats om han eller hon den dag då förmånslåtare avled eller den dag då ett barn som avses i 2 mom. fyller 18 år hade blivit arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension. Om den efterlevande maken den dag då förmånslåtare avled eller den dag då ett barn som avses i 2 mom. fyller 18 år har uppnått den ålder som enligt någon arbetspensionslag berättigar till ålderspension, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som han eller hon hade intjänat före utgången av det år som föregick det år förmånslåtare avled eller det år då det yngsta barnet fyller 18 år. Om den efterlevande maken har arbe-

tat utomlands eller varit anställd vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som han eller hon skulle ha beviljats om det arbete som hänför sig till den försäkringstid som grundar sig på anställningen utomlands, vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation omfattas av denna lag.

88 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

Efterlevandepensionen ska justeras, om den efterlevande makens förhållanden förändras så att förutsättningarna enligt 1 mom. inte längre uppfylls.

88 a §

Justering av efterlevandepension

Om en kalkylerad invalidpension har beaktats som den efterlevande makens egen pension när efterlevandepensionen minskades första gången eller om minskningen av efterlevandepensionen har gjorts i enlighet med 88 §, ska efterlevandepensionen justeras när den efterlevande maken beviljas ålderspension eller invalidpension enligt arbetspensionslagarna eller därmed jämförbara lagar.

Efterlevandepensionen justeras också om den invalidpension som den efterlevande maken får och som beaktats vid minskningen av efterlevandepensionen upphör och den efterlevande maken senare beviljas en ny pension som bestämmelserna i 67 § om beviljande av pension på tidigare grunder inte tillämpas på.

Efterlevandepensionen justeras från den tidpunkt då pensionen enligt 1 eller 2 mom.

börjar. När efterlevandepensionen minskas ska den pension beaktas som beviljats den efterlevande maken samt dessutom sådan pension som han eller hon före utgången av det år som föregick det år då den pensionen började, har intjänat genom arbete för vilket han eller hon inte har beviljats pension.

När efterlevandepensionen justeras används samma grund för minskning av pensionen som när efterlevandepensionen minskades första gången.

100 §

Ansökan om pension

Om en arbetstagare har rätt till rehabilitering enligt 24 §, ska pensionsanstalten i samband med handläggningen av ansökan om invalidpension på basis av 37 § och utan ansökan om rehabilitering ge ett förhandsbeslut om arbetspensionsrehabilitering.

139 §

Utsökning av pensionsavgifter

En pensionsavgift som den kommunala pensionsanstalten påfört med stöd av denna lag är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av sådana fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en sådan ansökan om invalidpension som var anhängig när denna lag trädde i kraft tillämpas 37 och 100 § i den lydelse de hade vid ikraftträdandet.

15.

Lag**om ändring av lagen om införande av lagen om statens pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om införande om lagen om statens pensioner (1296/2006), 16 a § sådan den lyder i lag 1451/2011, samt
fogas till lagen en ny 7 a § som följer:

7 a §

Bestämmelserna i 73 och 74 § i lagen om statens pensioner ska, i den lydelse den sistnämnda paragrafen hade, den 31 december 2012, tillämpas också på pensioner som har beviljats i enlighet med de bestämmelser som gällde den 31 december 2004. En primär förmån dras av från den pension som pensionstagaren får. Hade också den primära förmånen beaktats i pensionsbeloppet, ska den primära förmånens inverkan på pensionen elimineras. När en primär förmån dras av i enlighet med lagen om statens pensioner får pensionsbeloppet dock inte minska mera än det skulle ha minskat, om pensionen skulle ha samordnats i enlighet med 11—13 § i StPL, i den lydelse paragraferna hade den 31 december 2004.

16 a §

Familjepension bestäms i enlighet med 81 och 85 § i lagen om statens pensioner, i den lydelse paragraferna hade den 31 december 2012, också när den beviljas efter en sådan förmånslåtare vars pension bestämdes i enlighet med StPL, den lydelse lagen hade före den 1 januari 2005. Om förmånslåtarens pension hade samordnats med en primär förmån, ska som grund för familjepensionen användas en sådan pension för förmånslåtaren som

samordnats utan att den primära förmånen skulle ha beaktats. När en primär förmån dras av i enlighet med lagen om statens pensioner får totalbeloppet av familjepensionen dock inte minska mera än det skulle ha minskat om familjepensionen skulle ha samordnats i enlighet med 6 § i lagen om statens familjepensioner, i den lydelse paragrafen hade den 31 december 2004.

Bestämmelserna i 81, 84 och 85 § i lagen om statens pensioner tillämpas också på familjepensioner som har beviljats i enlighet med de bestämmelser som gällde när denna lag trädde i kraft och vars belopp justeras på grund av att antalet förmånstagare förändrats. Grunden för familjepensionen är den pension som anges i 5 § 1 mom. i lagen om statens familjepensioner dock högst en pension som dock samordnats med pensioner i enligt andra arbetspensionslagar i enlighet med de bestämmelser som gällde den 31 december 2004. En familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån ska dras av från grunden för familjepension så som föreskrivs i 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas på pensioner vars belopp justeras den 1 januari 2015 eller därefter.

16.

Lag**om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om statens pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ändring av lagen om statens pensioner (802/2012) 4 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

I fråga om en arbetstagare, som är född före 1958 och som får arbetslöshetsdagpenning på basis av den rätt till tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), ska 10 § 3 mom. och 11 § 1 mom., i den lydelse de hade när denna lag trädde i kraft, tillämpas på arbetstagarens rätt att få i ålderspension i förtid vid 62 års ålder utan avdrag för förtidsminskning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag**om ändring av 13 § i folkpensionslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i folkpensionslagen (568/2007) 13 § 1 mom. som följer:

13 §

Säkerställande av rehabilitering

Innan Folkpensionsanstalten fattar beslut om sjukpension ska den utreda huruvida sökanden har rätt till rehabilitering enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

(566/2005) och vid behov hänvisa sökanden till rehabilitering enligt annan lagstiftning.

Denna lag träder i kraft den 20 .
På en sådan ansökan om sjukpension som var anhängig när denna lag trädde i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

18.**Lag****om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av folkpensionslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ändring av folkpensionslagen (803/2012) 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

I fråga om den, som är född före 1958, och som får arbetslöshetsdagpenning på basis av den rätt till tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), ska 11 §, i den lydelse den hade när denna lag trädde i kraft, tillämpas på

dennes rätt att få ålderspension utan avdrag för förtidsminskning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

19.

Lag**om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av 7 § i lagen om garantipension**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ändring av 7 § i lagen om garantipension (804/2012) 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

Oberoende av bestämmelserna i 2 mom. tillämpas 7 § 1 mom. 1 punkten, den lydelse den hade vid ikraftträdandet av denna lag, även på dem som är födda före 1958 och som i enlighet med arbetspensionslagarna eller folkpensionslagen (568/2007) och på basis av den rätt till tilläggsdagar som avses i

6 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) har rätt att få ålderspension i förtid vid 62 års ålder utan avdrag för förtidsminskning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

20.

Lag**om ändring av 2 § i lagen om Pensionsskyddscentralen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Pensionsskyddscentralen (397/2006) 2 § 1 mom. 7 punkten och 2 mom. 1, 2, 6, 9 och 10 punkten som följer:

2 §

Pensionsskyddscentralens uppgifter

Pensionsskyddscentralen har till uppgift att

7) informera och ge råd om arbetspensionerna, dock med beaktande av vad som bestäms i 211 § i lagen om pension för arbetstagare och i 153 § i lagen om pension för företagare (1272/2006).

Pensionsskyddscentralen har dessutom till uppgift att

1) övervaka iakttagandet av försäkringskyldigheten enligt arbetspensionslagarna och vid behov teckna en pensionsförsäkring på arbetsgivarens bekostnad enligt 186 och 187 § i lagen om pension för arbetstagare och 143 och 144 § i lagen om pension för företagare,

2) avgöra om lagen om pension för arbetstagare, lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare ska tillämpas på ett arbete och på en parts begäran ge ett överklagbart beslut om avgörandet enligt 10 § i lagen om pension för arbetstagare, 7 § i lagen om pension för företagare och 9 § i lagen om pension för lantbruksföretagare,

6) avgöra vilken pensionsanstalt som är behörig att handlägga en pensionsansökan i egenskap av sista pensionsanstalt så som bestäms i 111 § i lagen om pension för arbetstagare, 96 § i lagen om pension för företagare och 91 § i lagen om pension för lantbruksföretagare,

9) sända arbetstagaren besked om pensionsberättigande oavlönad tid som införts i

*Bilaga
Parallelltexter*

1.

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om pension för arbetstagare (395/2006), 91 § 4 mom.,
ändras 36 §, 88 § 1 och 2 mom., 89 § 2 mom., 91 § 3 mom. och 159 §, av dem 159 § sådan
 den lyder i lag 1164/2007, samt
fogas till 90 § ett nytt 4 mom., i stället för det 4 mom. som upphävts genom lag 627/2009,
 till lagen en ny 91 a §, till 101 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom.,
 och till 184 §, sådan den lyder i lag 1427/2011, ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

36 §

Utredning av rehabiliteringsmöjligheterna

Innan pensionsanstalten fattar beslut om invalidpension skall den se till att arbetstagarens möjligheter till rehabilitering har klarlagts.

4 kap.

Fastställande av pension

88 §

Minskning av efterlevandepension

Pensioner som den efterlevande maken erhållit på basis av förvärvsarbete och som grundar sig på arbetspensionslagarna och

Föreslagen lydelse

36 §

Utredning av rehabiliteringsmöjligheterna

Innan pensionsanstalten fattar beslut om invalidpension ska den *utreda huruvida arbetstagaren har rätt till rehabilitering enligt 25 § och se till att arbetstagarens möjligheter till rehabilitering enligt annan lagstiftning har klarlagts. Om arbetstagaren har rätt till rehabilitering enligt 25 §, ska pensionsanstalten i enlighet med 27 § ge ett förhandsbeslut om rätt till rehabilitering.*

4 kap.

Fastställande av pension

88 §

Minskning av efterlevandepension

Pensioner som den efterlevande maken får på basis av förvärvsarbete och som grundar sig på arbetspensionslagarna och därmed

därmed jämförbara lagar minskar efterlevandepensionen. När efterlevandepensionen minskas beaktas de pensioner som den efterlevande maken erhållit, utan att från dem dras av de primära förmåner som avses i 92 och 93 §, och delinvalidpension som den efterlevande maken erhållit beaktas till ett belopp som motsvarar full invalidpension. När efterlevandepensionen minskas beaktas dessutom en förmån som motsvarar ovan nämnda pension och som betalas eller borde betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av anställning vid en institution inom Europeiska gemenskaperna eller vid en internationell organisation.

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom., betraktas som den efterlevande makens arbetspension dock den kalkylerade pension som denne skulle ha beviljats om han eller hon på förmånslåtarens dödsdag hade blivit arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension (*efterlevande makes kalkylerade pension*). Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd av en institution inom Europeiska gemenskaperna eller av en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som den efterlevande maken skulle ha beviljats om hans eller hennes arbete som räknas till den försäkringstid som grundar sig på en anställning utomlands, vid en institution inom Europeiska gemenskaperna eller vid en internationell organisation hade omfattats av denna lag.

jämförbara lagar minskar efterlevandepensionen. När efterlevandepensionen minskas ska de pensioner beaktas som den efterlevande maken får, utan avdrag för en primär förmån enligt 92 och 93 §. Delinvalidpension som den efterlevande maken får ska då beaktas till ett belopp som motsvarar full invalidpension. När efterlevandepensionen minskas ska förutom den ålderspension som den efterlevande maken får även sådan pension beaktas som den efterlevande maken före utgången av det år som föregick det år då förmånslåtaren avled, har intjänat genom arbete för vilket någon pension ännu inte har beviljats. När efterlevandepensionen minskas ska dessutom en sådan förmån beaktas som motsvarar ovannämnda pension och som betalas eller borde betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av anställning vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation.

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom., betraktas som den efterlevande makens arbetspension dock den kalkylerade pension som denne skulle ha beviljats om han eller hon den dag då förmånslåtaren avled hade blivit arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension. Om den efterlevande maken senast den dag då förmånslåtaren avled har uppnått den ålder som enligt någon arbetspensionslag berättigar till ålderspension, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som han eller hon hade intjänat före utgången av det år som föregick det år då förmånslåtaren avled. Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som han eller hon skulle ha beviljats om det arbete som hänförs till den försäkringstid som grundar sig på anställningen utomlands, vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation omfattas av denna lag.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

89 §

89 §

Tidpunkt för minskning av efterlevandepension

Tidpunkt för minskning av efterlevandepension

Om ett eller flera barn, som har rätt till barnpension efter förmånslåtare, vid förmånslåtarens död bodde i samma hushåll som denne och den efterlevande maken, minskas efterlevandepensionen inte förrän det yngsta barnet fyller 18 år. Som den efterlevande makens kalkylerade pension betraktas då den invalidpension som denne skulle ha beviljats om han eller hon när det yngsta barnet fyller 18 år hade blivit arbetsförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension.

Om ett eller flera barn som har rätt till barnpension efter förmånslåtare, vid förmånslåtarens död bodde i samma hushåll som denne och den efterlevande maken, minskas efterlevandepensionen inte förrän det yngsta barnet fyller 18 år. Som den efterlevande makens kalkylerade pension betraktas då den invalidpension som denne skulle *bevilja* om han eller hon när det yngsta barnet fyller 18 år *blir* arbetsförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension. *Om den efterlevande maken då har uppnått den ålder som berättigar till ålderspension ska som den efterlevande makens kalkylerade pension betraktas den ålderspension som han eller hon hade tjänat in före utgången av det år som föregick året då det yngsta barnet fyllde 18 år.*

90 §

90 §

Grund för minskning av efterlevandepension samt belopp

När efterlevandepensionen justeras används samma grund för minskning av pensionen som när efterlevandepensionen minskades första gången.

91 §

91 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

Efterlevandepensionen justeras, om *det* i den efterlevande makens förhållanden sker en sådan förändring att villkoren i 1 mom. inte längre uppfylls. *Dessutom justeras efterlevandepensionen, om den efterlevande maken beviljas pension enligt arbetspensionslagarna i någon annan form än deltidspension.*

Efterlevandepensionen *ska* justeras, om den efterlevande makens förhållanden *förändras så att förutsättningarna enligt* i 1 mom. inte längre uppfylls.

När efterlevandepensionen justeras används samma grund för minskning av pensionen som då efterlevandepensionen minskades för första gången.

(4 mom. upphävs)

91 a §

Justering av efterlevandepension

Om en kalkylerad invalidpension har beaktats som den efterlevande makens egen pension när efterlevandepensionen minskades första gången eller om minskningen av efterlevandepensionen har gjorts i enlighet med 91 §, ska efterlevandepensionen justeras när den efterlevande maken beviljas ålderspension eller invalidpension enligt arbetspensionslagarna eller därmed jämförbara lagar.

Efterlevandepensionen justeras också om den invalidpension som den efterlevande maken får och som beaktats vid minskningen av efterlevandepensionen upphör och den efterlevande maken senare beviljas en ny pension som bestämmelserna i 80 § om beviljande av pension på tidigare grunder inte tillämpas på.

Efterlevandepensionen justeras från den tidpunkt då pensionen enligt 1 eller 2 mom. börjar. När efterlevandepensionen minskas ska den pension beaktas som beviljats den efterlevande maken samt dessutom sådan pension som han eller hon före utgången av det år som föregick det år då den pensionen började, har intjänat genom arbete för vilket han eller hon inte har beviljats pension.

101 §

101 §

Pensionsansökan

Om en arbetstagare har rätt till rehabilitering enligt 25 §, ska pensionsanstalten i samband med handläggningen av ansökan om invalidpension på basis av 36 § och utan ansökan om rehabilitering ge ett förhandsbeslut om arbetspensionsrehabilitering.

159 §

Utsökning av arbetspensionsförsäkringsavgifter

En arbetspensionsförsäkringsavgift som med stöd av denna lag fastställts av en pensionsanstalt och en förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift enligt 163 § och 186 § 5 mom. får jämte dröjsmålsränta utmätas utan dom eller beslut på det sätt som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

159 §

Utsökning av en arbetspensionsförsäkringsavgift

En arbetspensionsförsäkringsavgift som med stöd av denna lag påförts av en pensionsanstalt och en förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift enligt 163 § och 186 § 5 mom. är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av sådana fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter. Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

184 §

184 §

Beslut om kostnadsfördelning

Om en pensionsanstalt försummar att betala den avgift som påförts för de kostnader som den ska svara för eller om Pensionskyddscentralen försummar att betala den gottgörelse som bestämts för en pensionsanstalt på den förfallodag som anges i beslutet enligt 1 mom., tas för den tid som betalningen eller gottgörelsen fördröjs ut en dröjsmålsränta som motsvarar räntesatsen enligt 4 a § 1 mom. i räntelagen. Dröjsmålsränta tas emellertid inte ut för en fördröjning som beror på att Pensionsskyddscentralen har sammanfört poster som en pensionsanstalt ska betala och poster som anstalten ska gottgöras för.

Denna lag träder i kraft den januari 20 .
På en sådan ansökan om invalidpension som är anhängig när denna lag träder i kraft tillämpas 36 och 101 § i den lydelse de hade när denna lag trädde i kraft.

Oberoende av vad som i 1 och 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om pension för arbetstagare (627/2009) föreskrivs om 68 § 2 mom., intjänas pension enligt en tillväxtprocent om

1,5 per år under den tid som en avslutad invalidpension löper och ska beräknas på den pensionsgrundande inkomsten för återstående tid, om pensionsfallet för den avslutade invalidpensionen inträffar 2006 eller därefter och om en ålderspension som bestäms på nya grunder börjar den 1 januari 2010 eller därefter eller om pensionsfallet för en pension som bestäms på nya grunder inträffar den 1 januari 2010 eller därefter. Pensionsanstalten ska från och med den 1 januari 2015 justera beloppet av de pensioner enligt detta moment som löper när denna lag trädde i kraft.

2.

Lag**om ändring av 26 § i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare (396/2006) 26 § 3 mom.
 sådant det lyder i lag 1428/2011, samt
fogas till 26 § nya 3 och 5 mom., varvid det ändrade 3 mom. blir 4 mom., som följer:

Gällande lydelse

26 §

Föreslagen lydelse

26 §

Om en pensionstagare som får invalidpension, arbetslöshetspension eller ålderspension enligt de pensionslagar för anställningsförhållanden som gällde före den 1 januari 2005 beviljas en primär förmån eller beloppet av en tidigare beviljad primär förmån ändras ska, beroende av vad som föreskrivs i 1 och 2 mom., på pensionen tillämpas bestämmelserna om avdrag för en primär förmån i 92 § i lagen om pension för arbetstagare, i den lydelse paragrafen hade den 31 december 2012, samt i 93 § och 94 § i den lagen. Den primära förmånen dras av från beloppet av den pension som pensionstagarer får. Hade vid en sådan samordning av pensioner som avses i 8 eller 8 a § i APL, i den lydelse paragraferna hade den 31 december 2004, dock beaktats även en primär förmån enligt 8 § 1 mom. i den lagen, ska den primära förmånens inverkan på pensionen elimineras. När en primär förmån dras av i enlighet med lagen om pension för arbetstagare får pensionsbeloppet dock inte minska mera än det skulle ha minskat om pensionen hade samordnats i enlighet med 8 eller 8 a § i APL, i den lydelse paragraferna hade den 31 december 2004.

Familjepension som baserar sig på förmåns-
 låtarens pension som bestämts i enlighet med
 de pensionslagar för anställningsförhållanden
 som gällde före den 1 januari 2005 bestäms

Familjepension som baserar sig på för-
 månslåtarens pension som bestämts i enlighet
 med de pensionslagar för anställningsförhål-
 landen som gällde före den 1 januari 2005

på basis av den ålderspension eller fulla invalidpension som förmånslåtarens erhöill vid sin död. Hade vid samordning enligt 8 eller 8 a § i APL av förmånslåtarens pension dock beaktats även en primär förmån enligt 8 § 1 mom. i nämnda lag, ska den primära förmånens inverkan på förmånslåtarens pension elimineras. Till förmånslåtarens pension som uträknas som grund för familjepensionen läggs den pension som förmånslåtarens intjänat under tid med pension. Om en förmånstagare med familjepension beviljas en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån, dras pensionen eller ersättningen av från grunden för familjepensionen i enlighet med 92 och 93 § samt 94 § 2—4 mom. i lagen om pension för arbetstagare. Avdraget för en primär förmån enligt nämnda bestämmelser får likväl inte minska det totala beloppet av familjepensionen mer än om familjepensionen skulle ha samordnats i enlighet med 8 eller 8 a § i APL.

ska bestämmas på basis av den ålderspension eller fulla invalidpension som förmånslåtarens fick vid sin död. Hade vid *en sådan samordning av förmånslåtarens pension som avses i 8 eller 8 a § i APL* dock beaktats även en primär förmån enligt 8 § 1 mom. *i den lagen*, ska den primära förmånens inverkan på förmånslåtarens pension elimineras. Till *den pension som förmånslåtarens fick och som utgör beräkningsgrund för familjepensionen fogas den pension som förmånslåtarens tjänat in* under tid med pension. Om en förmånstagare med familjepension beviljas en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån, dras pensionen eller ersättningen av från grunden för familjepensionen i enlighet med 92 §, *i lagen om pension för arbetstagare, i den lydelse paragrafen hade den 31 december 2012, samt 93 § och 94 § 2—4 mom. i den lagen. När en primär förmån dras av i enlighet med nämnda bestämmelser får det totala beloppet av familjepensionen dock inte minska mera än det skulle ha minskat*, om familjepensionen skulle ha samordnats i enlighet med 8 eller 8 a § i APL.

Om beloppet av en familjepension som beviljats i enlighet med de pensionslagar för anställningsförhållanden som gällde före den 1 januari 2005 justeras på grund av att antalet förmånstagare förändrats, ska grunden för familjepension fördelas mellan förmånstagarna i enlighet med 85 och 86 § i lagen om pension för arbetstagare. Grunden för familjepensionen är då förmånslåtarens pension enligt 7 h § 1 mom. i APL, dock så att pensionens maximibelopp motsvarar den samordningsgräns som avses i 8 § 5 mom. i den lagen, i den lydelse de hade den 31 december 2004. En familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån ska dras av från grunden för familjepension så som föreskrivs i 4 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas på pensioner vars belopp justeras den 1 januari 2015 eller därefter.

3.

Lag**om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ändring av lagen om pensioner för arbetstagare (794/2012) 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

Gällande lydelse

På rätten för en före 1958 född arbetstagare, som får arbetslöshetsdagpenning med stöd av den rätt till tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § 2 eller 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), att gå i ålderspension utan förtidsminskning vid 62 års ålder tillämpas 12 § 3 mom. och 13 § 1 mom. sådana de lydte vid ikraftträdandet av denna lag.

Föreslagen lydelse

I fråga om en arbetstagare, som är född före 1958 och som får arbetslöshetsdagpenning på basis av den rätt till tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), ska 12 § 3 mom. och 13 § 1 mom., i den lydelse de hade när denna lag trädde i kraft, tillämpas på arbetstagarens rätt att få i ålderspension i förtid vid 62 års ålder utan avdrag för förtidsminskning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av lagen om sjömanspensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om sjömanspensioner (1290/2006), 96 § 4 mom.
ändras 36 §, 93 § 1 och 2 mom., 94 § 2 mom., 96 § 3 mom. och 147 § 1 mom., av dem
 147 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1168/2007, samt
fogas till 95 § ett nytt 4 mom., i stället för det 4 mom. som upphävts genom lag 629/2009,
 till lagen en ny 96 a § och till 103 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir
 3 mom. och 4 mom., som följer:

Gällande lydelse

36 §

Utredning av rehabiliteringsmöjligheterna

Innan pensionskassan fattar beslut om invalidpension skall kassan se till att arbetstagarens möjligheter till rehabilitering har klarlagts.

93 §

Minskning av efterlevandepension

Pensioner som den efterlevande maken får på basis av förvärvsarbete och som grundar sig på arbetspensionslagarna och därmed jämförbara lagar minskar efterlevandepensionen. När efterlevandepensionen minskas beaktas de pensioner som den efterlevande maken får, utan avdrag för de primära förmåner som avses i 97 och 98 §, och den efterlevande makens delinvalidpension beaktas till ett belopp som motsvarar full invalidpension. När efterlevandepensionen minskas beaktas dessutom

Föreslagen lydelse

36 §

Utredning av rehabiliteringsmöjligheterna

Innan pensionskassan fattar beslut om invalidpension ska den *utreda huruvida arbetstagaren har rätt till rehabilitering enligt 25 § och se till att arbetstagarens möjligheter till rehabilitering enligt annan lagstiftning har klarlagts. Om arbetstagaren har rätt till rehabilitering enligt 25 §, ska pensionskassan i enlighet med 27 § ge ett förhandsbeslut om rätt till rehabilitering.*

93 §

Minskning av efterlevandepension

Pensioner som den efterlevande maken får på basis av förvärvsarbete och som grundar sig på arbetspensionslagarna och därmed jämförbara lagar minskar efterlevandepensionen. När efterlevandepensionen minskas *ska de pensioner beaktas* som den efterlevande maken får, utan avdrag för *en primär förmån* enligt 97 och 98 §. *Delinvalidpension som den efterlevande maken får ska då beaktas till ett belopp som motsvarar full invalidpension. När efterlevandepensionen minskas*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

en förmån som motsvarar ovan nämnda pension och som betalas eller borde betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av anställning vid en institution inom Europeiska gemenskaperna eller vid en internationell organisation.

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom., betraktas som den efterlevande makens arbetspension dock den kalkylerade pension som denne skulle ha beviljats om han eller hon på förmånslåtarens dödsdag hade blivit arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension (*den efterlevande makens kalkylerade pension*). Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd av en institution inom Europeiska gemenskaperna eller av en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som den efterlevande maken skulle ha beviljats om hans eller hennes arbete som hänför sig till försäkringstid som grundar sig på en anställning utomlands, vid en institution inom Europeiska gemenskaperna eller vid en internationell organisation hade omfattats av denna lag.

ska förutom den ålderspension som den efterlevande maken får även sådan pension beaktas som den efterlevande maken före utgången av det år som föregick det år då förmånslåtarens avled, har intjänat genom arbete för vilket någon pension ännu inte har beviljats. När efterlevandepensionen minskas *ska dessutom en sådan förmån beaktas* som motsvarar ovannämnda pension och som betalas eller borde betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av anställning vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation.

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom., betraktas som den efterlevande makens arbetspension dock den kalkylerade pension som denne skulle ha beviljats om han eller hon *den dag då förmånslåtarens avled* hade blivit arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension. *Om den efterlevande maken senast den dag då förmånslåtarens avled har uppnått den ålder som enligt någon arbetspensionslag berättigar till ålderspension, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som han eller hon hade intjänat före utgången det år som föregick det år då förmånslåtarens avled.* Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd av *vid* en institution inom Europeiska unionen eller *vid* en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som *han eller hon* skulle ha beviljats om *det arbete* som hänför sig till *den* försäkringstid som grundar sig på anställningen utomlands, vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation hade omfattas av denna lag.

94 §

Tidpunkt för minskning av efterlevandepension

94 §

Tidpunkt för minskning av efterlevandepension

Om ett eller flera barn som har rätt till barnpension efter förmånslåtarens vid för-

Om ett eller flera barn som har rätt till barnpension efter förmånslåtarens, vid för-

månslåtarens död bodde i samma hushåll som denne och den efterlevande maken, minskas efterlevandepensionen inte förrän det yngsta barnet fyller 18 år. Som den efterlevande makens kalkylerade pension betraktas då den invalidpension som denne skulle ha beviljats om han eller hon när det yngsta barnet fyller 18 år hade blivit arbetsförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension.

månslåtarens död bodde i samma hushåll som denne och den efterlevande maken minskas efterlevandepensionen inte förrän det yngsta barnet fyller 18 år. Som den efterlevande makens kalkylerade pension betraktas då den invalidpension som denne skulle beviljas om han eller hon när det yngsta barnet fyller 18 år *blir* arbetsförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension. *Om den efterlevande maken då har uppnått den ålder som berättigar till ålderspension ska som den efterlevande makens kalkylerade pension betraktas den ålderspension som han eller hon hade tjänat in före utgången av det år som föregick året då det yngsta barnet fyllde 18 år.*

95 §

95 §

Grund för minskning av efterlevandepension samt belopp

När efterlevandepensionen justeras används samma grund för minskning av pensionen som när efterlevandepensionen minskades första gången.

96 §

96 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

 Efterlevandepensionen justeras, om det i den efterlevande makens förhållanden sker en sådan förändring att villkoren i 1 mom. inte längre uppfylls. Dessutom justeras efterlevandepensionen, om den efterlevande maken beviljas pension enligt arbetspensionslagarna i någon annan form än deltidspension.

När efterlevandepensionen justeras används samma grund för minskning av pensionen som när efterlevandepensionen första gången minskades.

 Efterlevandepensionen ska justeras, om den efterlevande makens förhållanden förändras så att förutsättningarna enligt 1 mom. inte längre uppfylls.

(4 mom. upphävs)

96 a §

Justering av efterlevandepension

Om en kalkylerad invalidpension har beaktats som den efterlevande makens egen pension när efterlevandepensionen minskades första gången eller om minskningen av efterlevandepensionen har gjorts i enlighet med 96 §, ska efterlevandepensionen justeras när den efterlevande maken beviljas ålderspension eller invalidpension enligt arbetspensionslagarna eller därmed jämförbara lagar.

Efterlevandepensionen justeras också om den invalidpension som den efterlevande maken får och som beaktats vid minskningen av efterlevandepensionen upphör och den efterlevande maken senare beviljas en ny pension som bestämmelserna i 86 § om beviljande av pension på tidigare grunder inte tillämpas på.

Efterlevandepensionen justeras från den tidpunkt då pensionen enligt 1 eller 2 mom. börjar. När efterlevandepensionen minskas ska den pension beaktas som beviljats den efterlevande maken samt dessutom sådan pension som han eller hon före utgången av det år som föregick det år då den pensionen började, har intjänat genom arbete för vilket han eller hon inte har beviljats pension.

103 §

103 §

Pensionsansökan

Om en arbetstagare har rätt till rehabilitering enligt 25 §, ska pensionskassan i samband med handläggningen av ansökan om invalidpension på basis av 36 § och utan ansökan om rehabilitering ge ett förhandsbeslut om arbetspensionsrehabilitering.

147 §

Utsökning av pensionsförsäkringsavgifter

En pensionsförsäkringsavgift som påförts med stöd av denna lag får jämte dröjsmålsränta utmätas utan dom eller beslut på det sätt som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

147 §

Utsökning av pensionsförsäkringsavgift

En pensionsförsäkringsavgift som påförts med stöd av denna lag och en förhöjd pensionsförsäkringsavgift enligt 151 § är inkluderade dröjsmålsränta direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivning av sådana fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter. Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en sådan ansökan om invalidpension som var anhängig när denna lag trädde i kraft tillämpas 36 och 103 § i den lydelse de hade vid ikraftträdandet.

Oberoende av vad som i 1 och 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om sjömanspensioner (629/2009) föreskrivs om 69 § 2 mom. och 75 § 2 mom., intjänas pension enligt en tillväxtprocent om 1,6 per år på basis av 69 § 2 mom. och en tillväxtprocent om 1,5 på basis av 75 § 2 mom. under den tid som en avslutad invalidpension löper och ska beräknas på den pensionsgrundande inkomsten för återstående tid, om pensionsfallet för den avslutade invalidpensionen inträffar 2006 eller därefter och om en ålderspension som bestäms på nya grunder börjar den 1 januari 2010 eller därefter eller om pensionsfallet för en pension som bestäms på nya grunder inträffar den 1 januari 2010 eller därefter. Pensionskassan ska från och med den 1 januari 2015 justera beloppet av de pensioner enligt detta moment som löper när denna lag trädde i kraft.

5.

Lag**om ändring av 20 § i lagen om införande av lagen om sjömanspensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om införande av lagen om sjömanspensioner (1291/2006), 20 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1430/2011, samt
fogas till 20 § nya 3 och 5 mom., varvid det ändrade 3 mom. blir 4 mom., som följer:

Gällande lydelse

20 §

Föreslagen lydelse

20 §

Om en pensionstagare som får invalidpension, arbetslöshetspension eller ålderspension enligt den gamla lagen som gällde före den 1 januari 2005 beviljas en primär förmån eller beloppet av en tidigare beviljad primär förmån ändras ska, oberoende av vad som föreskrivs i 1 och 2 mom., på pensionen tillämpas bestämmelserna om avdrag för en primär förmån i 97 § i den nya lagen, i den lydelse paragrafen hade den 31 december 2012, samt i 98 och 99 § i den lagen. Den primära förmånen dras av från beloppet av den pension som pensionstagaren får. Hade vid en sådan samordning av pensioner som avses i 8 eller 8 a § i den gamla lagen om pension, i den lydelse paragraferna hade den 31 december 2004, för arbetstagare dock beaktats även en primär förmån enligt 8 § 1 mom. i den lagen, ska den primära förmånen inverkan på pensionen elimineras. När en primär förmån dras av i enlighet med den nya lagen får pensionsbeloppet dock inte minska mera än det skulle ha minskat om pensionen hade samordnats i enlighet med 8 § eller 8 a § i den gamla lagen om pension för arbetstagare, i den lydelse paragraferna hade den 31 december 2004.

Famijjepension som baserar sig på förmåns-
låtarens pension som bestämts i enlighet med
den gamla lagen som gällde före den 1 ja-
nuari 2005, bestäms på basis av den ålders-

Famijjepension som baserar sig på för-
månslåtarens pension som bestämts i enlighet
med den gamla lagen som gällde före den 1
januari 2005, ska bestämmas på basis av den

pension eller fulla invalidpension som förmånslåtaren erhöll vid sin död. Hade vid samordning enligt 27 § i den gamla lagen av förmånslåtarens pension dock beaktats även en primär förmån enligt 8 § 1 mom. i den gamla lagen om pension för arbetstagare (395/1961), ska den primära förmånens inverkan på förmånslåtarens pension elimineras. Till förmånslåtarens pension som uträknas som grund för familjepensionen läggs den pension som förmånslåtaren intjänat under tid med pension. Om en förmånstagare med familjepension beviljas en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån, dras pensionen eller ersättningen av från grunden för familjepensionen i enlighet med 97 och 98 § samt 99 § 2—4 mom. i den nya lagen. Avdraget för en primär förmån enligt nämnda bestämmelser får likväl inte minska det totala beloppet av familjepensionen mer än om familjepensionen skulle ha samordnats i enlighet med 27 § i den gamla lagen.

ålderspension eller fulla invalidpension som förmånslåtaren fick vid sin död. Hade vid en sådan samordning av förmånslåtarens pension som avses i 27 § i den gamla lagen dock beaktats även en primär förmån enligt 8 § 1 mom. i den gamla lagen om pension för arbetstagare, ska den primära förmånens inverkan på förmånslåtarens pension elimineras. Till den pension förmånslåtaren fick och som utgör beräkningsgrund för familjepensionen fogas den pension som förmånslåtaren tjänat in under tid med pension. Om en förmånstagare med familjepension beviljas en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån, dras pensionen eller ersättningen av från grunden för familjepensionen i enlighet med 97 §, i den nya lagen, i den lydelse den hade den 31 december 2012 samt 98 § och 99 § 2—4 mom. i den lagen. När en primär förmån dras av i enlighet med nämnda bestämmelser får det totala beloppet av familjepensionen dock inte minska mera än det skulle ha minskat, om familjepensionen skulle ha samordnats i enlighet med 27 § i den gamla lagen.

Om beloppet av en familjepension som beviljats i enlighet med den gamla lagen som gällde före den 1 januari 2005 justeras på grund av att antalet förmånstagare förändrats, ska grunden för familjepension fördelas mellan förmånstagarna i enlighet med 90 och 91 § i den nya lagen. Grund för familjepensionen är då förmånslåtarens pension enligt 7 h § 1 mom. i den gamla lagen om pension för arbetstagare, dock så att pensionens maximibelopp för motsvarar den samordningsgräns som avses i 8 § 5 mom. i den lagen, i den lydelse de hade den 31 december 2004. En familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån ska dras av från grunden för familjepension så som föreskrivs i 4 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas på pensioner vars belopp justeras den 1 januari 2015 eller därefter.

6.

Lag**om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om sjömanspensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ändring av lagen om sjömanspensioner (796/2012) 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

Gällande lydelse

På rätten för en före 1958 född arbetstagare, som får arbetslöshetsdagpenning med stöd av den rätt till tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § 2 eller 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), att gå i ålderspension utan förtidsminskning vid 62 års ålder tillämpas 11 § 3 mom. och 13 § 1 mom. sådana de lydte vid ikraftträdandet av denna lag.

Föreslagen lydelse

I fråga om en arbetstagare, som är född före 1958 och som får arbetslöshetsdagpenning på basis av den rätt till tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), ska 11 § 3 mom. och 13 § 1 mom., i den lydelse de hade när denna lag trädde i kraft, tillämpas på arbetstagarens rätt att gå i få ålderspension i förtid vid 62 års ålder utan avdrag för förtidsminskning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag**om ändring av lagen om pension för företagare**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om pension för företagare (1272/2006), 84 § 4 mom.,
ändras 33 §, 81 § 1 och 2 mom., 82 § 2 mom., 84 § 3 mom. och 120 § 1 mom., av dem
 120 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1166/2007, samt
fogas till 83 § ett nytt 4 mom., i stället för det 4 mom. som upphävts genom lag 630/2009,
 till lagen en ny 84 a § och till 91 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom.,
 som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

33 §

33 §

*Utredning av rehabiliteringsmöjligheterna**Utredning av rehabiliteringsmöjligheterna*

Innan pensionsanstalten fattar beslut om invalidpension skall den se till att företagarens
 möjligheter till rehabilitering har klarlagts.

Innan pensionsanstalten fattar beslut om invalidpension ska den *utreda huruvida företagaren har rätt till rehabilitering enligt 22 § och se till att företagarens möjligheter till rehabilitering enligt annan lagstiftning har klarlagts. Om företagaren har rätt till rehabilitering enligt 22 §, ska pensionsanstalten i enlighet med 24 § ge ett förhandsbeslut om rätt till rehabilitering.*

81 §

81 §

*Minskning av efterlevandepension**Minskning av efterlevandepension*

Pensioner som den efterlevande maken erhållit på basis av förvärvsarbete och som grundar sig på arbetspensionslagarna och därmed jämförbara lagar minskar efterlevandepensionen. När efterlevandepensionen minskas beaktas de pensioner som den efterlevande maken erhållit, utan att primära förmåner dras av från dem, och delinvalidpension som den efterlevande maken erhållit beaktas till ett belopp som motsvarar full inva-

Pensioner som den efterlevande maken *får* på basis av förvärvsarbete och som grundar sig på arbetspensionslagarna och därmed jämförbara lagar minskar efterlevandepensionen. När efterlevandepensionen minskas *ska de pensioner beaktas som den efterlevande maken får, utan avdrag för en primär förmån. Delinvalidpension som den efterlevande maken får ska då beaktas till ett belopp som motsvarar full invalidpension. När*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

lidpension. När efterlevandepensionen minskas beaktas dessutom en förmån som motsvarar ovan nämnda pension och som skall betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av anställning vid en institution inom Europeiska gemenskaperna eller vid en internationell organisation.

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom., betraktas som den efterlevande makens arbetspension dock den kalkylerade pension som denne skulle ha beviljats om han eller hon på förmånslåtarens dödsdag hade blivit arbetsförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension (*efterlevande makes kalkylerade pension*). Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd av en institution inom Europeiska gemenskaperna eller av en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som den efterlevande maken skulle ha beviljats om hans eller hennes arbete som räknas till den försäkringstid som grundar sig på en anställning utomlands, vid en institution inom Europeiska gemenskaperna eller vid en internationell organisation hade omfattats av denna lag.

efterlevandepensionen minskas ska förutom den ålderspensionen som den efterlevande maken får även sådan pension beaktas som den efterlevande makens före utgången av det år som föregick det år då förmånslåtare avled, har intjänat genom arbete för vilket någon pension ännu inte har beviljats. När efterlevandepensionen minskas ska dessutom en sådan förmån beaktas som motsvarar ovannämnda pension och som ska betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av anställning vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation.

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom., betraktas som den efterlevande makens arbetspension dock den kalkylerade pension som denne skulle ha beviljats om han eller hon *den dag då förmånslåtare avled* hade blivit arbetsförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension. *Om den efterlevande maken senast den dag då förmånslåtare avled har uppnått den ålder som enligt någon arbetspensionslag berättigar till ålderspension, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension, som han eller hon hade intjänat före utgången av det år som föregick det år då förmånslåtare avled.* Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som *han eller hon* skulle ha beviljats om *det arbete som hänför sig till den försäkringstid som grundar sig på anställningen utomlands, vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation omfattas av denna lag.*

82 §

Tidpunkt för minskning av efterlevandepension

82 §

Tidpunkt för minskning av efterlevandepension

Om ett eller flera barn, som har rätt till barnpension efter förmånslåtare, vid för-

Om ett eller flera barn som har rätt till barnpension efter förmånslåtare, vid för-

månslåtarens död bodde i samma hushåll som denne och den efterlevande maken, minskas efterlevandepensionen inte förrän det yngsta barnet fyller 18 år. Som den efterlevande makens kalkylerade pension betraktas då den invalidpension som denne skulle ha beviljats om han eller hon när det yngsta barnet fyller 18 år hade blivit arbetsförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension.

månslåtarens död bodde i samma hushåll som denne och den efterlevande maken, minskas efterlevandepensionen inte förrän det yngsta barnet fyller 18 år. Som den efterlevande makens kalkylerade pension betraktas då den invalidpension som denne skulle beviljas om han eller hon när det yngsta barnet fyller 18 år *blir* arbetsförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension. *Om den efterlevande maken då har uppnått den ålder som berättigar till ålderspension ska som den efterlevande makens kalkylerade pension betraktas den ålderspension som han eller hon hade tjänat in före utgången av det år som föregick året då det yngsta barnet fyllde 18 år.*

83 §

83 §

Grund för minskning av efterlevandepension samt belopp

När efterlevandepensionen justeras används samma grund för minskning av pensionen som när efterlevandepensionen minskades första gången.

84 §

84 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

 Efterlevandepensionen justeras, om det i den efterlevande makens förhållanden sker en sådan förändring att villkoren i 1 mom. inte längre uppfylls. Dessutom justeras efterlevandepensionen, om den efterlevande maken beviljas pension enligt arbetspensionslagarna i någon annan form än deltidspension.

När efterlevandepensionen justeras används samma grund för minskning av pensionen som då efterlevandepensionen minskades första gången.

 Efterlevandepensionen ska justeras, om den efterlevande makens förhållanden förändras så att förutsättningarna enligt i 1 mom. inte längre uppfylls.

(4. mom. upphävs)

84 a §

Justering av efterlevandepension

Om en kalkylerad invalidpension har beaktats som den efterlevande makens egen pension när efterlevandepensionen minskades första gången eller om minskningen av efterlevandepensionen har gjorts i enlighet med 84 §, ska efterlevandepensionen justeras när den efterlevande maken beviljas ålderspension eller invalidpension enligt arbetspensionslagarna eller därmed jämförbara lagar.

Efterlevandepension justeras också om den invalidpension som den efterlevande maken får och som beaktats vid minskningen av efterlevandepensionen upphör och den efterlevande maken senare beviljas en ny pension som bestämmelserna i 74 § om beviljande av pension på tidigare grunder inte tillämpas på.

Efterlevandepensionen justeras från den tidpunkt då pensionen enligt 1 eller 2 mom. börjar. När efterlevandepensionen minskas ska den pension beaktas som beviljats den efterlevande maken samt dessutom sådan pension som han eller hon före utgången av det år som föregick det år då den pensionen började, har tjänat in genom arbete för vilket han eller hon inte har beviljats pension.

91 §

91 §

Pensionsansökan

Om en företagare har rätt till rehabilitering enligt 22 §, ska pensionsanstalten i samband med handläggningen av ansökan om invalidpension på basis av 33 § och utan ansökan om rehabilitering ge ett förhandsbeslut om arbetspensionsrehabilitering.

120 §

Utsökning av arbetspensionsförsäkringsavgifter

En arbetspensionsförsäkringsavgift som med stöd av denna lag fastställts av en pensionsanstalt och en förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift enligt 122 § och 143 § 3 mom. får jämte dröjsmålsränta utmätas utan dom eller beslut på det sätt som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

120 §

Utsökning av arbetspensionsförsäkringsavgift

En arbetspensionsförsäkringsavgift som med stöd av denna lag påförts av en pensionsanstalt och en förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift enligt 122 § och 143 § 3 mom. är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av dessa fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en sådan ansökan om invalidpension som var anhängig när denna lag trädde i kraft tillämpas 33 och 91 § i den lydelse de hade vid ikraftträdandet.

Oberoende av vad som i 1 och 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om pension för företagare (630/2009) föreskrivs om 65 § 2 mom., intjänas pension enligt en tillväxtprocent om 1,5 procent per år under den tid som en avslutad invalidpension löper och ska beräknas på den pensionsgrundande inkomsten för återstående tid, om pensionsfallet för den avslutade invalidpensionen inträffar 2006 eller därefter och om en ålderspension som bestäms på nya grunder börjar den 1 januari 2010 eller därefter eller om pensionsfallet för en pension som bestäms på nya grunder inträffar den 1 januari 2010 eller därefter. Pensionsanstalten ska från och med den 1 januari 2015 justera beloppet av de pensioner enligt detta moment som löper när denna lag trädde i kraft.

8.

Lag**om ändring av 26 § i lagen om införande av lagen om pension för företagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om införande av lagen om pension för företagare (1273/2006) 26 § 3 mom.,
 sådant det lyder i lag 1432/2011, samt
fogas till 26 § nya 3 och 5 mom., varvid det ändrade 3 mom. blir 4 mom. och det nuvarande
 4 mom. blir 6 mom, som följer:

Gällande lydelse

26 §

Föreslagen lydelse

26 §

Familjepension som baserar sig på förmåns-
 låtarens pension som bestämts i enlighet med
 den FöPL som gällde före den 1 januari 2005

*Om en pensionstagare som får invalidpen-
 sion, arbetslöshetspension eller ålderspension enligt de pensionslagar för anställnings-
 förhållanden som gällde före den 1 januari
 2005 beviljas en primär förmån eller belopp-
 pet av en tidigare beviljad primär förmån
 ändras ska, oberoende av vad som föreskrivs
 i 1 och 2 mom., på pensionen tillämpas be-
 stämmelserna om avdrag för en primär för-
 måån i 85 § i lagen om pension för företagare,
 i den lydelse paragrafen hade den 31 decem-
 ber 2012, samt i 86 och 87 § i den lagen. Den
 primära förmånen dras av från beloppet av
 den pension som pensionstagaren får. Hade
 vid en sådan samordning av pensioner som
 avses i 8 eller 8 a § i APL, i den lydelse pa-
 ragraferna hade den 31 december 2004, dock
 beaktats även en primär förmån enligt 8 §
 1 mom. i den lagen, ska den primära förmå-
 nens inverkan på pensionen elimineras. När
 en primär förmån dras av i enlighet med la-
 gen om pension för arbetstagare får pen-
 sionsbeloppet dock inte minska mera än det
 skulle ha minskat om pensionen hade sam-
 ordnats i enlighet med 8 eller 8 a § i APL, i
 den lydelse paragraferna hade den 31 de-
 cember 2004.*

Familjepension som baserar sig på för-
 månslåtarens pension som bestämts i enlighet
 med *de pensionslagar för anställningsförhål-*

bestäms på basis av den ålderspension eller fulla invalidpension som förmånslåtaren erhöll vid sin död. Hade vid samordning enligt FöPL av förmånslåtarens pension dock beaktats även en primär förmån enligt 8 § 1 mom. i den gamla lagen om pension för arbetstagare (395/1961), ska den primära förmånens inverkan på förmånslåtarens pension elimineras. Till förmånslåtarens pension som uträknas som grund för familjepensionen läggs den pension som förmånslåtaren intjänat under tid med pension. Om en förmånstagare med familjepension beviljas en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån, dras pensionen eller ersättningen av från grunden för familjepensionen i enlighet med 85 och 86 § samt 87 § 2—4 mom. i lagen om pension för företagare. Avdraget för en primär förmån enligt nämnda bestämmelser får likväl inte minska det totala beloppet av familjepensionen mer än om familjepensionen skulle ha samordnats i enlighet med FöPL.

landen som gällde före den 1 januari 2005 ska bestämmas på basis av den ålderspension eller fulla invalidpension som förmånslåtaren fick vid sin död. Hade vid en sådan samordning av förmånslåtarens pension som avses i 8 eller 8 a § i APL dock beaktats även en primär förmån enligt 8 § 1 mom. i den lagen, ska den primära förmånens inverkan på förmånslåtarens pension elimineras. Om en förmånstagare som får familjepension beviljas familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån, dras pensionen eller ersättningen av från grunden för familjepensionen i enlighet med 85 § i lagen om pension för företagare, i den lydelse paragrafen hade den 31 december 2012, samt 86 § och 87 § 2—4 mom. i den lagen. När en primär förmån dras av i enlighet med nämnda bestämmelser får det totala beloppet av familjepensionen dock inte minska mera än det skulle ha minskat, om familjepensionen skulle ha samordnats i enlighet med 8 eller 8 a § i APL.

Om beloppet av en familjepension som beviljats i enlighet med de pensionslagar för anställningsförhållanden som gällde före den 1 januari 2005 justeras på grund av att antalet förmånstagare förändrats, ska grunden för familjepension fördelas mellan förmånstagarna i enlighet med 78 och 79 § i lagen om pension för företagare. Grunden för familjepensionen är då förmånslåtarens pension enligt 7 h § 1 mom. i APL, dock så att pensionens maximibelopp motsvarar den samordningsgräns som avses i 8 § 5 mom. i den lagen, i den lydelse de hade den 31 december 2004. En familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån ska dras av från grunden för familjepension så som före-skrivs i 4 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas på pensioner vars belopp justeras den 1 januari 2015 eller därefter.

9.

Lag**om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006), 28 §, 50 § 1 mom., 82 § 1, 2 och 4 mom., av dem 28 § sådan den lyder i 1170/2007, samt
fogas till 86 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

Gällande lydelse

28 §

Utsökning av arbetspensionsförsäkringsavgift

En arbetspensionsförsäkringsavgift som med stöd av denna lag fastställts av pensionsanstalten och en förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift enligt 12 § 4 mom. och 24 § mom. får jämte dröjsmålsränta utsökas utan dom eller beslut på det sätt som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

50 §

Handläggning av invalidpensionsärende

Innan pensionsanstalten fattar beslut om invalidpension skall den se till att lantbruksföretagarens möjligheter till rehabilitering har klarlagts.

Föreslagen lydelse

28 §

Utsökning av arbetspensionsförsäkringsavgift

En arbetspensionsförsäkringsavgift som med stöd av denna lag påförts av en pensionsanstalt och en förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift enligt 12 § 4 mom. och 24 § mom. är *inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av sådana fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).*

50 §

Handläggning av invalidpensionsärende

Innan pensionsanstalten fattar beslut om invalidpension *ska den utreda huruvida lantbruksföretagaren har rätt till rehabilitering enligt 42 § och se till att lantbruksföretagarens möjligheter till rehabilitering enligt annan lagstiftning har klarlagts. Om lantbruksföretagaren har rätt till rehabilitering enligt*

42 §, ska pensionsanstalten i enlighet med 44 § ge ett förhandsbeslut om rätt till rehabilitering.

82 §

Minskning av efterlevandepension

Pensioner som den efterlevande maken fått på basis av förvärvsarbete och som grundar sig på arbetspensionslagarna och därmed jämförbara lagar minskar efterlevandepensionen. När efterlevandepensionen minskas beaktas de pensioner som den efterlevande maken fått, utan att primära förmåner dras av från dem, och delinvalidpension som den efterlevande maken fått beaktas till ett belopp som motsvarar full invalidpension. När efterlevandepensionen minskas beaktas dessutom en förmån som motsvarar ovan nämnda pension och som skall betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av anställning vid en institution inom Europeiska gemenskaperna eller vid en internationell organisation.

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom., betraktas som den efterlevande makens arbetspension dock den kalkylerade pension som denne skulle ha beviljats om han eller hon på förmånslåtarens dödsdag hade blivit arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension (*efterlevande makes kalkylerade pension*). Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd av en institution inom Europeiska gemenskaperna eller av en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som den efterlevande maken skulle ha beviljats om hans eller hennes arbete som räknas till den försäkringstid som grundar sig på en anställning utomlands, vid en institution inom Europeiska gemenskaper-

82 §

Minskning av efterlevandepension

Pensioner som den efterlevande maken får på basis av förvärvsarbete och som grundar sig på arbetspensionslagarna och därmed jämförbara lagar minskar efterlevandepensionen. När efterlevandepensionen minskas ska de pensioner beaktas som den efterlevande maken får, utan avdrag för primära förmåner. Delinvalidpension som den efterlevande maken får ska då beaktas till ett belopp som motsvarar full invalidpension. När efterlevandepensionen minskas ska förutom den ålderspension som den efterlevande maken får även sådan pension beaktas som den efterlevande maken s före utgången av det år som föregick det år då förmånslåtarens avled, har intjänat genom arbete för vilket någon pension ännu inte har beviljats. När efterlevandepensionen minskas ska dessutom en sådan förmån beaktas som motsvarar ovan nämnda pension och som ska betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av anställning vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation.

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom. betraktas som den efterlevande makens arbetspension dock den kalkylerade pension som denne skulle ha beviljats om han eller hon den dag då förmånstagaren avled hade blivit arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension. Om den efterlevande maken den dag då förmånslåtarens avled har uppnått den ålder som enligt någon arbetspensionslag berättigar till ålderspension betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som han eller hon hade intjänat före utgången av det år som föregick det år då förmånslåtarens avled. Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell orga-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

na eller vid en internationell organisation hade omfattats av denna lag.

nisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som *han eller hon* skulle ha beviljats om *det* arbete som *hänför sig* till den försäkringstid som grundar sig på anställningen utomlands, vid en institution inom Europeiska *unionen* eller vid en internationell organisation omfattas av denna lag.

Vid verkställigheten av denna lag tillämpas på efterlevandepension dessutom vad lagen om pension för arbetstagare föreskriver i

- 1) 89 § om tidpunkt för minskning av pensionen,
- 2) 90 § om grund för minskning av pensionen samt belopp, och
- 3) 91 § om minskning av pensionen i särskilda fall.

Vid verkställigheten av denna lag tillämpas på efterlevandepension dessutom vad som i lagen om pension för arbetstagare föreskrivs om

- 1) *tidpunkten* för minskning av pensionen i 89 §,
- 2) *grunden* för minskning av pensionen samt belopp i 90 §,
- 3) minskning av pensionen i särskilda fall i 91 § och
- 4) *justering av pensionen i 91 a §.*

86 §

86 §

Pensionsansökan

Om en lantbruksföretagare n har rätt till rehabilitering enligt 42 §, ska pensionsanstalten i samband med handläggningen av ansökan om invalidpension på basis av 50 § och utan ansökan om rehabilitering ge ett förhandsbeslut om arbetspensionsrehabilitering.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en sådan ansökan om invalidpension som var anhängig när denna lag trädde i kraft tillämpas 50 § 1 mom. och 86 § i den lydelse de hade vid ikraftträdandet.

Oberoende av vad som i 1 och 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare (632/2009) föreskrivs om 71 § 2 mom., intjänas pension enligt en tillväxtprocent om 1,5 per år under den tid som en avslutad invalidpension löper och ska beräknas på den pensionsgrundande inkomsten för återstående tid, om pensionsfallet för den av-

slutade invalidpensionen inträffar 2006 eller därefter och om en ålderspension som bestäms på nya grunder börjar den 1 januari 2010 eller därefter eller om pensionsfallet för en pension som bestäms på nya grunder inträffar den 1 januari 2010 eller därefter. Pensionsanstalten ska från och med den 1 januari 2015 justera beloppet av de pensioner enligt detta moment som löper när denna lag trädde i kraft.

10.

Lag**om ändring av 25 § i lagen om införande av lagen om pension för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om införande om lagen om pension för lantbruksföretagare (1281/2006), 25 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1434/2011, samt
fogas till 25 § nya 3 och 5 mom., varvid det ändrade 3 mom. blir 4 mom. och det nuvarande 4 mom. blir 6 mom., som följer:

Gällande lydelse

25 §

Föreslagen lydelse

25 §

Om en pensionstagare som får invalidpension, arbetslöshetspension eller ålderspension enligt de pensionslagar för anställningsförhållanden som gällde före den 1 januari 2005 beviljas en primär förmån eller beloppet av en tidigare beviljad primär förmån ändras ska, oberoende av vad som föreskrivs i 1 och 2 mom., på pensionen tillämpas bestämmelserna om avdrag för en primär förmån i 92 § i lagen om pension för arbetstagare, i den lydelse paragrafen hade den 31 december 2012, samt i 93 och 94 § i den lagen. Den primära förmånen dras av från beloppet av den pension som pensionstagaren får. Hade vid en sådan samordning av pensioner som avses i 8 eller 8 a § i APL, i den lydelse paragraferna hade den 31 december 2004, dock beaktats även en primär förmån enligt 8 § 1 mom. i den lagen, ska den primära förmånens inverkan på pensionen elimineras. När en primär förmån dras av i enlighet med lagen om pension för arbetstagare får pensionsbeloppet dock inte minska mera än det skulle ha minskat om pensionen hade samordnats i enlighet med 8 eller 8 a § i APL, i den lydelse de hade den 31 december 2004.

Familjepension som baserar sig på förmåns-
 låtarens pension som bestämts i enlighet med
 den LFöPL som gällde före den 1 januari

Familjepension som baserar sig på för-
 månslåtarens pension som bestämts i enlighet
 med den LFöPL som gällde före den 1 ja-

2005 bestäms på basis av den ålderspension eller fulla invalidpension som förmånslåtarens erhöill vid sin död. Hade vid samordning enligt LFöPL av förmånslåtarens pension dock beaktats även en primär förmån enligt 8 § 1 mom. i den gamla lagen om pension för arbetstagare (395/1961), ska den primära förmånens inverkan på förmånslåtarens pension elimineras. Till förmånslåtarens pension som uträknas som grund för familjepensionen läggs den pension som förmånslåtarens intjänat under tid med pension. Om en förmånstagarare med familjepension beviljas en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån, dras pensionen eller ersättningen av från grunden för familjepensionen i enlighet med 83 § 1—3 punkten i lagen om pension för lantbruksföretagare. Avdraget för en primär förmån enligt nämnda bestämmelser får likväl inte minska det totala beloppet av familjepensionen mer än om familjepensionen skulle ha samordnats i enlighet med LFöPL.

nuari 2005 ska bestämmas på basis av den ålderspension eller fulla invalidpension som förmånslåtarens fick vid sin död. Hade vid en sådan samordning av förmånslåtarens pension som avses i LFöPL dock beaktats även en primär förmån enligt 8 § 1 mom. APL, ska den primära förmånens inverkan på förmånslåtarens pension elimineras. Till den pension som förmånslåtarens fick och som utgör beräkningsgrund för familjepensionen fogas den pension som förmånslåtarens tjänat in under tid med pension. Om en förmånstagarare med familjepension beviljas en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån, dras pensionen eller ersättningen av från grunden för familjepensionen i enlighet med 83 § 1—3 punkten i lagen om pension för lantbruksföretagare, i den lydelse punkterna hade den 31 december 2012. När en primär förmån dras av i enlighet med nämnda bestämmelser får det totala beloppet av familjepensionen dock inte minska mera än det skulle ha minskat, om familjepensionen skulle ha samordnats i enlighet med LFöPL.

Om beloppet av en familjepension som beviljats i enlighet med LFöPL som gällde före den 1 januari 2005 justeras på grund av att antalet förmånstagarare förändrats, fördelas ska grunden för familjepension fördelas mellan förmånstagararna i enlighet med 80 § i lagen om pension för lantbruksföretagare. Grunden för familjepensionen är då förmånslåtarens pension enligt 7 h § 1 mom. i APL, dock så att pensionens maximibelopp motsvarar den samordningsgräns som avses i 8 § 5 mom. i den lagen, sådana de lydde i den lydelse de hade den 31 december 2004. En familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån ska dras av från grunden för familjepension så som föreskrivs i 4 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 . La-
gen tillämpas på pensioner vars belopp justeras den 1 januari 2015 eller därefter.

11.

Lag**om ändring av lagen om kommunala pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om kommunala pensioner (549/2003), 22 §, 88 § 1 och 3 mom., 91 § 1 mom. och 134 § 1 mom., sådana de lyder, 22 §, 88 § 1 och 3 mom. och 91 § 1 mom. i lag 1293/2006 samt 134 § 1 mom. i lag 461/2008, samt

fogas till 91 §, sådan den lyder i lag 1293/2006, nya 2—4 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 5 mom., och till 98 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1293/2006 och 1177/2011, ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2—4 mom. blir 3—5 mom, som följer:

Gällande lydelse

22 §

Säkerställande av rehabiliteringsmöjligheterna

Innan den kommunala pensionsanstalten fattar beslut om en invalidpension skall den vid behov se till att sökandens möjligheter till rehabilitering har klarlagts. Avslås en ansökan om pension eller arbetspensionsrehabilitering, skall pensionsanstalten se till att sökanden ges information om rehabiliteringsmöjligheterna och att sökanden hänvisas, i samarbete med de instanser som tillhandahåller tjänster, till rehabilitering eller någon annan service som motsvarar hans eller hennes rehabiliteringsbehov. Pensionsanstalten skall vidare iaktta lagen om klientsamarbete inom rehabiliteringen (497/2003).

Föreslagen lydelse

22 §

Säkerställande av rehabiliteringsmöjligheterna

Innan pensionsanstalten fattar beslut om invalidpension ska den utreda huruvida arbetstagaren har rätt till rehabilitering enligt 17 § och se till att arbetstagarens möjligheter till rehabilitering enligt annan lagstiftning har klarlagts. Om arbetstagaren har rätt till rehabilitering enligt 17 §, ska pensionsanstalten i enlighet med 102 § ge ett förhandsbeslut om rätt till rehabilitering. Avslås en ansökan om pension eller arbetspensionsrehabilitering, ska pensionsanstalten se till att sökanden ges information om rehabiliteringsmöjligheterna och att sökanden hänvisas, i samarbete med de instanser som tillhandahåller tjänster, till rehabilitering eller någon annan service som motsvarar hans eller hennes rehabiliteringsbehov. Pensionsanstalten ska vidare iaktta lagen om klientsamarbete inom rehabiliteringen (497/2003).

88 §

Minskning av efterlevandepension

När efterlevandepension fastställs beaktas den efterlevande makens arbetspensioner. Den efterlevande makens pensioner beaktas utan att från dem dras av de primära förmåner som avses i 76 §, och den efterlevande makens delinvalidpension beaktas till ett belopp som motsvarar full invalidpension. Dessutom beaktas en förmån som motsvarar ovan nämnda pension och som betalas eller borde betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av anställning vid en institution inom Europeiska gemenskaperna eller en internationell organisation.

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom., betraktas som den efterlevande makens arbetspension den pension som hade beviljats om den efterlevande maken den dag då förmånslåtare avled eller den dag då ett i 2 mom. nämnt barn fyller 18 år hade blivit arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension (*efterlevande makes kalkylerade pension*). Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd av en institution inom Europeiska gemenskaperna eller av en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som den efterlevande maken skulle ha beviljats om hans eller hennes arbete som räknas till den försäkringstid som grundar sig på en anställning utomlands, vid en institution inom Europeiska gemenskaperna eller i en internationell organisation hade omfattats av denna lag.

88 §

Minskning av efterlevandepension

När efterlevandepension *bestäms ska* den efterlevande makens arbetspensioner *beaktas*. Den efterlevande makens pensioner beaktas utan *avdrag för en primär förmån enligt 76 §*. Den efterlevande makens delinvalidpension beaktas då till ett belopp som motsvarar full invalidpension. *När efterlevandepensionen minskas ska förutom den ålderspension som den efterlevande maken får även sådan pension beaktas som den efterlevande maken före utgången av det år som föregick det år då förmånslåtare avled, har intjänat genom arbete för vilket någon pension ännu inte har beviljats. När efterlevandepensionen minskas ska dessutom en sådan förmån beaktas som motsvarar ovannämnda pension och som betalas eller borde betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av anställning vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation.*

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom. betraktas som den efterlevande makens arbetspension den *kalkylerade pension som denne skulle ha beviljats om han eller hon den dag då förmånslåtare avled eller den dag då ett barn som avses i 2 mom. fyller 18 år hade blivit arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension. Om den efterlevande maken den dag då förmånslåtare avled eller den dag då ett barn som nämns i 2 mom. fyller 18 år har uppnått den ålder som enligt någon arbetspensionslag berättigar till ålderspension, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som han eller hon hade intjänat före utgången av det år som föregick det år förmånslåtare avled eller det år det yngsta barnet fyller 18 år. Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension han eller hon skulle ha beviljats om det arbete som hänför sig till den försäkringstid som grundar*

sig på anställningen utomlands, vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation omfattas av denna lag.

91 §

Justering av efterlevandepension

Efterlevandepensionen justeras om det i den efterlevande makens förhållanden sker en sådan förändring att villkoren i 90 § 1 mom. inte längre uppfylls. Dessutom justeras efterlevandepensionen, om den efterlevande maken beviljas pension enligt arbetspensionslagarna i någon annan form än deltidspension.

91 §

Justering av efterlevandepension

Efterlevandepensionen justeras om den efterlevande makens förhållanden förändras så att förutsättningarna i 90 § 1 mom. inte längre uppfylls.

Om en kalkylerad invalidpension har beaktats som den efterlevande makens egen pension när efterlevandepensionen minskades första gången eller om minskningen av efterlevandepensionen har gjorts i enlighet med 90 §, ska efterlevandepensionen justeras när den efterlevande maken beviljas ålderspension eller invalidpension enligt arbetspensionslagarna eller därmed jämförbara lagar.

Efterlevandepensionen justeras också om den invalidpension som den efterlevande maken får och som beaktats vid minskningen av efterlevandepensionen upphör och den efterlevande maken senare beviljas en ny pension som bestämmelserna i 60 § om beviljande av pension på tidigare grunder inte tillämpas på.

Efterlevandepensionen justeras från den tidpunkt då pensionen enligt 2 eller 3 mom. börjar. När efterlevandepensionen minskas ska den pension beaktas som beviljats den efterlevande maken samt dessutom sådan pension som han eller hon före utgången av det år som föregick det år då den pensionen började, har tjänat in genom arbete för vilket han eller hon inte har beviljats pension.

98 §

Ansökan om pension

Om en arbetstagare har rätt till rehabilitering enligt 17 §, ska pensionsanstalten i samband med handläggningen av ansökan

om invalidpension på basis av 22 § och utan ansökan om rehabilitering ge ett förhandsbeslut om arbetspensionsrehabilitering.

134 §

Indrivning av avgift och preskription av avgiftsfordran

Den kommunala pensionsanstalten ska fastställa en avgift som baserar sig på denna lag inom fem år från det att fordran uppkom. Avgiftsfordran anses uppstå på förfallodagen för en slutlig avgift enligt denna lag. En avgift som fastställts med stöd av denna lag och en på avgiften för tiden för betalningsdröjsmål beräknad årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen får utsökas utan dom eller beslut på det sätt som bestäms i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

134 §

Indrivning av avgift och preskription av avgiftsfordran

Den kommunala pensionsanstalten ska *bestämma* en avgift som baserar sig på denna lag inom fem år från det att fordran uppkom. Avgiftsfordran anses uppstå på förfallodagen för en slutlig avgift enligt denna lag. En avgift som *bestämts* med stöd av denna lag och en på avgiften för tiden för betalningsdröjsmål beräknad årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen *är direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av sådana fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).*

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en sådan ansökan om invalidpension som var anhängig när denna lag trädde i kraft tillämpas 22 och 98 § i den lydelse de hade vid ikraftträdandet.

12.

Lag**om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om kommunala pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om ändring av lagen om kommunala pensioner (713/2004), 13 mom. och 14 mom. i ikraftträdandebestämmelsen, av dem 14 mom. sådant det lyder i lag 1448/2011, och *fogas* till ikraftträdandebestämmelsen ett nytt 14 a mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

13. Har en anställd rätt till pension enligt lagen om kommunala pensioner enligt de bestämmelser som gällde innan denna lag trädde i kraft och efter denna lags ikraftträdande beviljas pension som tjänats in på grundval av en arbetspensionslag men som inte samordnats enligt 8 § lagen om pension för arbetstagare, sådant detta lagrum lyder före den 1 januari 2005, eller ändras beloppet av en sådan pension, samordnas ovan nämnda pension enligt lagen om kommunala pensioner så som föreskrivs i 76 § i lagen om kommunala pensioner, sådant detta lagrum lydte vid denna lags ikraftträdande, dock så att från pensionen enligt lagen om kommunala pensioner avdras samma relativa andel av den del som överskrider samordningsgränsen som pension enligt lagen om kommunala pensioner utgör av summan av de pensioner som nämns i 8 § 4 mom. 3—5 och 7—9 punkten i lagen om pension för arbetstagare. Vid ovan nämnda samordning beaktas dock inte pension som har tjänats in efter den 31 december 2004.

14. Vad som föreskrivs i 13 mom. ovan tillämpas också när familjepension beviljas efter en sådan förmånslätare, vars pension har bestäms i enlighet med de bestämmelser som gäller innan denna lag träder i kraft. Familje-

13. *Oberoende av vad som föreskrivs i 2 mom., ska 76 och 77 § i den lag om kommunala pensioner som gällde den 31 december 2012 tillämpas även på pensioner som har beviljats i enlighet med de bestämmelser som gällde när denna lag trädde i kraft. En primär förmån dras av från den pension som pensionstagaren får. Hade också den primära förmånen beaktats i pensionsbeloppet, ska den primära förmånens inverkan på pensionen elimineras. När en primär förmån dras av i enlighet med lagen om kommunala pensioner får pensionsbeloppet dock inte minska mera än det skulle ha minskat, om pensionen skulle ha samordnats i enlighet med 76 § i lagen om kommunala pensioner, i den lydelse paragrafen hade den 31 december 2004.*

14. *Familjepension bestäms i enlighet med 84 och 87 §, i den lydelse de hade den 31 december 2012, också när den beviljas efter en sådan förmånslätare vars pension bestämdes i enlighet med de bestämmelser som gällde*

pensionen samordnas så som föreskrivs i 87 § i lagen om kommunala pensioner, sådant detta lagrum lydte vid denna lags ikraftträdande, dock så att från pensionen enligt lagen om kommunala pensioner avdras samma relativa andel av den del som överskrider samordningsgränsen som familjepension enligt lagen om kommunala pensioner utgör av summan av de pensioner som nämns i 8 § 4 mom. 3—5 och 7—9 punkten i lagen om pension för arbetstagare. När familjepension beviljas efter en förmånslåtare, vars pension har bestäms i enlighet med denna lag, är grunden för familjepensionen fram till utgången av 2004 förmånslåtarens pension som samordnats i enlighet med 7, 9 och 10 mom. ovan.

när denna lag trädde i kraft. Om förmånslåtarens pension hade samordnats med en primär förmån, ska som grund för familjepensionen användas en sådan pension för förmånslåtaren som samordnats utan att den primära förmånen hade beaktats. När en primär förmån dras av i enlighet med de nämnda bestämmelserna får totalbeloppet av familjepensionen dock inte minska mera än det skulle ha minskat om familjepensionen hade skulle ha samordnats i enlighet med 87 §, i den lydelse den hade den 31 december 2004.

14 a. Oberoende av vad som föreskrivs i 2 mom., ska 84, 87 och 97 § tillämpas också på sådana familjepensioner som har beviljats i enlighet med de bestämmelser som gällde när denna lag trädde i kraft och vars belopp justeras på grund av att antalet förmånstagare förändrats. Grunden för familjepensionen är då i enlighet med de bestämmelser som gällde den 31 december 2004 en sådan pension för förmånslåtaren som samordnats med pensioner som beviljas enligt andra arbetspensionslagar. En familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån ska dras av från grunden för familjepension så som föreskrivs i 14 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas på pensioner vars belopp justeras den 1 januari 2015 eller därefter.

13.

Lag**om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om kommunala pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ändring av lagen om kommunala pensioner (801/2012) 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

Gällande lydelse

På rätten för en före 1958 född anställd, som får arbetslöshetsdagpenning med stöd av den rätt till tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § 2 eller 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), att gå i ålderspension utan förtidsminskning vid 62 års ålder tillämpas 13 § 3 mom. sådant det lydte vid ikraftträdandet av denna lag.

Föreslagen lydelse

I fråga om en anställd, som är född före 1958 och som får arbetslöshetsdagpenning på basis av den rätt till tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), ska 13 § 3 mom., i den lydelse det hade när denna lag trädde i kraft, tillämpas på den anställdes rätt att få ålderspension i förtid vid 62 års ålder utan avdrag för förtidsminskning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag**om ändring av lagen om statens pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om statens pensioner (1295/2006), 88 § 4 mom.,
ändras 37 §, 86 § 1 och 3 mom., 88 § 3 mom. och 139 §,
 av dem 37 § sådan den lyder i lag 468/2010 och 139 § sådan den lyder i lag 553/2012, samt
fogas till lagen en ny 88 a § och till 100 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir
 3 mom., som följer:

Gällande lydelse

37 §

Utredning av rehabiliteringsmöjligheterna

Innan *den kommunala* pensionsanstalten fattar beslut om invalidpension ska den försäkra sig om att arbetstagarens möjligheter till rehabilitering har klarlagts.

86 §

Minskning av efterlevandepension

Pensioner som den efterlevande maken får på basis av förvärvsarbete och som grundar sig på arbetspensionslagarna minskar efterlevandepensionen. När efterlevandepensionen minskas beaktas de pensioner som den efter-

Föreslagen lydelse

37 §

Utredning av rehabiliteringsmöjligheterna

Innan pensionsanstalten fattar beslut om invalidpension ska den *utreda huruvida arbetstagaren har rätt till rehabilitering enligt 24 § och se till att arbetstagarens möjligheter till rehabilitering enligt annan lagstiftning har klarlagts. Om arbetstagaren har rätt till rehabilitering enligt 24 §, ska pensionsanstalten i enlighet med 107 § ge ett förhandsbeslut om rätt till rehabilitering.*

86 §

Minskning av efterlevandepension

Pensioner som den efterlevande maken får på basis av förvärvsarbete och som grundar sig på arbetspensionslagarna minskar efterlevandepensionen. När efterlevandepensionen minskas *ska de pensioner beaktas* som den

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

levande maken får utan avdrag för de primära förmåner som avses i 73 §, och den efterlevande makens delinvalidpension beaktas till ett belopp som motsvarar full invalidpension. När efterlevandepensionen minskas beaktas dessutom en förmån som motsvarar ovan nämnda pension och som betalas eller borde betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av anställning vid en institution inom Europeiska gemenskaperna eller vid en internationell organisation.

efterlevande maken får, utan avdrag för *en primär förmån enligt 73 §. Den delinvalidpension som den efterlevande maken får ska då beaktas till ett belopp som motsvarar full invalidpension. När efterlevandepensionen minskas ska förutom den ålderspension som den efterlevande maken får även sådan pension beaktas som den efterlevande makens före utgången av det år som föregick det år då förmånslåtarens avled, har intjänat genom arbete för vilket någon pension ännu inte har beviljats.* När efterlevandepensionen minskas ska dessutom en sådan förmån beaktas som motsvarar ovannämnda pension och som betalas eller borde betalas till den efterlevande maken från utlandet eller på basis av anställning vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation.

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom., betraktas som den efterlevande makens arbetspension dock den kalkylerade pension som denne skulle ha beviljats om han eller hon i den mån som berättigar till full invalidpension hade blivit arbetsoförmögen på förmånslåtarens dödsdag eller på den dag då ett i 2 mom. avsett barn fyller 18 år (*den efterlevande makens kalkylerade pension*). Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd av en institution inom Europeiska gemenskaperna eller av en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som den efterlevande maken skulle ha beviljats om hans eller hennes arbete som hänför sig till försäkringstid som grundar sig på en anställning utomlands, vid en institution inom Europeiska gemenskaperna eller vid en internationell organisation hade omfattats av denna lag.

Om den efterlevande maken inte får sådan pension som avses i 1 mom., betraktas som den efterlevande makens arbetspension dock den kalkylerade pension som denne skulle ha beviljats om han eller hon *den dag då förmånslåtarens avled* eller den dag då *ett barn som avses i 2 mom. fyller 18 år hade blivit arbetsoförmögen i den mån som berättigar till full invalidpension. Om den efterlevande maken den dag då förmånslåtarens avled eller den dag då ett barn som avses i 2 mom. fyller 18 år har uppnått den ålder som enligt någon arbetspensionslag berättigar till ålderspension, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som han eller hon hade intjänat före utgången av det år som föregick det år förmånslåtarens avled eller det år då det yngsta barnet fyller 18 år.* Om den efterlevande maken har arbetat utomlands eller varit anställd vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation, betraktas som den efterlevande makens arbetspension den kalkylerade pension som *han eller hon* skulle ha beviljats om *det* arbete som hänför sig till *den* försäkringstid som grundar sig på anställningen utomlands, vid en institution inom Europeiska unionen eller vid en internationell organisation omfattas av denna lag.

88 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

Efterlevandepensionen justeras, om det i den efterlevande makens förhållanden sker en sådan förändring att villkoren i 1 mom. inte längre uppfylls. Dessutom justeras efterlevandepensionen, om den efterlevande maken beviljas pension enligt arbetspensionslagarna i någon annan form än deltidspension.

När efterlevandepensionen justeras används samma grund för minskning av pensionen som när efterlevandepensionen minskades första gången.

88 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

Efterlevandepensionen ska justeras, om den efterlevande makens förhållanden förändras så att förutsättningarna enligt 1 mom. inte längre uppfylls.

(4 mom. upphävs)

88 a §

Justering av efterlevandepension

Om en kalkylerad invalidpension har beaktats som den efterlevande makens egen pension när efterlevandepensionen minskades första gången eller om minskningen av efterlevandepensionen har gjorts i enlighet med 88 §, ska efterlevandepensionen justeras när den efterlevande maken beviljas ålderspension eller invalidpension enligt arbetspensionslagarna eller därmed jämförbara lagar.

Efterlevandepensionen justeras också om den invalidpension som den efterlevande maken får och som beaktats vid minskningen av efterlevandepensionen upphör och den efterlevande maken senare beviljas en ny pension som bestämmelserna i 67 § om beviljande av pension på tidigare grunder inte tillämpas på.

Efterlevandepensionen justeras från den tidpunkt då pensionen enligt 1 eller 2 mom. börjar. När efterlevandepensionen minskas ska den pension beaktas som beviljats den efterlevande maken samt dessutom sådan pension som han eller hon före utgången av det år som föregick det år då den pensionen började, har intjänat genom arbete för vilket han eller hon inte har beviljats pension.

När efterlevandepensionen justeras används samma grund för minskning av pensionen som när efterlevandepensionen minskades första gången.

100 §

100 §

Ansökan om pension

Om en arbetstagare har rätt till rehabilitering enligt 24 §, ska pensionsanstalten i samband med handläggningen av ansökan om invalidpension på basis av 37 § och utan ansökan om rehabilitering ge ett förhandsbeslut om arbetspensionsrehabilitering.

139 §

139 §

*Utsökning av pensionsavgifter**Utsökning av pensionsavgifter*

En pensionsavgift som *med stöd av denna lag påförts* av den kommunala pensionsanstalten är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av avgiften finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

En pensionsavgift som den kommunala pensionsanstalten *påfört med stöd av denna lag* är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av *sådana fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).*

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en sådan ansökan om invalidpension som var anhängig när denna lag trädde i kraft tillämpas 37 och 100 § i den lydelse de hade vid ikraftträdandet.

15.

Lag**om ändring av lagen om införande av lagen om statens pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om införande om lagen om statens pensioner (1296/2006), 16 a § sådan den lyder i lag 1451/2011, samt
fogas till lagen en ny 7 a § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

7 a §

Bestämmelserna i 73 och 74 § i lagen om statens pensioner ska, i den lydelse den sistnämnda paragrafen hade, den 31 december 2012, tillämpas också på pensioner som har beviljats i enlighet med de bestämmelser som gällde den 31 december 2004. En primär förmån dras av från den pension som pensionstagaren får. Hade också den primära förmånen be-aktats i pensionsbeloppet, ska den primära förmånens inverkan på pensionen elimineras. När en primär förmån dras av i enlighet med lagen om statens pensioner får pensionsbeloppet dock inte minska mera än det skulle ha minskat, om pensionen skulle ha samordnats i enlighet med 11–13 § i StPL, i den lydelse paragraferna hade den 31 december 2004.

16 a §

Familjepension bestäms i enlighet med 81 och 85 § i lagen om statens pensioner också när den beviljas efter en förmånslåtare vars pension har bestämts enligt lagen om statens pensioner, sådan den lydde före den 1 januari 2005. Om förmånslåtarens pension hade samordnats med en primär förmån, ska som grund för familjepensionen användas förmånslåtarens pension där den primära förmånen inte beaktats vid samordningen.

16 a §

Familjepension bestäms i enlighet med 81 och 85 § i lagen om statens pensioner, i den lydelse paragraferna hade den 31 december 2012, också när den beviljas efter en sådan förmånslåtare vars pension bestämdes i enlighet med StPL, den lydelse lagen hade före den 1 januari 2005. Om förmånslåtarens pension hade samordnats med en primär förmån, ska som grund för familjepensionen användas en sådan pension för förmånslåtaren som

samordnats utan att den primära förmånen skulle ha beaktats. När en primär förmån dras av i enlighet med lagen om statens pensioner får totalbeloppet av familjepensionen dock inte minska mera än det skulle ha minskat om familjepensionen skulle ha samordnats i enlighet med 6 § i lagen om statens familjepensioner, i den lydelse paragrafen hade den 31 december 2004.

Bestämmelserna i 81, 84 och 85 § i lagen om statens pensioner tillämpas också på familjepensioner som har beviljats i enlighet med de bestämmelser som gällde när denna lag trädde i kraft och vars belopp justeras på grund av att antalet förmånstagare förändrats. Grunden för familjepensionen är den pension som anges i 5 § 1 mom. i lagen om statens familjepensioner dock högst en pension som dock samordnats med pensioner i enligt andra arbetspensionslagar i enlighet med de bestämmelser som gällde den 31 december 2004. En familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån ska dras av från grunden för familjepension så som föreskrivs i 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas på pensioner vars belopp justeras den 1 januari 2015 eller därefter.

16.

Lag**om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om statens pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ändring av lagen om statens pensioner (802/2012) 4 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

Gällande lydelse

På rätten för en före 1958 född arbetstagare, som får arbetslöshetsdagpenning med stöd av den rätt till tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § 2 eller 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), att gå i ålderspension utan förtidsminskning vid 62 års ålder tillämpas 10 § 3 mom. och 11 § 1 mom. sådana de lydte vid ikraftträdandet i denna lag.

Föreslagen lydelse

I fråga om en arbetstagare, som är född före 1958 och som får arbetslöshetsdagpenning på basis av den rätt till tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), ska 10 § 3 mom. och 11 § 1 mom., i den lydelse de hade när denna lag trädde i kraft, tillämpas på arbetstagarens rätt att få i ålderspension i förtid vid 62 års ålder utan avdrag för förtidsminskning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag**om ändring av 13 § i folkpensionslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i folkpensionslagen (568/2007) 13 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

13 §

Säkerställande av rehabilitering

Innan Folkpensionsanstalten fattar beslut om sjukpension skall den vid behov försäkra sig om att sökandens rehabiliteringsmöjligheter har klarlagts.

Föreslagen lydelse

13 §

Säkerställande av rehabilitering

Innan Folkpensionsanstalten fattar beslut om sjukpension *ska den utreda huruvida sökanden har rätt till rehabilitering enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) och vid behov hänvisa sökanden till rehabilitering enligt annan lagstiftning.*

Denna lag träder i kraft den 20 .
På en sådan ansökan om sjukpension som var anhängig när denna lag trädde i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

18.

Lag**om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av folkpensionslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ändring av folkpensionslagen (803/2012) 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

Gällande lydelse

På rätten för en före 1958 född person, som får arbetslöshetsdagpenning för tilläggsdagar med stöd av 6 kap. 9 § 2 eller 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), att få ålderspension utan förtidsminskning tillämpas 11 § sådan den lydde vid ikraftträdandet av denna lag.

Föreslagen lydelse

I fråga om den, som är född före 1958, och som får arbetslöshetsdagpenning på basis av den rätt till tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), ska 11 §, i den lydelse den hade när denna lag trädde i kraft, tillämpas på dennes rätt att få ålderspension utan avdrag för förtidsminskning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

19.

Lag**om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av 7 § i lagen om garantipension**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om ändring av 7 § i lagen om garantipension (804/2012) 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

Gällande lydelse

Trots 2 mom. ovan tillämpas 7 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lydte vid ikraftträdandet av denna lag, även på före 1958 födda personer som i enlighet med arbetspensionslagarna eller folkpensionslagen (568/2007) har rätt att få ålderspension utan förtidsminskning vid 62 års ålder med stöd av den rätt till tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § 2 eller 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002).

Föreslagen lydelse

Oberoende av bestämmelserna i 2 mom. tillämpas 7 § 1 mom. 1 punkten, den lydelse den hade vid ikraftträdandet av denna lag, även på dem som är födda före 1958 och som i enlighet med arbetspensionslagarna eller folkpensionslagen (568/2007) och på basis av den rätt till tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) har rätt att få ålderspension i förtid vid 62 års ålder utan avdrag för förtidsminskning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

20.

Lag**om ändring av 2 § i lagen om Pensionskyddscentralen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Pensionskyddscentralen (397/2006) 2 § 1 mom. 7 punkten och 2 mom. 1, 2, 6, 9 och 10 punkten som följer:

Gällande lydelse

2 §

Pensionskyddscentralens uppgifter

Pensionskyddscentralen har till uppgift att

7) informera och ge råd om arbetspensionerna, dock med beaktande av vad som bestäms i 211 § i lagen om pension för arbetstagare.

Pensionskyddscentralen har dessutom till uppgift att

1) övervaka iakttagandet av försäkringskyldigheten enligt arbetspensionslagarna och vid behov teckna en pensionsförsäkring på arbetsgivarens bekostnad enligt 186 och 187 § i lagen om pension för arbetstagare och 12 § i lagen om pension för företagare,

2) avgöra om lagen om pension för arbetstagare, lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare skall tillämpas på ett arbete och på en parts begäran ge ett överklagbart beslut om avgörandet enligt 10 § i lagen om pension för arbetstagare, 1 § i lagen om pension för företagare och 1 § i lagen om pension för lantbruksföretagare,

Föreslagen lydelse

2 §

Pensionskyddscentralens uppgifter

Pensionskyddscentralen har till uppgift att

7) informera och ge råd om arbetspensionerna, dock med beaktande av vad som bestäms i 211 § i lagen om pension för arbetstagare och i 153 § i lagen om pension för företagare (1272/2006).

Pensionskyddscentralen har dessutom till uppgift att

1) övervaka iakttagandet av försäkringskyldigheten enligt arbetspensionslagarna och vid behov teckna en pensionsförsäkring på arbetsgivarens bekostnad enligt 186 och 187 § i lagen om pension för arbetstagare och 143 och 144 § i lagen om pension för företagare,

2) avgöra om lagen om pension för arbetstagare, lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare ska tillämpas på ett arbete och på en parts begäran ge ett överklagbart beslut om avgörandet enligt 10 § i lagen om pension för arbetstagare, 7 § i lagen om pension för företagare och 9 § i lagen om pension för lantbruksföretagare,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6) avgöra vilken pensionsanstalt som är behörig att handlägga en pensionsansökan i egenskap av sista pensionsanstalt så som bestäms i 111 § i lagen om pension för arbetstagare,

6) avgöra vilken pensionsanstalt som är behörig att handlägga en pensionsansökan i egenskap av sista pensionsanstalt så som bestäms i 111 § i lagen om pension för arbetstagare, 96 § i lagen om pension för företagare och 91 § i lagen om pension för lantbruksföretagare,

9) sända arbetstagaren besked om pensionsberättigande oavlönad tid som införts i registret, om arbetstagaren inte har registrerade inkomster som omfattas av arbetspensionslagarna för den privata sektorn, samt på begäran av arbetstagaren ge ett beslut om dem enligt 75 § i lagen om pension för arbetstagare,

9) sända arbetstagaren besked om pensionsberättigande oavlönad tid som införts i registret, om arbetstagaren inte har registrerade inkomster som omfattas av arbetspensionslagarna för den privata sektorn, samt på begäran av arbetstagaren ge ett beslut om dem enligt 75 b § 3 mom. i lagen om pension för arbetstagare,

10) utreda och avgöra fördelningen av kostnader mellan pensionsanstalterna på det sätt som avses i 183 och 184 § i lagen om pension för arbetstagare och i 16—17 § i förordningen om pension för företagare (668/1969) och fastställa statens andel enligt 17 a § i förordningen om pension för företagare samt statens kostnad enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas ur statens medel för tiden med vård av barn under tre år eller tiden för studier (644/2003),

10) utreda och avgöra fördelningen av kostnader mellan pensionsanstalterna på det sätt som avses i 183 och 184 § i lagen om pension för arbetstagare, 142 § i lagen om pension för företagare och 137 § i lagen om pension för lantbruksföretagare och ange statens andel enligt 140 § i lagen om pension för företagare samt statens kostnad enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier (644/2003),